

10
câu hỏi
CÓ THỂ
LÀM
THAY ĐỔI
CUỘC ĐỜI
BẠN

*“VĂN HÓA
PHÒNG THÈ”
chìa khóa
hạnh phúc*

Kim Ngân

*Cô bé vừa nhập
làng điện ảnh*

Có thể bạn không cao,
nhưng người khác cũng
phải ngược nhìn.

CHẤT MEN CỦA THÀNH CÔNG

Bia SÀI GÒN - Bia của người Việt Nam

Độc trong số này

• Ngày 11-9-2001: Nước Mỹ và thế giới **Lý Quí Chung 3** • *Tư liệu:* Ảrập Saudi - một đồng minh phiền phức của Mỹ **Xuân Chính 6** • *Đi và viết:* Mùa vải cuối cùng **Lưu Trọng Văn 10** • *"Văn hóa phòng the":* Chìa khóa của hạnh phúc **Tú Ân 15** • *Hồ sơ:* Các cuộc chiến theo tiền đặt "cọc" **Dương Phú Xuân 19** • *Tư liệu nhiều kỳ:* Một cách đọc cuộc sống **Thái Nguyễn Bạch Liên 22** • *Du lịch vòng quanh thế giới:* Monaco - Thế giới riêng của những người giàu có **Trần Vinh An 28** • *Gương mặt trẻ:* Kim Ngân - từ vai đầu tiên "Bé Tám" trong "Người đẹp Tây Đô" **Tuy Hòa 31** • *Bóng đá Champions League:* Cầu thủ Pháp trên mặt trận châu Âu **Trung Dũng 34** • *Thể thao và người đẹp:* Anna Kournikova - những lời tự bạch **Tòng Nguyên 36** • *Guinness:* Những đồ vật đạt giá kỷ lục thế giới **Thùy Trang 38** • *Gương mặt:* Nghệ sĩ nhân dân Thanh Hoa - vẫn nồng nàn: là yêu nhau mấy núi em cũng trèo... **Lê Thiệu Nhon 40** • *Gương mặt ca sĩ giải Sao Mai:* Hoài Xuyên - một giọng ca lạ **Diệu Hiên 43** • *Xe trâu cũng hạnh phúc* **Phúc Châu 45**

Kiến thức gia đình

**Phụ san báo NN Việt Nam
Ra hàng tháng vào ngày 8-18-28**

- Tổng biên tập: LÊ NAM SƠN • Trình bày - Mỹ thuật: TRUNG DŨNG.
- GPXB số 02/GP - BVHTT do Bộ Văn hóa Thông tin cấp ngày 02-01-2001 • Thiết kế, dàn trang tại Phòng kỹ thuật vi tính Tòa soạn KTGD • In tại Nhà in Báo NHÂN DÂN TP. Hồ Chí Minh • TRỤ SỞ: - TP Hồ Chí Minh: 58 Nguyễn Bình Khiêm, quận 1 • Tel: 8299791 • Fax: 84.8.8241341 • Email: ktgd@hcm.vnn.vn - Hà Nội: 14 Ngô Quyền • Tel: 8250174 - 8256492 • Fax: 84.8.8252923 • Email: baonnvn@fpt.vn - Văn phòng miền Trung - Tây Nguyên: 5 Tháp Bà, TP. Nha Trang • Tel: 058-831022 - Văn phòng đại diện ĐBSCL: 49 Lý Tự Trọng, TP Cần Thơ • Tel: 071-835431 • Thư và bài xin gửi về: 58 Nguyễn Bình Khiêm, Quận 1, TP Hồ Chí Minh • Email: ktgd@hcm.vnn.vn.

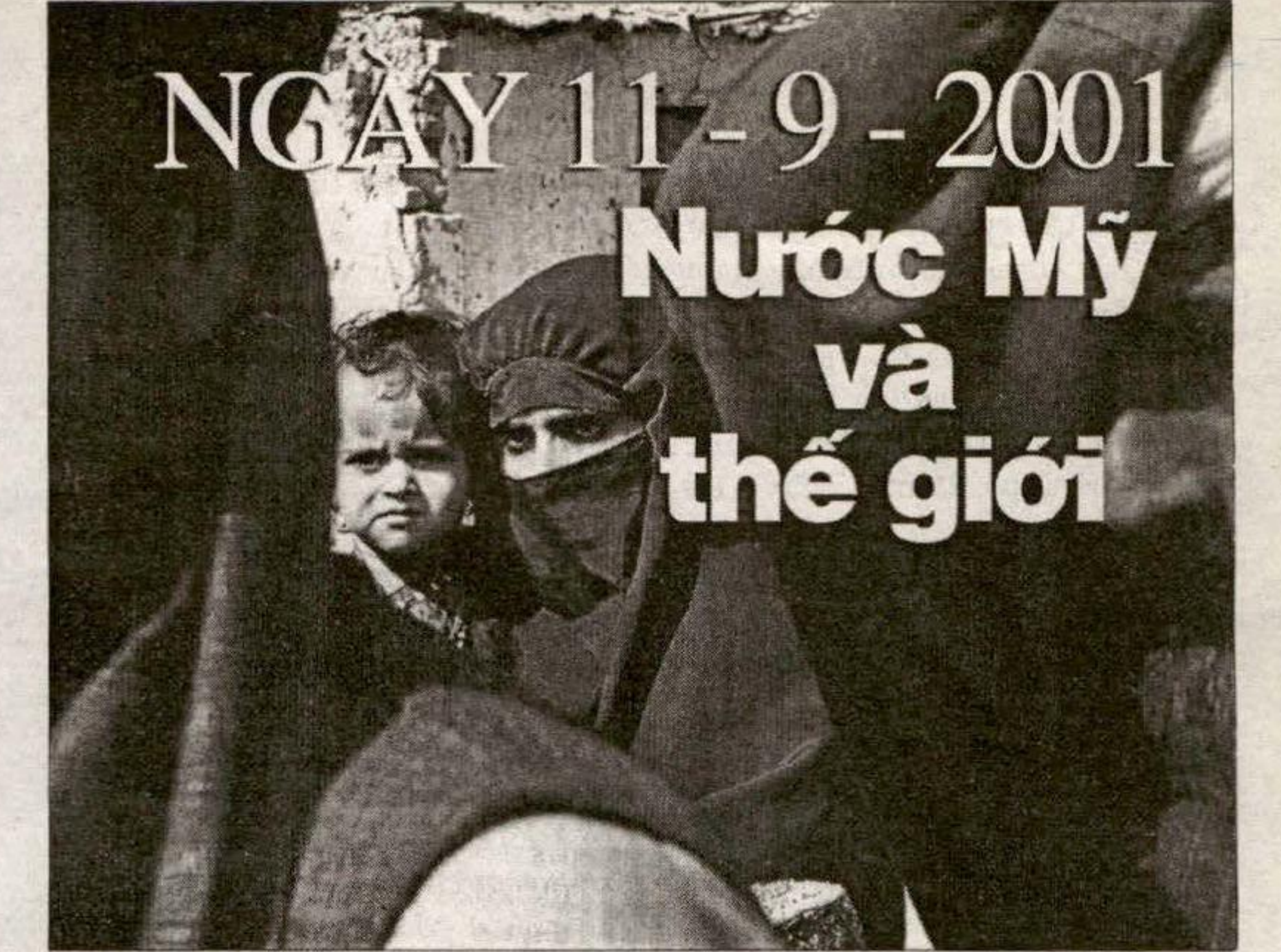

• *Phóng sự*: Sau 16 năm trở về quê **Phạm Phú Thứ 48** • *Internet* ư? Bạn đã nghiền nó quá mức rồi đó, nếu như... **Vy Mạnh Đức 54** • 10 câu hỏi có thể thay đổi cuộc đời bạn **Diệp Trường Lâm 60** • Những cách đi xin việc độc đáo **Lưu Tuyết Mai 68** • *Xã hội*: Người phụ nữ quê lên tỉnh - "Thương lắm tóc dài ơi!" **Diễm Hà 69** • *Vui lạ*: Bàn tay nhân tạo mới ở Nhật **Đinh Lệ 73** • *Bi kịch "Khờ me đỏ"*: Sau 20 năm tìm được mẹ nơi cửa chùa **Hồ Tây 74** • Xã hội đen Đài Loan và nghề buôn bán trẻ em sơ sinh **Hồ Tây 76** • Phong lan - vị thuốc tăng lực rất công hiệu **H.T 80** • *Sức khỏe của bạn*: Phát hiện một bệnh mới từ nụ hôn **Thu Quỳnh 81** • Melatonin - "siêu thần dược" cho mọi lứa tuổi **Nguyễn Lương Hiến 82** • *Vụ án viết lại*: Chuyện xảy ra đêm tân hôn **Nhật Tuấn 84** • Thử thách tính trung thực **Nguyễn Hiến 90** • *Tuổi nhân*: Thường thức nhạc "ngũ điệu" **Nguyễn Phúc Liêm 94** • *Tập làm bánh*: Bánh quai vạc tôm thịt ở Bình Thuận **Lê Thị Trinh Thy 97** • *Hương vị quê nhà*: Cá bống sông Trà **Nguyễn Nhân Thống 98** • 5 phút thư giãn **104**.

Và các chuyên mục: • *Thanh Thảo và thơ* **26** • *Thơ tình bạn đọc*

27 • *Nói với cha* **56** • *Ba là tất cả* **57** • *Nói với chị gái* **58** • *Tâm tình bạn trẻ* **64** • *Giải đáp y học* **78** • *Trao đổi với bạn đọc* **100** • *Kinh tế gia đình* **102**. ■

NGÀY 11-9-2001

Nước Mỹ và thế giới

Họ suy nghĩ gì về nước Mỹ và phương Tây?

Thế giới có lẽ sẽ diễn tiến với ít thắc mắc và băn khoăn hơn nếu không xảy ra cái ngày 11-9-2001 trên đất Mỹ. Không có ngày 11-9, có lẽ người Mỹ sẽ không đau xót, tức tối, tự hỏi tại sao trên thế giới có nhiều người căm ghét người Mỹ đến thế? Thế giới cũng không tự hỏi đằng sau cuộc khủng bố đâm máu phát động bởi người Hồi giáo cực đoan là gì?

Vụ tấn công tòa nhà đôi WTC được một số người cho là đã tấn công vào "trung khu thần kinh" của nước Mỹ. Theo tôi, đây là cuộc tấn công vào "trung khu thần kinh" của cả cái thế giới phát triển và nền văn minh hiện nay.

Một bước cho cái thế giới này phải nhìn lại rất nhiều vấn đề - có thể trước đây được người này người nọ lên tiếng - nhưng chẳng bao giờ được quan tâm đúng mức. Từ sự bóc lột giữa người với người đến sự bóc lột giữa quốc gia với quốc gia, phải được xem xét và giải quyết ra

sao để tránh những cuộc khủng hoảng lớn cho thế giới trong thế kỷ 21 này? Có thể nào giải quyết dứt điểm nạn khủng bố nếu các nước giàu không thấy trách nhiệm của mình trong sự nghèo đói, kém phát triển của ba phần tư trái đất còn lại?

Khi các nước giàu có liên kết lại để trực tiếp tấn công vào Afghani-

stan, gọi là để búng cái gốc của khủng bố - Taliban và Bin Laden - thì hậu quả của nó không thể khác hơn là đào sâu thêm cái hố phân cách giữa các nước giàu và các nước nghèo dù cho sự phân đôi này không có nghĩa như Tổng thống Bush nói: "Ai không theo Mỹ là theo Taliban và Bin Laden". Người ta không theo Bin Laden và Taliban, lên án triệt để vụ khủng bố đã man ngày 11-9-2001 nhưng cái cách giải quyết vấn đề của Mỹ và một số nước liên kết hành động với Mỹ, làm người ta càng đứng ra xa Mỹ và chống Mỹ nhiều hơn.

Bà Juliette Kayyem, chuyên dạy môn chống khủng bố ở Kennedy School of Government tại Harvard nhận định rằng: "Bắt hay giết Osama Bin Laden chỉ mới là điều kiện cần chứ còn xa mới gọi là đủ để cho George Bush thành công trong chiến dịch chống khủng bố. Cách vận hành của mạng lưới mà Bin Laden xây dựng lên, Al Queda, và tâm lý chống phương Tây rất quyết liệt đang có trong một số giới Hồi giáo và Ả-rập buộc Hoa Kỳ không chỉ phải phá tan tổ chức này mà còn phải tấn công vào tận gốc rễ của vấn đề mới mong trừ diệt được nạn khủng bố Hồi giáo. Bà Juliette Kayyem viết: "Cái nguy cơ là khi Bin Laden bị giết thì hắn sẽ biến thành kẻ tử vì đạo và sẽ có nhiều người hơn nối tiếp cầm ngọn đuốc của cuộc thánh chiến chống Mỹ. Mặt khác chúng ta lại có nguy cơ nếu đem hắn ra xử ở một tòa án Mỹ hay quốc tế thì hắn lại là hình ảnh một kẻ sẵn sàng chết vì lý tưởng bị bắt sống. Hắn sẽ đạt tới một tầm vóc lớn hơn nhiều con người thật của hắn.

Dù hắn có bị giết, bị bắt hay xét xử, chúng ta vẫn không thể truất bỏ đi sự giận dữ chống lại nước Mỹ?"

Nhà văn nổi tiếng của Anh John Le Carré đặt vấn đề trên báo *Le Monde* như sau: "Vào lúc này đáng lý cái mà nước Mỹ tìm kiếm, trước hơn cả sự phục thù, đó là: nhiều bạn bè và ít kẻ thù. Thế nhưng nước Mỹ cũng như người Anh chúng ta đang làm: đó là thêm kẻ thù vì rằng bất kể những sự mua chuộc, những sự đe dọa và hứa hẹn giúp tập hợp lại được cái liên minh tạp nham này, chúng ta vẫn không thể ngăn chặn được thêm một tên khủng bố Kamikaze (tự sát) sinh ra mỗi khi có một tên lửa điều khiển sai mục tiêu, tiêu hủy một ngôi làng vô tội và không ai có thể nói bằng cách nào chúng ta có thể thoát ra khỏi cái vòng lẩn quẩn: tuyệt vọng - hận thù - trả thù..."

Nhà văn Umberto Eco, giáo sư Đại học Bologna nêu ra thực tế: trí thức của các nước kém phát triển sau khi du học ở phương Tây trở về nước mình tổ chức các phong trào đấu tranh vì rằng họ cảm thấy gần bó với những đồng bào của họ đã không thể có được sự học vấn như họ. "Đây là một câu chuyện xưa rồi: các trí thức đấu tranh giành độc lập cho nước Anh đều đã từng du học ở Anh". Trường hợp của Bin Laden cũng thế.

John Le Carré nhận xét rằng cuộc chiến mà người Mỹ, người Anh và một số nước khác đang tiến hành chỉ nhằm che đậy sự phá sản của các hoạt động tình báo và sự mù quáng về chính trị của Mỹ khi Mỹ vũ trang những phần tử Hồi giáo cực đoan, dùng họ để chống lại Liên

Xô. Chính CIA đã tạo ra một con quái vật mà nay họ không còn kiểm soát được nữa.

Ông John Le Carré cảnh báo rằng: *"Và khi mọi việc đã chấm dứt thì thật sự... sẽ không chấm dứt"*. Sự xúc động gây ra bởi sự loại bỏ Bin Laden sẽ làm lớn thêm đạo quân trong bóng tối, thay vì tiêu diệt chúng, kể cả ở phía sau gồm những người cảm tình lặng lẽ đã hỗ trợ chúng về hậu cần. Những chuyện diễn ra hôm nay cố làm cho chúng ta tin rằng phương Tây, với sự thức dậy của lương tâm, đang quan tâm đến vấn đề người nghèo và những kẻ không có nơi nương tựa trên trái đất. Và biết đâu do sự sợ hãi, do định mệnh hay gì đó đã có một đạo đức chính trị theo một kiểu mới ra đời.

Nhưng khi tiếng súng im rồi nhường chỗ cho một thứ hòa bình bề ngoài thì nước Mỹ và các đồng minh của mình lại trở về vị trí cũ như thời kỳ kết thúc chiến tranh, treo giày đánh trận lên và trở về chăm sóc các "vườn hoa" của mình? Nhưng vườn hoa sẽ mãi mãi không còn là những bến bờ yên tĩnh như xưa.

Ngày 11-9-2001 đã tấn công vào trung khu thần kinh của nước Mỹ buộc chúng ta phải suy nghĩ và tự hỏi mình đang xử sự với đồng loại ra sao, thế giới như hôm nay đã ổn chưa và phải làm gì cho nó ổn hơn để một ngày 11-9-2001 như thế không xảy ra nữa, dù nó xuất phát từ bọn khủng bố Hồi giáo cực đoan như Mỹ tố cáo hay từ một lực lượng đáng sợ hãi nào khác cũng sinh ra từ trong bóng tối nghèo đói và bất hạnh (và bất mãn) đang phủ

trùm 3/4 trái đất. Đáng lý nước Mỹ cùng thế giới phát động cuộc chiến chống khủng bố trong bối cảnh đó, trong sự thức tỉnh của lương tâm của một nước lớn đã là nguyên nhân của quá nhiều bất hạnh và mâu thuẫn xảy ra trên thế giới hàng thế kỷ nay và nhận ra rằng phải có một cách suy nghĩ khác và làm khác để giải quyết tận gốc các bất ổn cực kỳ nguy hiểm cho thế giới nói chung ở thế kỷ 21 bên cạnh việc giải quyết nạn khủng bố đang nhắm vào nước Mỹ. Nếu làm như thế, có ai không ủng hộ Mỹ?

Baltazar Garzon - luật gia Tây Ban Nha viết trên tờ *El Pais* - nhận xét về phản ứng của người Mỹ với Taliban và Bin Laden như sau: *"Hòa bình và tự do lâu dài chỉ đến với sự hợp pháp, công lý và sự tôn trọng tính khác nhau, sự bảo vệ các quyền con người, sự đáp trả chừa mực, đúng và hữu hiệu"*. Như Victor Hugo đã nói: *"Luật pháp đứng trên quyền lực"*. Chính luật pháp phải chỉ dẫn con đường và sự tôn trọng các nguyên tắc truyền thống mới cấu thành cái cốt tủy của nền văn minh hiện đại và mang lại cho nó hình thức và nội dung. Tóm lại người ta không thể xây dựng hòa bình trên sự khốn cùng hay sự áp bức của kẻ mạnh đối với kẻ yếu. Nhất là chúng ta phải luôn ghi nhớ trong đầu mình rằng sẽ đến một lúc buộc phải tính sổ, xác định những kẻ có trách nhiệm đã quên đi nguyên tắc đó, đã để mất một cơ hội lịch sử làm cho cái thế giới này đúng hơn và công minh hơn. ■

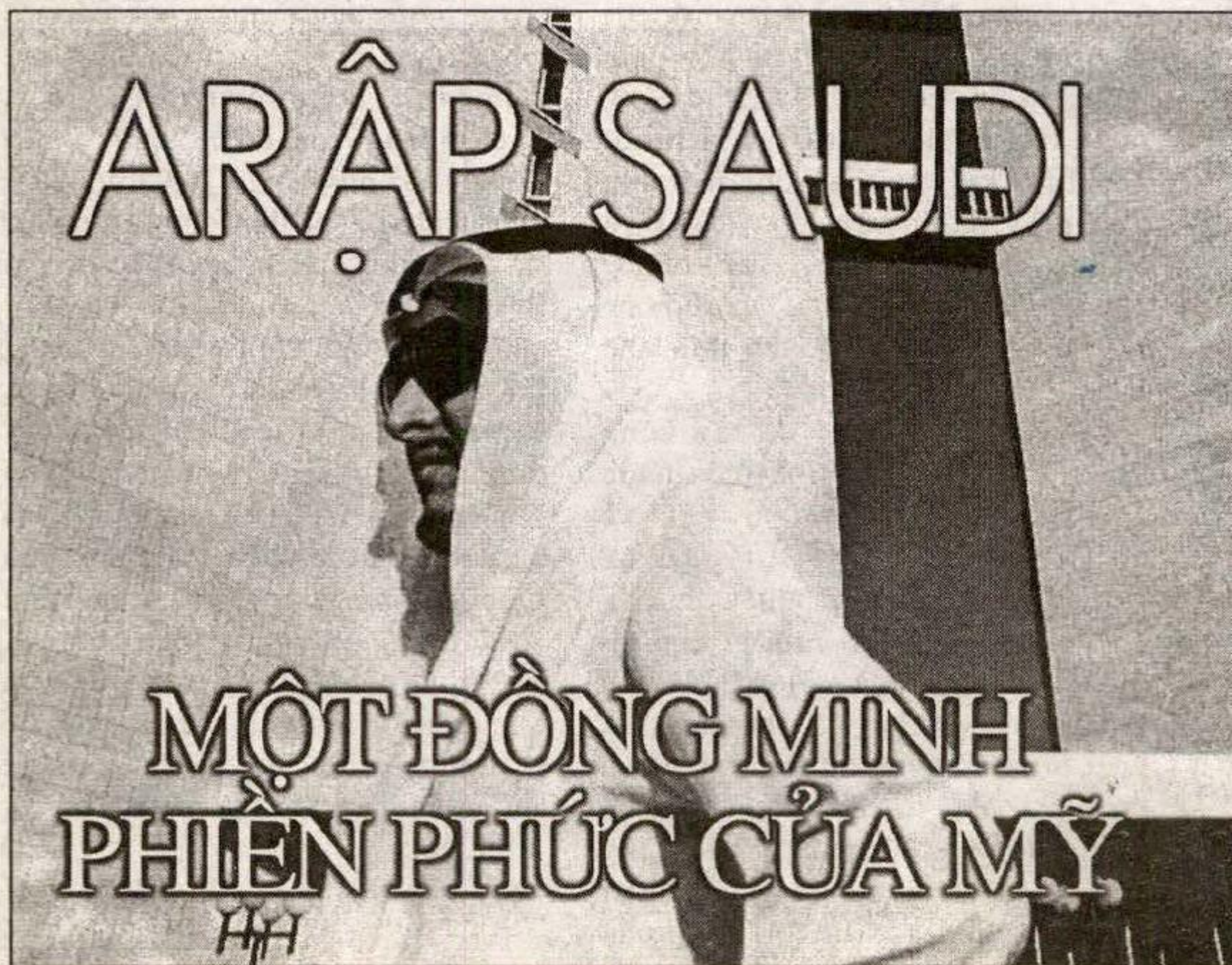
22 - 10 - 2001

LÝ QUÝ CHUNG

TƯ LIỆU

Cuộc tấn công khủng bố ngày 11-9 ở Mỹ làm tăng thêm sự phân hóa ở các nước Arập và trong thế giới Hồi giáo. Trong khi đa số các chính phủ ở đây ủng hộ Mỹ trong việc tìm cách trừng phạt Bin Laden thì quần chúng Hồi giáo lại xem ông ta như một người anh hùng.

Tình hình diễn biến ở nước Arập Saudi là một minh chứng cụ thể. Chính phủ hoàng gia ở đây là đồng minh đáng tin cậy nhất của Mỹ ở Trung Đông. Nhưng kẻ thù số một của Mỹ hiện nay là người Arập Saudi và đa số những tên không tặc cướp máy bay lao vào Trung tâm Thương mại ở New York và trụ sở Bộ Quốc phòng Mỹ ngày 11-9 đều là người Arập Saudi. Để giúp bạn đọc hiểu rõ thêm tình hình có vẻ đầy nghịch lý như trên, chúng tôi xin trích giới thiệu bài báo của Scott Macleod đăng trên tạp chí Time của Mỹ số ra ngày 15-10-2001.

Người dân thường không suy nghĩ như hoàng gia

Trong khi Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Donald Rumsfeld thảo luận với thái tử Abdullah trong cung điện hoàng gia về việc phối hợp để chống khủng bố quốc tế, thì tại một quán cà phê ở trung tâm thủ đô Riyadh, một nhóm thanh niên cũng đang ngồi bàn tán về Osama Bin Laden mà họ xem như là một người hùng của thế giới Ả-rập, trong số họ có vài người đi học ở Mỹ vừa trở về.

Anh Feras Bukhamsin, một nhân viên ngân hàng 24 tuổi nói: "*Bin Laden là một tín đồ Hồi giáo rất tốt*". Anh Bader, một nhà doanh nghiệp 25 tuổi, tỏ ý tán đồng: "*Ông ta có hàng triệu đô la, nhưng ông ta không quan tâm đến tiền bạc và bất*

chấp cả tính mạng của mình. Ông ta chỉ muốn giành lại sự công bằng cho người Ả-rập". Một vài thanh niên khác cho rằng sự kiện ngày 11-9 là cái giá mà Mỹ phải trả cho việc can thiệp vào Trung Đông, đặc biệt là việc Mỹ ủng hộ Israel chống lại người Palestine.

Trong nhiều năm qua, tại nước Ả-rập Saudi đã xuất hiện một thế hệ thanh niên ngày càng bất mãn trước nạn tham nhũng và tình hình kinh tế xấu đi, trong số thanh niên đó có nhiều người là những chiến sĩ Hồi giáo cuồng tín. Họ ngày càng không tin tưởng vào khả năng lãnh đạo đất nước của những người trong hoàng gia. Điều đáng chú ý là trong khi chính phủ Ả-rập Saudi được xem là đồng minh đáng tin cậy của Mỹ thì những kẻ không tặc tấn công vào Trung tâm Thương mại ở New York, đa số đều là người Ả-rập Saudi.

Sau sự kiện ngày 11-9, số người thán phục Bin Laden càng tăng thêm. Vấn đề đặt ra là: liệu hoàng gia ở đây có thể khống chế trong bao lâu nữa những đợt sóng ngầm đang làm xói mòn sự ổn định chính trị ở đất nước này.

Sự liên kết giữa hoàng tộc với phong trào Hồi giáo cực đoan

Trong lịch sử, hoàng gia Saud đã củng cố quyền lực của mình bằng cách dung túng cho các phong trào Hồi giáo cực đoan. Trong thế kỷ 18, hoàng gia liên kết với Abdul Wahhab, người sáng lập ra phong trào Wahhabite, chủ trương áp dụng những luật lệ Hồi giáo rất khắc nghiệt. Từ đó, sự liên kết giữa hai bên ngày càng chặt chẽ: hoàng

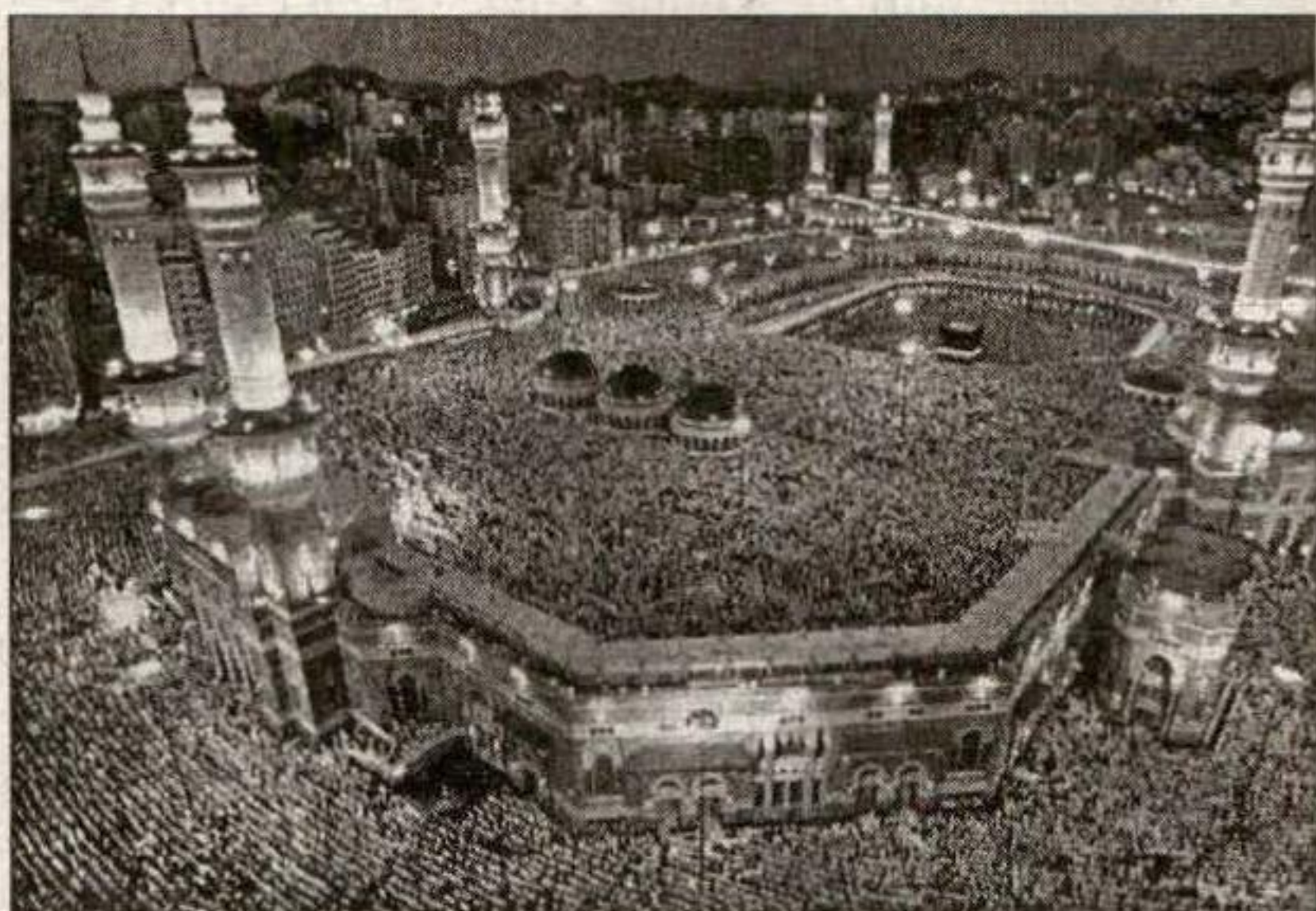

Thánh địa Mecca. ►

gia cũng cố bộ máy cai trị đất nước, còn những người cầm đầu phong trào Wahhabite không chế các tín đồ Hồi giáo.

Từ khi dầu hỏa được phát hiện năm 1938, nước Arập Saudi tiến nhanh trên con đường hiện đại hóa. Thế nhưng những tập tục truyền thống và các luật lệ khắc nghiệt của Hồi giáo vẫn tiếp tục ngự trị trên đất nước này. Người dân không được xem phim ảnh và nhảy disco. Trong trường học, công sở, quán ăn, nam và nữ đều phải cách biệt. Phụ nữ không được lái xe và khi ra ngoài phải choàng chiếc khăn che đầu cổ truyền. Trong các giáo đường, nội dung thuyết giảng của các giáo sĩ thường có những luận điệu chống phương Tây và chống Israel.

Vua Fahd năm nay 80 tuổi là một người chủ trương đẩy mạnh hiện đại hóa đất nước. Hàng tỷ USD được chi ra để xây dựng bệnh viện, trường học, cơ sở hạ tầng, hiện đại hóa quân đội. Nhà vua cũng là một người đồng minh đáng tin cậy của Mỹ. Để tranh thủ sự ủng hộ của các giáo sĩ, nhà vua đã đóng góp rất nhiều cho các công trình tôn giáo. Đáng kể nhất là việc thực hiện kế hoạch mở rộng khu thánh địa

Mecca và Medina, tốn đến 25 tỷ USD.

Nhà vua cũng cho xây dựng thêm nhiều trường đại học Hồi giáo, đó cũng là những chiếc nôi đào tạo ra nhiều chiến sĩ Hồi giáo trẻ tuổi. Vua Fahd là người ủng hộ phát động cuộc “thánh chiến” chống lại quân đội Liên Xô ở Afghanistan. Và hàng nghìn chiến sĩ Wahhabite được huấn luyện tại Arập Saudi để lên đường tham gia cuộc thánh chiến. Trong số đó, có một chàng trai 21 tuổi tốt nghiệp khoa quản trị kinh doanh của Trường Đại học Abdul Aziz. Anh ta tên là Osama Bin Laden, xuất thân từ một gia đình giàu có ở thành phố Jidda, kinh doanh ngành xây dựng.

Gậy ông đập lưng ông

Bin Laden không phải là kẻ đầu tiên thách thức vương triều Saud. Năm 1929, nhóm Wahhabite cuồng tín nhất có tên là Ikhwan, đã nổi dậy chống lại sự xâm nhập của văn hóa phương Tây và đã bị đàn áp triệt để. Năm 1979, một nhóm Hồi giáo khác nổi dậy chiếm thánh địa

Mecca và chiến đấu chống quân đội hoàng gia trong hai tuần, kết quả phía quân nổi dậy chết 139 người, phía quân đội chết 127 lính. Cả hai cuộc nổi dậy đều được giải thích là chống lại vương triều để bảo vệ sự trong sáng của đạo Hồi.

Vua Fahd năm nay 80 tuổi.

Lúc đầu, Bin Laden chưa nghĩ đến việc xây dựng một tổ chức chính trị. Ông ta chỉ mới có những quan hệ lỏng lẻo với những kẻ cùng quan điểm, từ những chiến binh từ Afghanistan trở về đến những giáo sĩ trẻ có tư tưởng chống Mỹ và chống Israel. Cuộc chiến tranh vùng vịnh dẫn đến việc gần 7.000 quân Mỹ được trú đóng thường xuyên trên lãnh thổ Ả-rập Saudi để thực hiện công cuộc bao vây Iraq, đã làm cho Bin Laden vô cùng phẫn nộ. Ông ta lên án chính phủ hoàng gia không trung thành với đạo Hồi và đã dựa vào những kẻ ngoại đạo. Trong một bức thư gửi cho vua Fahd năm 1955, Bin Laden viết: *"Thực chất của sự bất đồng giữa chúng tôi và Ngài là việc Ngài đã không còn trung thành với tôn giáo của Đấng tối cao duy nhất của chúng ta"*. Chính phủ hoàng gia tước bỏ quốc tịch Ả-rập Saudi của Bin Laden và ông ta phải trốn ra nước ngoài.

Từ đó, Bin Laden hướng cuộc chiến đấu vào việc đánh đuổi quân Mỹ ra khỏi lãnh thổ Ả-rập Saudi. Những cuộc tấn công bằng bom vào các cơ sở quân sự Mỹ ở Riyadh

năm 1995 và ở Khobar năm 1996 làm chết 24 quân nhân Mỹ và nhiều người bị thương, đều được dư luận cho là có bàn tay của Bin Laden.

Phải chăng có một hội chứng Bin Laden

Tình hình kinh tế xấu đi đã khiến cho thu nhập quốc dân tính theo đầu người (GDP) từ 15.000 USD năm 1981 nay chỉ còn 8.000 USD. Lần đầu tiên, một thế hệ thanh niên lớn lên với ít cơ hội học hành và tìm việc làm so với trước kia. Đó là nguồn dự trữ nhân lực cho đạo quân của Bin Laden. Nhà nghiên cứu Mai Yamiani người Ả-rập Xêút, làm việc tại Viện Nghiên cứu Quan hệ Quốc tế ở London, nhận xét: *"Điều tôi lo ngại là đang có một hội chứng Bin Laden. Phải chăng khuynh hướng cực đoan đang ngày càng phát triển?"*

Cho đến bây giờ, ở Ả-rập Xêút không diễn ra những cuộc biểu tình chống Mỹ như ở Pakistan hay Indonesia. Bộ máy an ninh ở Ả-rập Xêút rất kiên quyết trong việc trấn áp những kẻ chống đối, cho nên không ai dám cổ động quần chúng xuống đường.

(Xem tiếp trang 18)

Sau chuyến “đi và viết” Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Huế, Đà Nẵng, Hội An, mệt và mỗi, “xả hơi” một tháng ở thành phố Hồ Chí Minh, tôi lại ra Hà Nội, tổ chức sinh nhật lần thứ 90 của cha tôi. 10 năm rồi cha tôi vào cõi vĩnh hằng, không còn dự sinh nhật của mình nữa. Nhà thơ Tố Hữu bạn của cha tôi có kể lại thời xưa cha tôi hằng hái đi lắm. Với cái

“dớp” ấy tôi cũng không chịu ngồi yên một chỗ. Cha tôi bảo nhà văn Nguyễn Tuân bạn giang hồ thời trẻ của cha tôi là “gã ngất ngưỡng” đáp lại, nhà văn Nguyễn Tuân gán cho cha tôi hai chữ “chồm chồm”. Vâng, cái tính “chồm chồm” tôi cũng được thừa hưởng ở người cha của mình, mà sự rong ruổi đến... say:

“Ta say ngựa cũng là đà

LƯU TRỌNG VĂN

Mùa vải cuối cùng

Thu và Thom - Mùa vải cuối cùng.

Trời cao xuống thấp núi xa lại gần

*Ta say ngựa cũng tần ngần
Trên vai ta quấy một vầng gia nhân".*

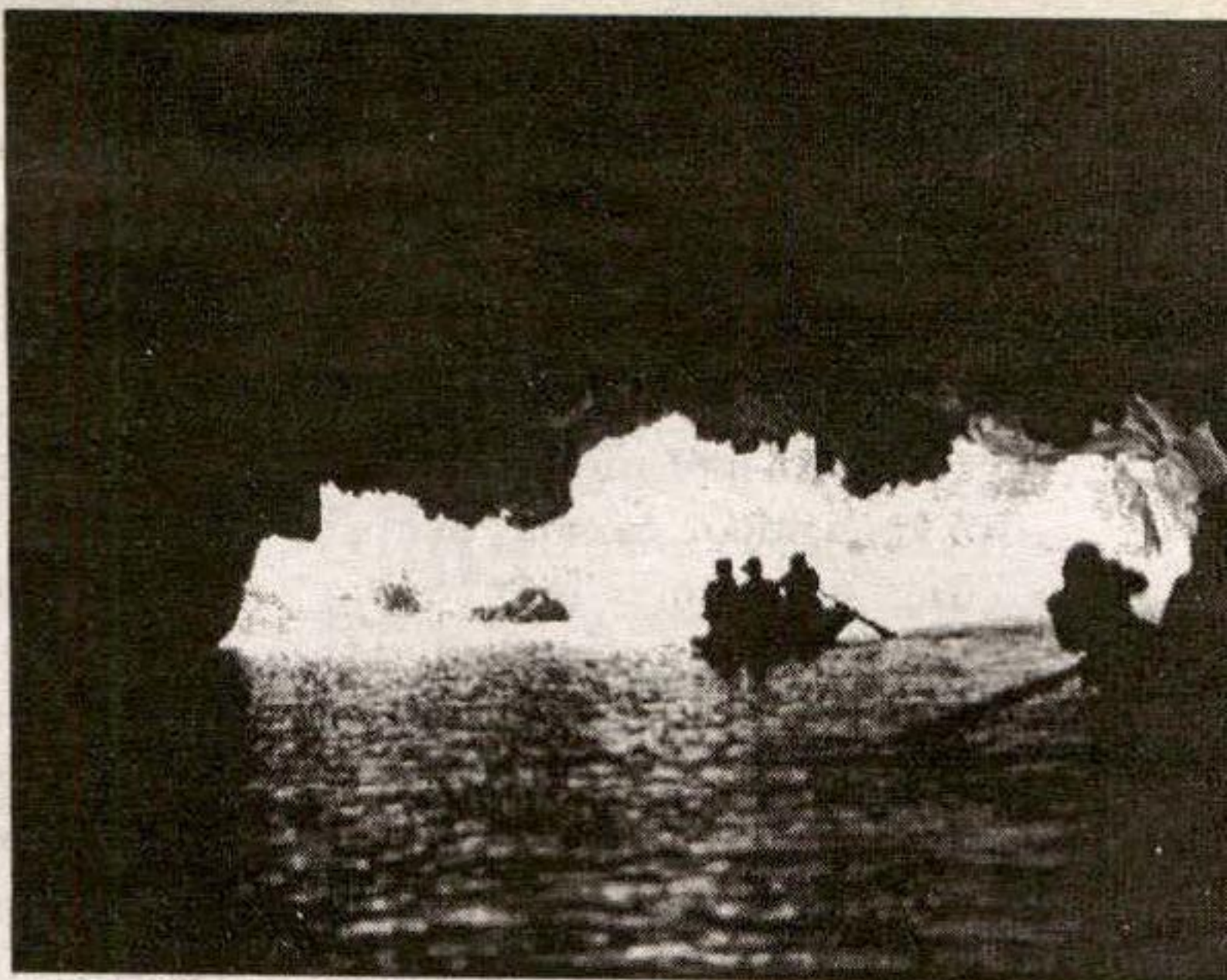
(Thơ Lưu Trọng Lư)

Tôi không được cái máy mấn đi đâu cũng quấy theo một "vầng giai nhân" như cha tôi, nhưng tôi cũng cố học đòi đi tìm các nàng thơ ở những góc biển chân trời.

Trong buổi lễ kỷ niệm sinh nhật của cha tôi tại Hội Nhà văn Việt Nam có một cô sinh viên báo chí, cô kha khá xinh và kha khá tươi. Cô bảo với tôi và đạo diễn Lưu Trọng Ninh: "Các chú về nhà cháu chơi đi, quê cháu đang mùa vải chín". Tất nhiên là hai chúng tôi "vui vẻ nhận lời". Nhưng mãi vui ở Hà Nội, bằng một thời gian, tôi nhận được điện thoại: "Cháu là Thu đây, các chú về nhà cháu đi, bà nội cháu vẫn giữ một cây vải chín không bán, để các chú về hái ăn đấy". Im lặng một lúc, Thu nói như khóc: "Bố cháu sắp bán nhà với vườn vải rồi, các chú về sớm may ra..." Thế thì lên đường. Ninh vừa làm xong 11 tập phim truyền hình "Hoa cỏ may", khi nghe tôi rủ, gật đầu ngay. Trời mưa tầm mưa tã, hai anh em trên chiếc mô tô của tôi mang từ Sài Gòn ra phóng trên đường Năm, rồi rẽ vào phố Nối, Hưng Yên, rồi lần đến huyện Phù Cừ. Một con cá mè to dùng từ ao được đánh lên. Canh chua cá mè, trời mưa, hôi hôi và chua chua, bữa cơm với chúng tôi sao mà ngon thế! Thu và Thơm - cô em gái, ra vườn hái vải. Những trái vải chín vỏ đỏ

tươi, vị ngọt tinh khôi vừa chạm đến đầu lưỡi đã râm ran khắp vùng cổ, vùng ngực. Ninh hỏi bố của Thu: "Tại sao lại phải bán nhà? Bán rồi ở đâu?" Bố của Thu - già trước tuổi răng chềnh mảng không theo hàng râu râu đáp: "Anh chị hết sức rồi, nuôi ba đứa đi học. Con Thu học đại học, sắp tới con Thơm thi đại học, anh chị vay mượn ngân hàng, rồi vay mượn hàng xóm, đến nay không thể vay được nữa, phải bán nhà trả nợ thôi. Anh chị tính bán nhà, bán vườn, thừa ra chút đỉnh mua miếng đất rìa làng, dựng tạm túp lều tranh". Ninh lại hỏi: "Anh hiện nợ phải trả lãi là bao nhiêu?" Bố của Thu đáp: "25 triệu". Vâng, ở làng quê món nợ đó có thể nói là to bằng cái... đình. Ninh đột nhiên nói: "Em có tích cóp được một số tiền định mua đất làm nhà, em sẽ cho anh chị mượn 25 triệu không lấy lãi, anh chị trả nợ trước". Bố của Thu nghe vậy, tự dưng nước mắt chảy. Bà nội của Thu - người mà 54 năm trước cũng một ngày mưa tầm mưa tã đi dọc con sông Luộc tìm xác chồng - một đảng viên cộng sản bị tội Pháp chặt đầu thả trôi sông. Khi ấy bà mới 30 tuổi, và cứ ở vậy nuôi những đứa con lớn lên. Trong số những người con của bà có người hy sinh ở chiến trường miền Nam, và có người bị thương. Người bị thương ấy chính là bố của Thu, những giọt nước mắt đang còn hôi hôi trên gò má gầy guộc. Bà nội Thu bóc vải cho tôi và Ninh ăn, bà chỉ thỉnh thoảng nhìn chúng tôi mà không nói năng

gì. Tôi biết dụng ý của Ninh cho mượn tiền là để tránh cho bố Thu vì sự thúc bách phải trả nợ và lãi suất sẽ phải bán rẻ nhà, vườn. Nếu có số tiền trả nợ rồi, có thể tìm mỗi bán có giá hơn. Tôi hỏi Thu, nghỉ hè ở quê sẽ làm gì? Thu đáp: "*Cháu đi cấy, sau đó sẽ lên Hà Nội kiếm việc làm thêm*" – "*Cụ thể làm thêm là làm gì?*" – "*Cháu sẽ đi giữ trẻ và giúp việc nhà*". Mưa vẫn chưa dứt, con cá mè quá to những 4 ký không làm sao ăn hết, vài những hai chùm roi rói cũng không làm sao ăn hết, nhưng chúng tôi phải lên đường đi tiếp mà đích đến là Thanh Hóa. Từ Phù Cừ chúng tôi qua phố Hiến – "*Thứ nhất kinh kỳ thứ nhì phố Hiến*" là đây. Cổ chẳng ra cổ lắm, xưa, cái gọi là xưa lác đác xưa, nhưng bóng cây thì râm mát chùm khắp thị xã, cái vẻ êm đềm cũng vậy râm mát như bóng cây. Đi phà qua sông Hồng - mùa mưa ngâu ngâu đỏ, trên phà chật chội mấy chị thồ xe đạp vài liên tục mời mọc khách, khách xa khách gần liên tục... thờ ơ. Từng chùm chùm vài đỏ cuống xanh, lá vừa hái còn tươi nguyên, vậy mà ế, vậy mà ảm. Tôi hỏi chị bán vài: "*Một ngày lời bao nhiêu?*" Chị bảo: "*8 nghìn, đạp rã căng từ tờ mờ sớm đến tối mịt*". Tôi hỏi: "*Nhỡ hôm nào không bán được thì sao?*" Chị đáp: "*Vừa khóc vừa ăn thay... cơm,*

Đường vào hang Luồn, Bích Động, Ninh Bình.

chứ nằm sao".

Người Hưng Yên hay nói ngọng "*l*" thành "*n*", chữ "*làm*" chị nói là "*nằm*" nghe cứ gai gai ở ngực. Chị bóc một quả vài đưa tôi xem: "*Mọng lược (nước) nhé, cùi dầy nhé!*". Phà cập bến, mấy chị bán vài xoài người ra đẩy những chiếc xe đạp thồ vài lên dốc phà. Áo ướt đầm, chỗ nào ướt vì mưa, chỗ nào ướt vì mồ hôi? Bên này sông Hồng là Hà Nam - vùng chiêm trũng, nước ngập gần như quanh năm. Chúng tôi đi lướt Hà Nam để tới Ninh Bình, tôi tính sẽ có dịp ở lại Hà Nam lâu lâu viết cái gì đó cho ra tẩm ra món. Đây là đường rẽ vào cố đô Hoa Lư - nơi Đinh Bộ Lĩnh cùng những chàng trai bạn thuở chăn trâu xưa lập nghiệp, nơi thái hậu Dương Vân Nga trao áo bào cho Lê Hoàn đi giữ nước, và cũng là nơi nhà Lý rời đô đến Thăng Long 1.000 năm trước. Lối này rẽ vào Bích Động - một thắng cảnh tuyệt vời của Việt Nam với hang Luồn, với Hạ Long nổi. Lối này rẽ ngược lên

Kim Sơn - nhà thờ Phát Diệm bằng đá đồ sộ nóc lại theo kiến trúc chùa phương Đông. Thắng đường là Tam Điệp nơi Nguyễn Huệ cầu La Sơn Phu Tử giúp nước. Trời đã chiều, đường từ Tam Điệp vào Thanh Hóa còn xa lại hoang vắng núi non, chúng tôi dừng lại ở một nhà quen gần Tam Điệp ngủ đêm.

Thanh - một thiếu phụ, thấy Ninh và tôi thì cười tươi hết cỡ. Tôi ngạc nhiên khi thấy Thanh sống ở quê nhà, trẻ hần ra, tươi hần ra. Với cánh phụ nữ bặm bặm rồi khen trẻ và tươi thì muốn ăn gì cũng có. Đấy, lời mời có ngay: *"Hai anh ở lại ăn cơm với tụi em nhé"*. Tiếp theo lời mời đó là mệnh lệnh của bà chủ: *"Tụi mày dọn phòng cho hai chú"*. Mặc dù đã *"bặm bặm"* so với cái tuổi *"bặm bặm"* của chúng tôi thì Thanh vẫn chỉ *"tí tuổi"* nhưng sự từng trải, vui buồn, vinh quang, bất hạnh ở Thanh phải nói là *"cùi"* dầy. Bố của Thanh do gia đình có *"vấn đề"*, đã tình nguyện đi bộ đội để lý lịch sáng sủa thêm một chút. Đi được ba năm, phục viên về, lấy vợ, đẻ con, đào cái ao nuôi cá, cuốc bờ ao trồng cây ăn quả, chiến tranh nổ ra, mặc dù đã hết nghĩa vụ, bố của Thanh vẫn đam đơn tình nguyện vào chiến trường để giành cái lý lịch trong học bạ của những đứa con *"đẹp"* thêm. Năm 1964 ông vượt Trường Sơn vào Nam. Bị sốt rét, được lệnh trở ra Bắc chữa bệnh nhưng ông vẫn không lui, đi tiếp, rồi chết vì sốt rét giữa rừng Đắc Lắc. Một tờ báo tử về làng, vốn vẹn dòng tin *"hy*

sinh anh dũng ở mặt trận Tây Nguyên", khi ấy Thanh còn thò lò mũi xanh chạy quanh ao... bỏ đào. Thời gian trôi qua, mẹ đi bước nữa, ba chị em Thanh vào trại mồ côi. Thời gian trôi qua nữa, Thanh lớn lên, đi làm nuôi hai em ăn học, rồi cái chí làm giàu mỗi ngày một hun đắp lên. Sau giải phóng, Thanh quyết định vào Sài Gòn thực hiện cái ước mơ làm giàu của mình. Thanh trở thành *"Nữ hoàng sắt"* mà cánh bán buôn sắt ở phố Lý Thường Kiệt Sài Gòn phải nể sợ. Thanh thu tóm hầu hết các đầu mối nhập khẩu sắt ở các vựa xây dựng. Thanh làm ăn với các chủ tàu nhập sắt từ Liên Xô cũ về, và phát lên. Nhớ lại thuở cơ cực mồ côi của mình, biết nhạc sĩ Trần Tiến mở lớp dạy nhạc cho trẻ mồ côi *"Mặt trời bé con"*, Thanh đi kiếm nhạc sĩ Trần Tiến, tặng 10 triệu đồng. Một hôm đang ở Sài Gòn, Trần Tiến gọi điện thoại cho tôi: *"Ê, Văn ơi, mày với thằng Ninh giúp làm một bộ phim nhé!"* - *"Phim gì?"* - tôi hỏi. *"Phim nó đi tìm bố nó!"* - *"Nó là ai? Bố nó là ai?"* - tôi hỏi. *"Thôi, không có lằng nhằng, nhận làm hay không đã?"* - *"Thì... có!"* - *"Vậy sáng mai đến nhà số... phố... tao chờ ở đấy"*. Đúng hẹn tôi tới một cái nhà khá sang trọng ở Tân Định, Trần Tiến toác miệng cười: *"Nó đấy!"* Vâng đó chính là Thanh. Thanh kể tôi nghe vừa rồi Thanh đi tìm mộ bố ở Tây Nguyên. Cuộc hành trình dằng dặc tưởng như vô vọng ấy giữa đại ngàn Tây Nguyên không ngờ lại có đích. Thanh vừa khóc vừa

kể lại sự linh thiêng nào đã giúp Thanh tìm ra nắm mồ, tìm ra những cốt xương còn lại. Thanh đã nhờ một người quen quay phim toàn bộ chuyến đi đó. Thanh nhờ Ninh đạo diễn lại, quay thêm cảnh nào cần quay, và tôi viết lời bình, Trần Tiến làm nhạc cho bộ phim kỷ niệm để đời này. Thú thật, tôi đã phải bật khóc nhiều lần khi xem những thước phim Thanh cùng gia đình trèo đèo lội suối, tìm hết người liên quan này đến người liên quan khác trên đường giao liên đưa bộ đội Ninh Bình vào chiến trường. Qua điều tra tài liệu, người dân, cán bộ chiến sĩ, Thanh đã gặp bà Sanh - người Êđê - người giao liên thuở nào dẫn bố Thanh đi, bà Sanh đã kể bố Thanh bị sốt rét nằm trên vớng run lên bần bật mà vẫn không chịu quay lui, rồi qua một đêm ông đã chết trên vớng. Bà Sanh đã chôn ông bên bờ suối, trên mộ đặt đôi dép cao su của ông. Thanh đã tìm đến bản làng gần chỗ bà Sanh chôn bố mình, tìm hỏi có ai biết đôi dép cao su của bố. Một người Êđê kể chính mình thấy đôi dép ấy trên mộ đã đem về. Người Êđê ấy dẫn Thanh đến con suối, theo trí nhớ tìm lại chỗ lấy đôi dép. Máy chục năm trôi qua rồi, không ai có thể nhớ nổi chỗ nào là ngôi mộ nữa, mặc dù dòng suối vẫn lặng lẽ chảy khi mùa khô, và gấm gào cuộn xiết khi mùa lũ.

Thanh đã khóc hết nước mắt vì hy vọng bị dập tắt. Đào, đào, xới biết bao nhiêu nơi vẫn không tìm ra. Thế rồi, nhang khói đốt lên, Thanh khấn: *"Bố ơi, bố ở đâu báo*

cho con gái của bố biết để con gái của bố đưa bố về quê". Đám nhang bốc bùng lên thành đuốc lửa, Thanh kể, lúc ấy Thanh rợn hết cả người như nghe thấy tiếng của bố: *"Con ở gần bố lắm rồi, ở gốc cây to bên suối ấy"*. Thanh cho người đào quanh gốc cây, bất ngờ khi thấy một lõi pin bằng chì nhỏ xíu, rồi sợi dây dù, rồi mảnh vớng - rồi những *"hạt"* xương vo như viên bi... Tôi điện thoại cho Ninh, Ninh bay vào Sài Gòn, rồi cùng tôi lên Buôn Mê Thuột để hoàn chỉnh cuốn phim gia đình này. Ninh trực tiếp quay phim còn tôi phỏng vấn những nhân chứng ở cùng đơn vị với bố Thanh. Sau đó Trần Tiến, Ninh và tôi về quê của Thanh quay cảnh làng quê Thanh, cái ao bố Thanh đã đào, cái nhà bố Thanh đã dựng trước khi ra đi. Chúng tôi quay cả cái đình của làng được dựng lại bởi tiền đóng góp của Thanh... Bộ phim được hoàn thành, người dựng lại phim là đạo diễn Đào Bá Sơn, đọc lời bình là nghệ sĩ Tuyết Mai người có giọng đọc hay nhất. Vâng, phải nói đó là một bộ phim cảm động về tấm lòng người con đối với người cha, nhưng nó không bao giờ được chiếu ở rạp cũng như trên tivi, mặc dù nó được làm nên bởi một đội ngũ nhà nghề *"thiện chiến"*, bởi rất giản đơn nó làm ra không phải mục đích ấy mà chỉ để ghi ơn và kỷ niệm. Gặp tôi và Ninh lần này nhắc đến bố, Thanh lại khóc. Thanh nói đã chuyển phim sang CD để giữ được lâu và đã xem đi xem lại đến vài trăm lần.

(Xem tiếp trang 67)

Một trong những yếu tố gây nên xung đột đời sống vợ chồng chính là sự không hòa hợp tình dục. Thậm chí có những cặp uyên ương đang trong thời kỳ "trăng mật" nhưng đã xảy ra hiện tượng "com không lành, canh chẳng ngọt" và cũng có không ít những kết cục buồn vì vợ chồng phải kéo nhau ra tòa xin ly hôn. Vậy nguyên nhân do đâu?

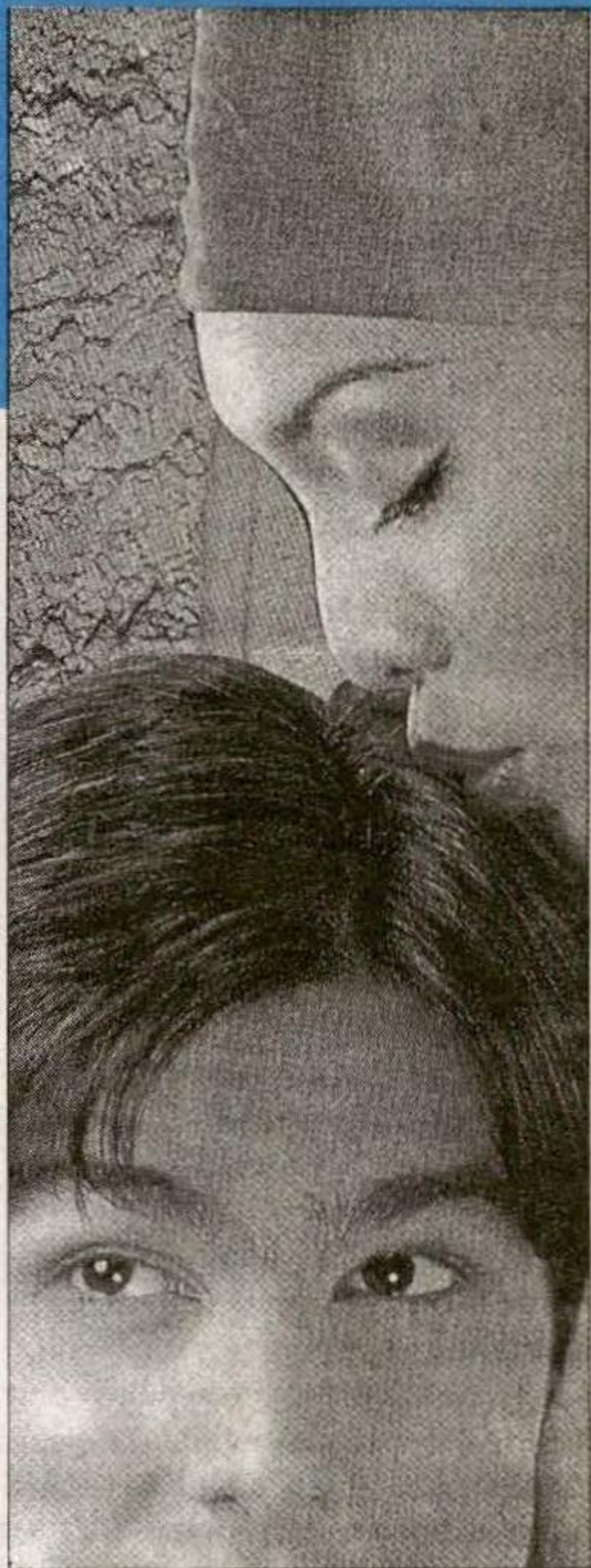
“VĂN HÓA PHÒNG THE”

Chìa khóa của hạnh phúc

TÚ AN

• Văn hóa trong "sinh hoạt" vợ chồng

Không phải là chuyện “giật gân” khi báo chí đăng tin ở các nước phương Tây thỉnh thoảng nơi này, nơi nọ vợ kiện chồng ra tòa vì bị “cưỡng bức tình dục”. Trong thực tế cuộc sống hôn nhân không hiếm những bà vợ phải “chịu đựng” suốt một thời gian dài với người “bạn đời” của mình vì cách cư xử “thiếu văn hóa” ở chốn phòng the. Tại những quốc gia mà sự bình đẳng về giới chưa được khẳng định thì người phụ nữ thường phải sống cam chịu, đặc biệt là trong quan hệ chăn gối. Một số nhà nghiên cứu xã hội học cho rằng rất nhiều trường hợp vợ chồng ly hôn vì lý do không “hòa hợp tình dục” mà nguyên nhân sâu xa và khó nói chính là sự thiếu kiến thức, văn hóa trong quan hệ luyến ái. Ngay tuần trăng mật đầu tiên, đôi vợ chồng trẻ cần phải đặt ra nhiệm vụ

thích ứng nhau. Trong thời kỳ tập làm quen với cá tính của nhau, tất nhiên cả hai sẽ không thể mãn nguyện và cảm thấy có những điều gì đó chưa phù hợp. Nếu không tỉnh táo thì chính những sự khó chịu ấy có thể biến thành vết rạn nứt ngày càng lớn dần, thậm chí đe dọa hạnh phúc hôn nhân đôi lứa. Theo những người có kinh nghiệm thì một trong những nguy cơ rạn nứt tình cảm vợ chồng chính là sự không hòa hợp tình dục. Nguyên nhân chủ yếu thường là triệu chứng không thỏa mãn tình dục cho một hoặc cả hai người. Tuy nhiên, những rối loạn tình dục nói trên có thể là thật mà cũng có thể là giả tạo. Trong trường hợp sự rối loạn tình dục là hậu quả của bệnh tật ở hệ sinh lý, hệ thần kinh, hệ nội tiết ... thì vợ chồng không thể tự khắc phục, mà cần có sự can thiệp của bác sĩ. Ngược lại các "rối loạn" ấy chẳng qua chỉ là do "thiếu kinh nghiệm", sự nóng vội, hay nói cách khác, do thiếu "văn hóa" trong tình dục, thì chỉ xảy ra nhất thời. Vợ chồng có thể tự tìm hiểu, học hỏi và khắc phục dần để sống hòa thuận, hạnh phúc. Trong tất cả các "bệnh lý phòng the" của phái mày râu xưa nay thì căn bệnh "liệt dương" là đáng sợ nhất. Liệt dương, hay còn gọi là rối loạn chức năng sinh dục làm cho đàn ông không thể hoàn thành nghĩa vụ làm chồng của mình. Nếu nói công bằng hơn thì không một ai trong giới "mày râu" không có lần thất bại trong đời sống vợ chồng. Các nhà nghiên cứu cho rằng, khoảng một nửa phụ nữ và một phần ba đàn ông trên trái đất có lý do để phàn nàn về sự không thỏa mãn

của mình trong đời sống tình dục. Khoa tâm lý học lại cho rằng, nếu trạng thái tâm sinh lý của người bệnh vững vàng thì có nhiều hy vọng chữa khỏi chứng rối loạn chức năng sinh dục. Sự sợ hãi, do dự, thiếu tự tin cũng thường dẫn đến thất bại trong đời sống "chăn gối". Ngoài ra, cách ứng xử của người thứ hai (vợ hoặc chồng) có thể quyết định sự thành công hay thất bại của các lần "sinh hoạt". Phần lớn các rối loạn tình dục đều có tính chất nhất thời và thái độ của các cặp vợ chồng cũng khác nhau. Có người thì cho qua, nhưng người khác thì xem đó là một sự thất bại ê chề. Những cặp vợ chồng mới cưới nhau thường tiếp nhận sự trực trặc nói trên một cách nghiêm trọng. Họ không hiểu rằng sự phản ứng thiếu tế nhị sẽ làm tổn hại đến tâm lý của người bạn đời, thậm chí gây hoảng hốt tinh thần và ảnh hưởng sâu sắc đến đời sống tình dục vợ chồng sau này. Hiện tượng rối loạn tình dục thường xảy ra trong các gia đình mà vợ chồng ít thông cảm, quan tâm đến nhau, hoặc không có đức vị tha và hy sinh cho nhau bằng tình thương yêu sâu sắc. Điều trị những rối loạn tình dục loại này thường dành cho cả hai vợ chồng. Tâm lý là yếu tố dễ bị tổn thương trong sinh hoạt vợ chồng, người đàn ông cảm thấy "tự ái" và "xấu hổ" khi thất bại trong khả năng "yêu đương" của bản thân. Họ thường buồn phiền và sụt giảm lòng tin. Một số người sự lo lắng ấy sẽ sớm vượt qua, nhưng ở một số người khác thì luôn bị dằn vặt và thất vọng vì bất lực.

• Những điều khó nói

Trong cuộc sống hôn nhân,

không ít trường hợp người vợ cứ tưởng rằng chồng mình bị bệnh liệt dương, nhưng thực chất đó chỉ là sản phẩm của trí tưởng tượng hay nói cách khác đó là “liệt dương giả”. Sự hoài nghi về bệnh tật cộng với nỗi lo những cuộc tình chưa đạt yêu cầu đã làm cho người chồng hoang mang và phân tán tư tưởng khi nằm cạnh vợ. “Liệt dương giả” là khi người đàn ông không muốn “gân gù” với người đàn bà này, nhưng có thể thực hiện tốt với người phụ nữ khác. Ngoài việc điều trị bằng tâm lý, người vợ có thể giúp chồng thoát khỏi trạng thái ức chế nói trên. Trong thực tế, nhiều anh chồng cố gắng chạy chữa, nhưng nếu không có sự chủ động hỗ trợ của người phụ nữ thì vẫn không thành công. Người vợ phải cởi mở, đồng cảm với người chồng trong những lần ân ái, đồng thời biết ứng xử khôn khéo tế nhị để giúp chồng tăng thêm lòng tự tin. Một kiểu liệt dương khác là sự xuất tinh sớm. Đây là căn bệnh của không ít đàn ông do lúc còn trẻ đã quá đam mê hoạt động thủ dâm. Một nhà nghiên cứu người Ấn Độ cho rằng: “Người vợ thông minh là người thấy trong tình yêu thể xác, họ biết nhiều phương pháp tạo cảm hứng cho chồng. Đó là cách vuốt ve, ân ái và thay đổi phương pháp liên tục. Rất tiếc người ta không thể đưa những người vợ trẻ thiếu kinh nghiệm đi học hỏi nghệ thuật ấy, như gửi học trò đến những người đầu bếp giỏi để học nấu nướng”. Trong tạo hóa, không có hoạt động nào của con người mà các đối tượng cùng tham gia lại ảnh hưởng đến nhau một cách tinh tế như quan hệ tình dục vợ

chồng. Khi một trong hai người có chiều hướng rối loạn chức năng tình dục thì người kia phải có thái độ nhạy bén, động viên giúp đỡ và điều đó chỉ có giữa những người thật sự thương yêu nhau.

• Chứng “lạnh cảm” ở phụ nữ

Lạnh cảm trong tình dục ở phụ nữ cũng phổ biến như chứng rối loạn sinh lý ở đàn ông. Theo các nhà nghiên cứu, hiện nay trên thế giới số phụ nữ mắc bệnh “lạnh cảm” chiếm tỷ lệ khá cao. Tại Pháp có khoảng 40% phụ nữ mắc chứng lạnh cảm, Ở Anh Quốc là 41%; Ba Lan 35%; Áo 33% ... Một trong những biểu hiện của sự lạnh cảm là người phụ nữ không đạt được khoái cảm khi hoạt động tình dục với bạn tình hoặc với chồng. Có những phụ nữ sinh ra đã có chứng lạnh lùng với người khác giới. Đó được xem là một thứ thiếu năng tình dục bẩm sinh, cũng giống như người không có năng khiếu về âm nhạc, hội họa. Trong cuộc sống hằng ngày, những phụ nữ này vẫn yêu chồng thương con, chỉ khi “quan hệ chăn gối” thì họ không hề cảm thấy hưng phấn. Đối với những phụ nữ lạnh cảm, cuộc sống vợ chồng chỉ thỏa mãn nhu cầu tinh thần, hơn là để thỏa mãn về thể xác. Một điều đáng ngạc nhiên là đa số các cô dâu trong đêm tân hôn đều không vừa lòng với đức lang quân của mình nếu trước đó họ chưa có kinh nghiệm. Các nhà tình dục học cho rằng: có 22% những cô vợ trẻ thừa nhận chỉ thỏa mãn với chồng sau thời gian 3 tháng đầu trắng mặt. 42% nói rằng phải qua hết năm đầu tiên; 72% cho rằng phải sau 5 năm chung sống mới hòa hợp tình dục

được với chồng và 89% nói là sau 10 năm. Khoảng 1/3 phụ nữ chỉ thỏa mãn với chồng sau khi đã có một đứa con chung. Như vậy hiện tượng phụ nữ phải “chịu đựng” thiệt thòi trong quan hệ “chăn gối” với chồng là một hiện tượng khá phổ biến ở các quốc gia, và các dân tộc khác nhau trên thế giới. Ngoài ra còn một số không nhỏ phụ nữ khác mắc chứng lãnh cảm vì cảm xúc tình dục bị kiểm chế bởi các nguyên nhân về tâm lý. Chẳng hạn một cô gái trẻ đang yêu người này nhưng bị cha mẹ đem gả bán cho người đàn ông khác mà cô ta không có cảm tình. Trong thực tế, nếu người phụ nữ đang ở trạng thái buồn phiền, ác cảm thì người chồng không thể thực hiện thành công quan hệ tình dục. Lúc này người vợ không có tâm trạng thoải mái để có thể tiếp thu sự vuốt ve, gợi tình của chồng. Người vợ trong trường hợp nói trên đôi lúc phải chịu thiệt thòi để làm cho tình dục hòa hợp, bảo đảm hạnh phúc gia đình. Họ phải chấp nhận rằng hiếm khi hành vi tình dục của chồng đáp ứng nguyện

vọng của mình. Thế nhưng vì sự xấu hổ, vì sợ chồng hiểu nhầm, nhiều phụ nữ đã phải nén lại những điều muốn thổ lộ. Trong cuộc sống vợ chồng, ai cũng biết khả năng tình dục không thể tồn tại mãi mãi, sớm muộn nó sẽ phải nhường chỗ cho một cảm xúc thú vị khác, đó là sự hòa hợp tuổi già. Lúc này sự ham muốn thể xác dần dần bị phai nhạt và thay vào đó là sự gắn gũi về tâm hồn, sự đồng cảm yêu thương gắn kết giữa hai người.

Có thể nói rằng, trong sự bất hòa tình dục vợ chồng thì lý do chính vẫn là yếu tố tinh thần - tâm lý. Sự hòa hợp bao giờ cũng đòi hỏi sự hợp tác từ cả hai phía. Tuy vậy có một câu châm ngôn phương Tây đã khuyên rằng: “*Người vợ lý tưởng là khi ở phòng khách thì như một quý bà, lúc ở trong bếp thì như một người đầu bếp giỏi, khi ở trong buồng ngủ thì biết cách làm duyên với chồng*”. Người phụ nữ ấy sẽ tạo được một gia đình hạnh phúc thật sự và lâu bền. ■

T.Ã

Arập Saudi, một đồng minh...

(Tiếp theo trang 9)

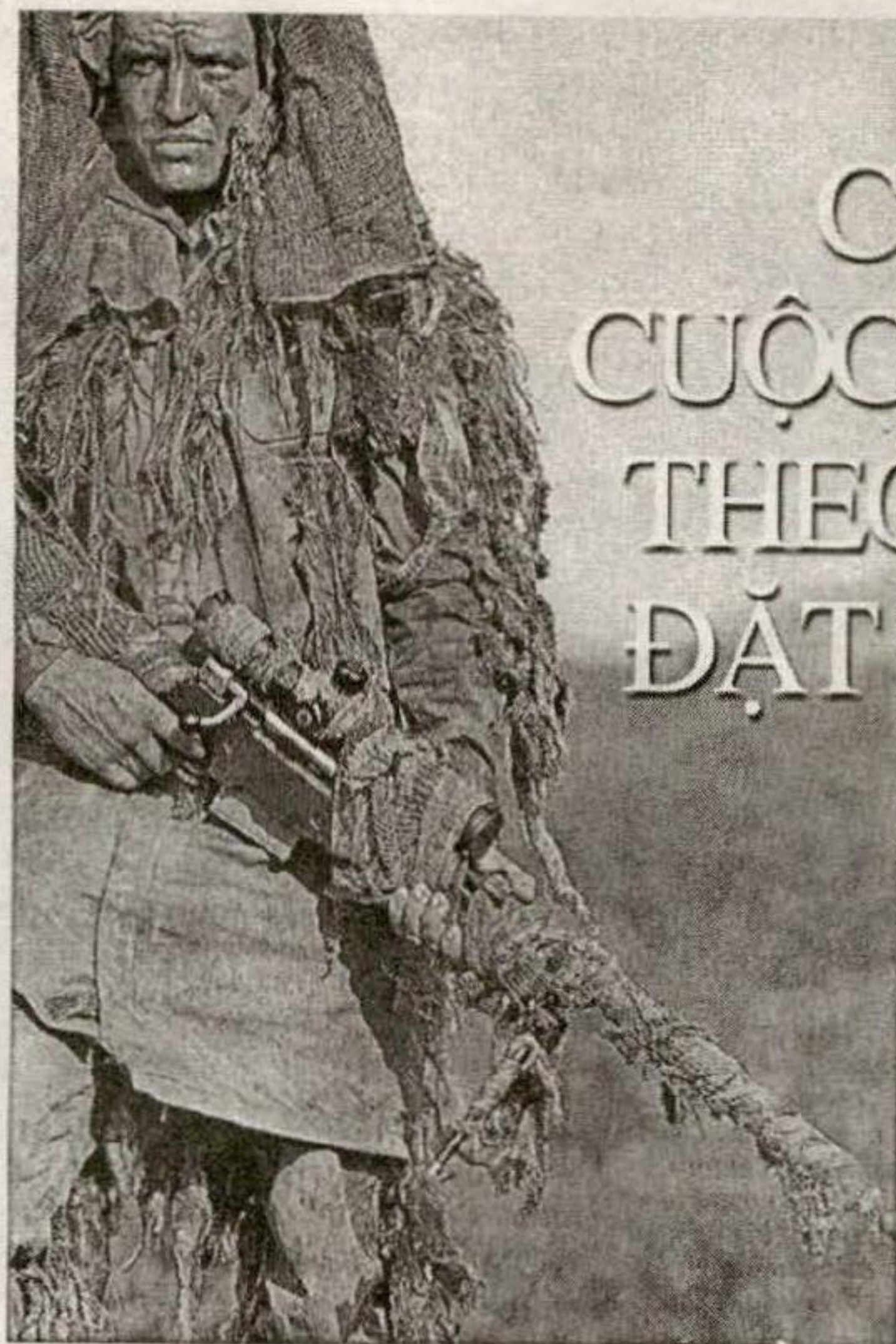
Đồng thời, hoàng gia cũng thi hành những biện pháp để làm dịu bớt tình hình. Năm 1999, Bộ trưởng Nội vụ là hoàng thân Naif đã ra lệnh trả tự do cho hai giáo sĩ vốn là đồng minh của Bin Laden, bị bắt từ năm 1994 vì những hoạt động chống chính phủ. Chính phủ Arập Xêút cũng nhiều lần yêu cầu Mỹ gây sức ép để Israel phải công nhận nhà nước Palestine độc lập.

Các nhà quan sát cho rằng chính

phủ hoàng gia với bộ máy an ninh mạnh mẽ và cứng rắn có thể ngăn chặn bất cứ sự chống đối nào, nhưng không thể ngăn chặn tình cảm chống Mỹ và tâm trạng bất mãn trong quần chúng. Omar Al Zobidy, một nhà báo được đào tạo ở phương Tây, nói: “*Chúng tôi là người Arập. Bin Laden khiến cho chúng tôi cảm thấy mình có sức mạnh. Ông ta đã làm thay đổi cán cân lực lượng*”. ■

XUÂN CHÍNH

(Trích dịch)

Hồ sơ

CÁC CUỘC CHIẾN THEO TIỀN ĐẶT "CỌC"

Lật đổ các chính phủ, thủ tiêu các nguyên thủ quốc gia, luôn sẵn sàng can thiệp vào bất cứ "điểm nóng" nào trên hành tinh... là những mục tiêu mà giới lính đánh thuê chuyên nghiệp thường thực hiện - theo "đơn đặt hàng" của các cơ quan mật vụ hay các hội nhóm lưu vong cuồng khích. Điều trở trêu là "trung tâm điểm" của lực lượng lê dương quốc tế này lại là Bruxelles - cũng chính là nơi trú đóng tổng hành dinh của Liên minh phòng thủ Bắc Đại Tây Dương (NATO).

Rose Briges nắm tay lên mặt bàn. Đôi lông mày hấn nhú lại. Về mặt phần nộ đầy tuyệt vọng. Hấn lấp bắp: "*Chúng tôi cần phải tấn công mỏ vàng gần Maroni. Ở đấy có ít nhất 60 ký vàng nguyên chất. Đó chính là chiến lợi phẩm từ chiến dịch của chúng tôi tại Surinam*". Rose mới 37 tuổi. Vóc người cường tráng, hấn thường mặc quần jean, áo khoác da màu đen và áo giáp chống đạn bên trong. Hấn sinh ra ở Ostende (miền bắc nước Bỉ) nơi cha mẹ hấn sở hữu một cái cối xay gió... Tên cựu trung sĩ quân đội hoàng gia Bỉ này hiện là lính đánh thuê chuyên ủng hộ lại lật đổ các chính phủ khác nhau theo một khoản tiền đặt cọc trước nào đó, cũng như nhiều "đồng nghiệp" khác của hấn đang háo hức chờ người ta thu xếp những "*phi vụ*" mới tại Bruxelles.

"Chiến dịch gần đây đầy gian truân" - R. Briges kể - Chúng tôi cần phải đánh đổ chính phủ Surinam ở Nam Mỹ. Một tổ chức không chính thức gốc Surinam đã thuê chúng tôi. Chúng tôi cần phải huấn luyện các du kích địa phương, chỉ huy họ để cùng tấn công vào thủ đô và làm tê liệt quân đội chính quy". "Đơn đặt hàng" đến từ những kẻ đại diện cho cái gọi là "Quân đội giải phóng Surinam" hay chính xác hơn là từ cựu chủ nhân một tiệm rượu kiêm bán lẻ thuốc phiện lậu người Surinam lưu vong, hiện sở hữu hộp đêm Karel Apel ở Amsterdam (Hà Lan) cùng tổ chức Anses Foundation có trụ sở cũng tại Amsterdam, hộp thư lưu có số 3493 - một hội nhóm Surinam lưu vong. "Hợp đồng thuê mướn có vũ trang" được ký trong

một cửa hiệu ở Rotterdam, được nguy trang như là một cơ sở cho thuê băng đĩa hình. Với nhiệm vụ chính là thủ tiêu chính phủ hiện hữu tại Surinam, một điều khoản phụ trong "hợp đồng" cho phép lực lượng đánh thuê sở hữu kho bạc nhà nước Surinam, như là một "chiến lợi phẩm" xứng đáng. "Nếu chiến dịch thành công, số tiền sẽ thu được trong ngân khố quốc gia Surinam là vào cỡ 1,5 tỷ USD".

Surinam là một vùng lãnh thổ rộng gấp 4 lần Hà Lan. Với R. Briges thì chiến dịch "đảo chính" ấy đúng là một cơn ác mộng: "Du kích quân là những người không được chuẩn bị gì cả, thậm chí họ cũng chẳng rõ các khái niệm về chiến tranh nữa. Suốt ngày hút bồ đề và nốc rượu rum. Ai cũng tin vào sự dị đoan... Còn vũ khí và trang bị lại vô cùng thiếu thốn". Rốt cục là chiến dịch đã thất bại. Theo Rose, những kẻ đã "đặt hàng" còn nợ hấn 47 ngàn mác Đức (23.500 USD) nữa, nhưng người ta cứ khát lần mãi, hay đúng hơn là hấn đã dính "quả lừa".

Những tên đánh thuê da trắng như Rose Briges đang hiện diện tại nhiều "lò lừa" trên hành tinh này. Chúng thường đóng vai "cố vấn" cho các chính thể sắp sụp đổ hay các thế lực quá khích khác nhau và hành động theo tiền "cọc - đặt trước". Các thống kê không chính thức cho thấy những tên lính đánh thuê chuyên nghiệp thường tụ tập ở Bruxelles đã từng "*nhấn cò súng thả giàn*" tại hơn 30 điểm nóng trên quả địa cầu. Dưới đây là vài ví dụ điển hình:

- Ngày 13-7-1988 một nhóm lê dương tràn vào Liberia (Tây Phi) định lật đổ Tổng thống Samuel Dowe. Những tên cầm đầu đã bị bắt, đó là

hai kẻ đánh thuê người Mỹ: James Bush và William Keetis. Chúng được cử tới đây qua “đơn đặt hàng” của một chính khách Liberia thất sủng và đang tị nạn tại Pháp.

- Vào tháng 3-1999, 50 tên vũ trang tận răng đã đổ bộ lên hai đảo Sao Tome và Principe - một nhà nước nhỏ bé với 12 vạn dân nằm ven bờ Tây Phi. Cẩm đầu nhóm này là những tên đánh thuê da trắng người Mỹ, người Bồ Đào Nha và người Pháp. 43 tên đã bị tóm cổ, 7 tên khác thiệt mạng.

- Tại Guatemala hiện có chừng 50 “cố vấn” người da trắng do chính phủ thuê, họ chỉ đạo các đơn vị đặc nhiệm chống các nhóm du kích ly khai trong rừng sâu.

- Dọc đường biên giới giữa Thái Lan và Malaysia, từng hiện hữu một đơn vị với nhiệm vụ “tìm và diệt” do một cựu đại tá cảnh sát Bỉ chỉ huy cùng với nhiều “cố vấn” da trắng khác. Lực lượng này bao gồm chừng 200 người chủ yếu nhằm “tảo thanh” các du kích thiểu số chống đối.

- Trong năm 1986, lực lượng tuần duyên Brazil từng bắt giữ một con tàu nhỏ chở 50 lính đánh thuê da trắng cùng với các vũ khí hiện đại. Tàu đang trên đường tới nước Gana thuộc Tây Phi. Nhiệm vụ của toán người này là lật đổ tổng thống hợp hiến lúc đó là Jerry Rowlings.

- Khoảng 100 lính đánh thuê da trắng người Anh và Nam Phi trong nhiều năm gần đây đã tham dự vào các cuộc giao tranh giữa quân đội chính phủ Sri Lanka và lực lượng du kích Hồ Tamil. Lương hàng năm của mỗi tên lính này được chính phủ Sri Lanka trả là 32 ngàn USD. Sau khi có những hành động “thái quá” chống

lại những người dân vô tội, 60 kẻ lê dương đã bị mất “việc làm” và bị trục xuất về London và Nam Phi.

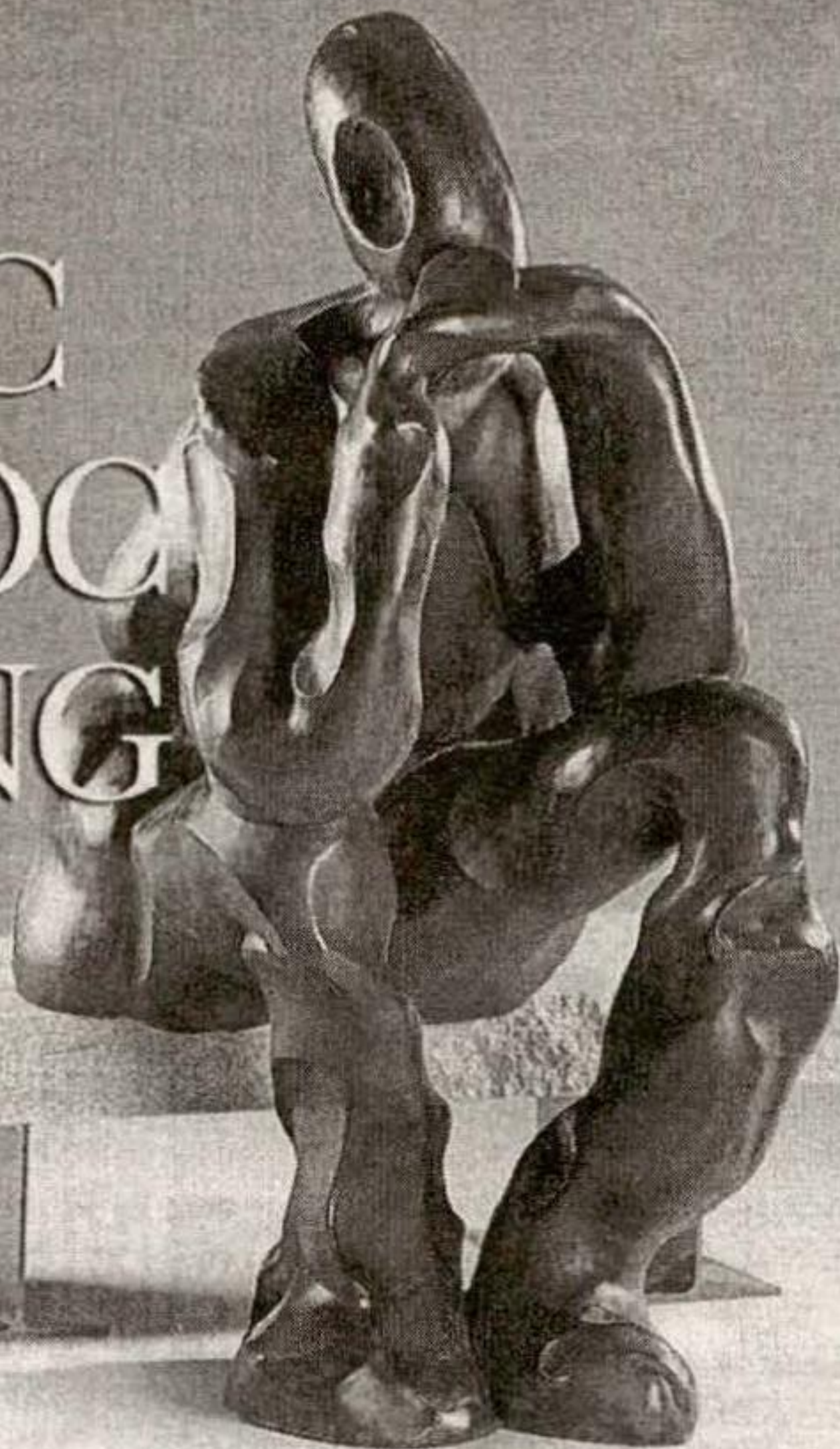
Rất ít các chiến dịch do lính đánh thuê thực hiện đạt được thành công, cũng như rất ít những tên lê dương nhà nghề kiếm chác được trong cái nghiệp “*ăn gan uống máu*” này. Một trong những kẻ hiếm hoi thành đạt là đại úy Bob Denar người Pháp, kẻ từng hạ bệ chính phủ của quần đảo Comores nằm giữa Ấn Độ Dương cách đây hơn hai thập niên. Ngày 15-5-1978 một chiếc tàu chiến loại nhỏ buồm neo gần quần đảo, 43 tên lính đánh thuê người Pháp và Bỉ dùng thuyền cao su đổ bộ lên bờ và tấn công dinh tổng thống, doanh trại cảnh vệ và đài phát thanh. Chúng bắn chết viên tổng thống ngay trên giường ngủ... Toàn bộ “*chiến dịch*” kết thúc trong vòng một giờ rưỡi. Sau đó, mỗi tên lê dương được thưởng 6.000 USD. Người ta cho rằng đứng đằng sau vụ này là các cơ quan mật vụ Pháp thông qua giới doanh thương cỡ bự. Giờ đây Bob Denar, 58 tuổi có vẻ mãn nguyện về cuộc đời lê dương của mình. Hắn có tòa biệt thự xa xỉ ven biển Manche ở miền bắc nước Pháp. Ngoài ra Bob cũng vẫn đang còn ăn lương “*cố vấn*” cho chính phủ mới ở Comores sau năm 1978 và có chân trong hội đồng quản trị nhiều cơ sở kỹ nghệ trên quần đảo. Còn những tên “*đồng nghiệp*” khác của Bob đã giải nghệ từ lâu. Chúng đang sống tại Paris hay Bruxelles và “*kiếm cơm*” bằng nghề bồi bàn, lái xe taxi, gác cửa hay lao động phổ thông... có cả những kẻ thất nghiệp nữa. ■

DƯƠNG PHÚ XUÂN

(Theo “*Stern*”, Hambourg)

■ Tư liệu nhiều kỳ

Một cách ĐỌC CUỘC SỐNG

Lời người dịch:

Nguyên văn Hán tự của tựa sách là "Duyệt độc sinh mệnh" do Dương Kiến Bảo - một bác sĩ y khoa người Trung Quốc biên soạn, tập hợp những phát hiện, nhận thức rất mới, rất độc đáo của anh về cuộc sống, hay nói đúng hơn là về nhân thể. Tác giả đã sưu tầm khá nhiều tranh, ảnh để minh họa cho công trình của mình. Nhà xuất bản Nam Phương nhật báo - Quảng Châu - Trung Quốc ấn hành cuốn sách này.

lần đầu tiên vào tháng 1 năm 2001 và có lời bình luận: Hãy đọc cuộc sống bằng những tấm hình từ lúc sinh ra cho đến khi qua đời, hãy nhận thức nhân thể bằng ngôn ngữ thi ca từ đỉnh đầu cho tới gót chân, hãy quan sát xấu đẹp bằng con mắt người thầy thuốc từ thiên địa rồi mới đến nhân loại, chúng ta sẽ hiểu được mối quan hệ giữa tự nhiên và cuộc sống, giữa cuộc sống và nhân thể, giữa nhân thể và xấu đẹp.

Chúng tôi gặp được trước tác của bác sĩ Dương Kiến Bảo trong kho sách số 2 thuộc Thượng Hải Tân Hoa thư điểm vào dịp đi chọn ấn phẩm Trung văn cho Công ty Văn hóa Phương Nam Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 5 năm 2001 vừa qua. Nay xin biên dịch dăm ba chương từ "Duyệt độc sinh mệnh" và trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

THÁI NGUYỄN BẠCH LIÊN

Nhân thể - tiết tấu, niêm luật của thi ca

Trên trái đất có sự sống của muôn loài thì "nhân thị vạn vật chi linh" và "thiên địa gian, nhân vi quý", nghĩa là con người thủ lĩnh tất cả và xứng danh báu vật giữa cõi đất trời. Mấy ngàn năm lại đây nhân thể luôn trở thành vẻ đẹp của loài người, nhiều thế hệ đã dày công nghiên cứu, nhận thức và biểu hiện nó. Nhân thể do Tạo hóa tác thành một cách cao siêu nhất, hoàn mỹ nhất, thể hiện phẩm chất ưu đẳng ở con người, cân đối, hài hòa, tao nhã, nhiệt tình, trí tuệ và gây hứng dục vọng, nó là kho báu vô cùng vô tận của các nhà nghệ thuật, khai thác mãi mà không bao giờ cạn.

Sau khi hết lời ngợi ca những đường cong chữ S của nhân thể, nhất là trên thân hình người phụ nữ, bác sĩ Dương Kiến Bảo phân tích một nhân tố quan trọng tạo nên vẻ đẹp của nhân thể, đó là tính đối xứng. Với con mắt của người thầy thuốc, họ Dương cho rằng có thể qua mức

độ đối xứng mà đánh giá sự ổn định của quá trình phát dục, loài vật nào càng bất đối xứng thì khả năng thích nghi với tự nhiên càng yếu. Các nhà khoa học Hoa Kỳ đã đo đạc thân hình của mấy trăm nam nữ sinh viên và rút ra kết luận khá lý thú, những cô cậu có nhân thể đối xứng tuyệt hảo thường biết yêu đương sớm hơn 3 đến 4 năm so với số bạn đối xứng đang có chỗ chênh lệch. Họ còn phát hiện, ở nam giới tính đối xứng khiến người đàn ông có khuôn mặt hấp dẫn, tính cách mạnh mẽ, da dẻ chắc nịch, động tác khỏe khoắn và được mến mộ, hoan nghênh.

Bên cạnh nhân tố đối xứng, một mẫu nhân thể được công nhận là đẹp còn phải đạt tính tiêu chuẩn, có chỉ số trung bình cộng từ các mỹ nhân. Nhà toán học người Ý sau cuộc điều tra nhân thể khá công phu đã công bố: độ dài đo từ lỗ rốn trở xuống thường xấp xỉ bằng 0,618 chiều cao toàn thân, rất ít người đúng rập 0,618 và ông gọi giá trị đó là "tiêu chuẩn mỹ nhân", là "tỷ lệ vàng". Thiên hạ

bán tín bán nghi bèn rủ nhau đi đo tượng Thần Mặt Trời Apollon và Nữ thần Venus thì quả hai vị, một đàn ông, một đàn bà đều đạt con số 0,618 hoàng kim nêu trên.

Người ta còn phát hiện thấy, các diễn viên hướng dẫn chương trình nghệ thuật hầu như không bao giờ đứng ngay chính giữa sân khấu, hoặc một phần ba bên này (0,333) hoặc hai phần ba phía bên kia (0,666) nghĩa là họ đã chọn “vùng rốn” (0,618). Thực tế chứng minh 0,618 được áp dụng khá phổ biến trong các lĩnh vực kiến trúc, thư pháp, hội họa, âm nhạc và ngày nay cả ở thời trang, ăn mặc hờ rốn nhằm khoe thân hình của mình cũng phân đoạn như Apollon, như Venus chứ có thua kém gì. Lại một nhà y học nọ gõ trán cố tìm cho ra lý do vì sao con người cảm thấy thoải mái khi sống trong môi trường từ 22 đến 24°C, mãi sau mới rõ đó là vùng tích số giữa thân nhiệt 37°C với “tỷ lệ vàng” 0,618, chính xác phải là 22,866°C, vì thân nhiệt chắc có dung sai, nên môi trường xấp xỉ như thế là vừa, tất cả đều là tương đối mà. Sau đó hoàn toàn không vì khiến cường, các bác sĩ đã ngẫu nhiên phát hiện ra con số 0,618 kỳ diệu kia trong các quan hệ về tần số sóng điện não, giá trị huyết áp, thời gian ngủ mỗi ngày của con người.

Có lẽ không có gì hấp dẫn chúng ta hơn nhân thể của chính chúng ta, vì vậy mà Goethe - một nhà thơ vĩ đại của nước Đức phải thốt lên rằng: Thiên nhiên không ngừng thăng hoa để cuối cùng sáng tạo nên vẻ đẹp của con người. Còn tác giả cuốn sách này, tuy là hậu thế, vẫn có nhận xét riêng của mình: Con người là kỳ tích

của thế giới, vẻ đẹp hình thể nơi con người là mảnh đất màu mỡ cho đời đời những ai đi khám phá, cấy cày bất tận, là tiết tấu, là niềm luật cho bài ca cuộc sống của vũ trụ.

Bàn tay - có nghĩa là bận rộn và sáng tạo

Michel de Montaigne (1533 - 1592) đã sùng sốt mà kêu lên: Ôi đôi bàn tay, hãy xem chúng nhận lời, biến hóa, cầu xin, ước hiếp, nguyện ước, vẫy gọi, chất vấn, tận hưởng, công nhận, thừa hành, huấn thị, ra lệnh, chê cười.... và còn vô số hành vi, biểu thị có ý nghĩa nữa mà cái lưỡi cũng phải chịu thua.

Cứ tạm thừa nhận thủy tổ của bàn tay là vây cá và cánh chim, nhưng so với vây, cánh thì tay linh hoạt hơn nhiều. Người ta cho rằng mấy trăm triệu năm về trước nước biển dâng lên ngập cả đất liền, rồi sau đó rút nhanh khiến lũ động vật hải dương phải ở lại trên cạn. Qua một quá trình thích nghi, tiến hóa, sinh tồn bọn hải dương đã không thở bằng mang như dưới biển nữa, mà giờ đây có lá phổi để hít không khí, duy trì cuộc sống. Tương tự bộ vây của chúng dần dà trở thành tứ chi như loại lục địa, sau cùng là chân, tay trên con người chúng ta.

Kể chuyện như thế quả là đông dài khó so sánh, tiếp thu, cứ lấy tổ tiên gần đây nhất của nhân loại, hoặc khỉ, hoặc vượn mà xem xét thì đôi bàn tay con người đã tiến xa một cách vượt bậc. Chúng không chỉ có chức năng cầm nắm, hái lượm do “cha ông” xưa di truyền lại, hơn thế nữa là chế tạo và sử dụng công cụ. Mấu chốt của vấn đề nằm ở năm ngón tay kỳ diệu, ngón tay cái như một vị trọng thần, khối lượng công

tác cẳng đáng gần 40%, nó có thể phối hợp nhịp nhàng với bốn ngón tay kia và do đó đã có vô vàn thành tựu xuất hiện dưới đôi bàn tay này.

Trên thế giới chưa hề có hai bàn tay giống nhau hoàn toàn, ngay như ở mỗi người bàn tay phải và bàn tay trái cũng khác biệt, và cả mấy ngàn năm nay xã hội thường dùng nó để giám định thân phận của mỗi người. Trung Quốc có lịch sử hơn 3.000 năm môn “thủ tướng học” những thuật sĩ ngày xưa lần mò tấm bản đồ vân tay mà nói vanh vách số mệnh của từng người, đây là nghề kiếm cơm qua nhiều thế hệ, cũng là đề tài khiến không biết bao nhiêu là học giả đã lao tâm khổ tứ, thế nhưng thiên hạ lại cứ cho là trò tiêu khiển.

Những kẻ hiếu sự còn đặt điều chia bàn tay thành bốn loại và nói rằng nó thể hiện tính cách của chủ nhân đôi bàn tay kia. Loại “cơ bản” với những ai thô lỗ ưa hoạt động thể dục, loại “mô-tơ” ở nhiều người thông tuệ, giàu tài trí, kẻ mơ tưởng hào huyền thường mang loại “mẩn cảm”, còn các nhà quan sát sắc sảo thì quả nhiên bàn tay thuộc loại “thông linh”. Cách phân loại như trên chỉ là tương đối, nhưng nếu nhìn dấu ấn chai sạn còn để lại trên mỗi bàn tay, chúng ta sẽ đoán nhận chính xác người ấy làm nghề gì, đánh golf, điêu khắc, thợ hồ, bác sĩ nha khoa, thợ cắt may luôn nắm kéo, hay nhạc công chơi vĩ cầm...

Người không may tật nguyền câm điếc nói bằng tay thì đã đành một nghề, nhưng lắm kẻ chẳng khiếm khuyết gì mà vẫn cứ “giơ tay múa chân”, hỏi ra mới biết họ cần tô vẽ, nhấn mạnh cho ngôn ngữ. Tuy vậy vùng tay, ra hiệu mà người Trung

Quốc gọi là “thủ thế” là một loại quốc tế ngữ. Các bộ tộc người da đỏ ở châu Mỹ khi giao tiếp với nhau đều sử dụng những động tác tay rất phức tạp nhằm khắc phục trở ngại ngôn ngữ bất đồng. Tương tự mỗi du khách ra nước ngoài cũng ít nhất từng nói một lần bằng tay, nhiều kẻ lấu lỉnh còn biết xòe tay, ra hiệu, gọi gái ái ân và dùng mười ngón tay mà cò kè bớt một thêm hai.

Giống như cây cối thực vật, con người cũng có vòng đời, nhưng khác ở chỗ muốn xác định tuổi của cây ta phải cắt ngang thân nó ra đếm thớ có bao nhiêu vân tròn đồng tâm, cây càng già vân càng nhiều. Còn với người đơn giản hơn, chỉ cần chụp X - quang bàn tay và “đọc” 28 đốt xương là biết ngay vòng đời nhiều hay ít, mới lọt lòng mẹ đã có đủ con số 28, ta lớn dần lên, lượng vân thế, song chất biến đổi theo hình parabol chụp xuống, đạt tới đỉnh cường tráng rồi, ắt phải vào giao đoạn suy thoái, không được như cây gỗ, càng già, càng to, càng chắc.

Bàn tay thể hiện vòng đời qua quá trình phát dục của 28 đốt xương, y học gọi chúng là “cốt linh” (xương tuổi), chẳng những thế bàn tay còn là một pho sử, ai sành sỏi có thể nhận thấy ở đó dấu ấn thoái hóa của cơ thể con người tiền sử. Về mục này tác giả Dương Kiến Bảo đang bỏ lửng, anh chuyển sang đề tài mi mắt, vành tai, ruột thừa.... “di sản” của cha ông để lại, nhận thấy không ăn nhập với bàn tay nên người dịch tôi bỏ qua để chuyển sang kỳ sau là đầu, chân, bộ mặt và ngũ quan.

(Còn tiếp)

T.N.B.L

Trình Đường và cảm giác "Qua đèo"

(Đọc bài thơ *Qua đèo* của Trình Đường)

Đây có thể là một trong những bài thơ cuối cùng của Trình Đường trước khi ông vĩnh biệt trần gian. "*Tiếng chim nào thê thiết - Cổ nhân thành cổ nhân*" là tiếng than trong bài thơ *Nhớ bạn* của Trình Đường. Còn với bài *Qua đèo*, đây là cảm giác của người đang bám vào cuộc sống bằng một "sợi chỉ mảnh":

*"Vách núi dựng đứng
ai men qua đèo
vực sâu thăm thẳm
chiếc lá bay vèo
Chỉ mảnh một sợi
lối nhỏ cheo leo
Con nai dưới vực
lạnh mình nhìn theo".*

Bài thơ đậm hơi cổ phong, lại phảng phất như một bài haiku 17 chữ của Nhật, lại có độ chênh vênh của một bài thơ thiền phái Trúc Lâm. Nhưng trên hết, đó là bài thơ của người đã ngộ về đoạn cuối của đời mình, bình tĩnh và can đảm chấp nhận nó. Bấy giờ, đi qua cuộc đời này là chấp nhận đi qua đèo, "*men qua*", chấp nhận cái chênh chênh, cái nguy hiểm và cả cái kết cục không an lành của nó. Bấy giờ thi sĩ chỉ bám được vào cuộc sống trên đỉnh đèo kia bằng "*một sợi chỉ mảnh*", cái vị thế khiến con nai dưới vực khi ngược mắt nhìn lên cũng "*lạnh mình*". Chấp nhận, bình thản, nhịp thơ bốn chữ ung dung và thẳng băng trong cái vị thế mất thăng bằng của cảnh ngộ. Không hẳn vì đã qua 85 mùa xuân mà Trình Đường trở nên bình thản như vậy trước cái chết. Với ông, có lẽ ông ít để ý đến chuyện tử sinh, ông cứ hăm hở và đam mê vì thơ cho đến khi bất ngờ thấy mình đang đi qua... đèo, phía dưới là vực sâu, và có vẻ như lần này mình sẽ không vượt qua được đoạn cheo leo nhất. Vậy thì hãy thưởng thức cái cảm giác rợn ngợp khi đi giữa con đèo tử sinh ấy, hãy một lần cuối được biết cái cảm giác mà những thi sĩ trên trái đất này từ bao đời nay đã từng biết và đã từng thể hiện. Nhưng Trình Đường có kinh nghiệm, trải nghiệm của riêng mình, có tiếng nói của riêng mình, ngôn ngữ của riêng mình. Và cả giọng thơ bình thản của riêng mình. Đọc bài thơ, tôi biết ông đã ngộ, và từ đó, chuyện sống chết không còn khiến ông bận lòng nữa. Cả cuộc đời Trình Đường hiến trọn cho thơ, cho niềm đam mê thơ không nguôi, không dứt. Thơ đã trả cho ông những gì? Có thể chưa có gì nhiều, nhưng có thể đã là tất cả. Và như thế, ông không có gì ân hận trong chuyến "*vượt đèo*" cuối cùng này. Cầu mong ông yên nghỉ!

■
T.T

Ngày chia tay

Ngày chia tay chỉ mình em ngơ
ngẩn
Anh quay lưng chẳng an ủi một
lời
Con gió nhỏ hát khúc ca tiễn biệt
Nắng hanh vàng nhuộm theo dấu
chân anh.

Ngày chia tay anh và em – im
lặng
Giọt cà phê bày tỏ cả nỗi lòng
Anh quay bước và anh đi mãi mãi
Một mình em lạc lõng giữa hư
không.

Ngày chia tay chỉ mình em đôi
mắt
Ngóng theo anh cho đến khuất
con đường
Lòng bật khóc và ngậm ngùi chờ
hiếu

Anh sẽ chẳng bao giờ là của em.

LÊ THI LÊ

(Tổ 2, thôn Phú Tân, Phú Riềng,
Phước Long, Bình Phước)

Thơ gửi anh

Em giờ chẳng còn là em nữa đâu
anh
Mong trái tim kia anh gửi về nơi
khác
Tương xa nhau tháng năm thành
cầm thạch

Nhưng trái tim đa tình chẳng
chịu hiếu cho em.

Xin đừng buồn, đừng giận nghe
anh

Và đừng tin tình yêu như ngọn
nến

Con gió thời gian làm tim em
thất lạc

Nhưng tình yêu thì mãi mãi vẫn
còn.

Mỗi khi buồn em thường nghĩ về
anh

Lúc cô đơn em cần anh hơn ai
hết

Có niềm vui, anh là người được
xẻ chia trước nhất

Mỗi đêm về lại hình anh chen
vào giấc mơ em.

Nhưng lý trí em chẳng thể nào
thắng nổi con tim

Nỗi cô đơn đã quật em gục ngã
Em đã ngã vào vòng tay êm ả

Của một ai kia... chẳng phải là
anh!

Anh sẽ buồn, và giận, phải không
anh?

Nhưng ngàn lần em mong anh
thứ lỗi

Bánh xe thời gian lăn qua miền
nông nổi

Chẳng thể mong quay ngược trở
về...

2-3-2001

NGÔ LAN HƯƠNG

(Giáo viên Trường THCS
Mai Đình, Hiệp Hòa, Bắc Giang)

CÂU THƠ HAY

• Thúy Hường

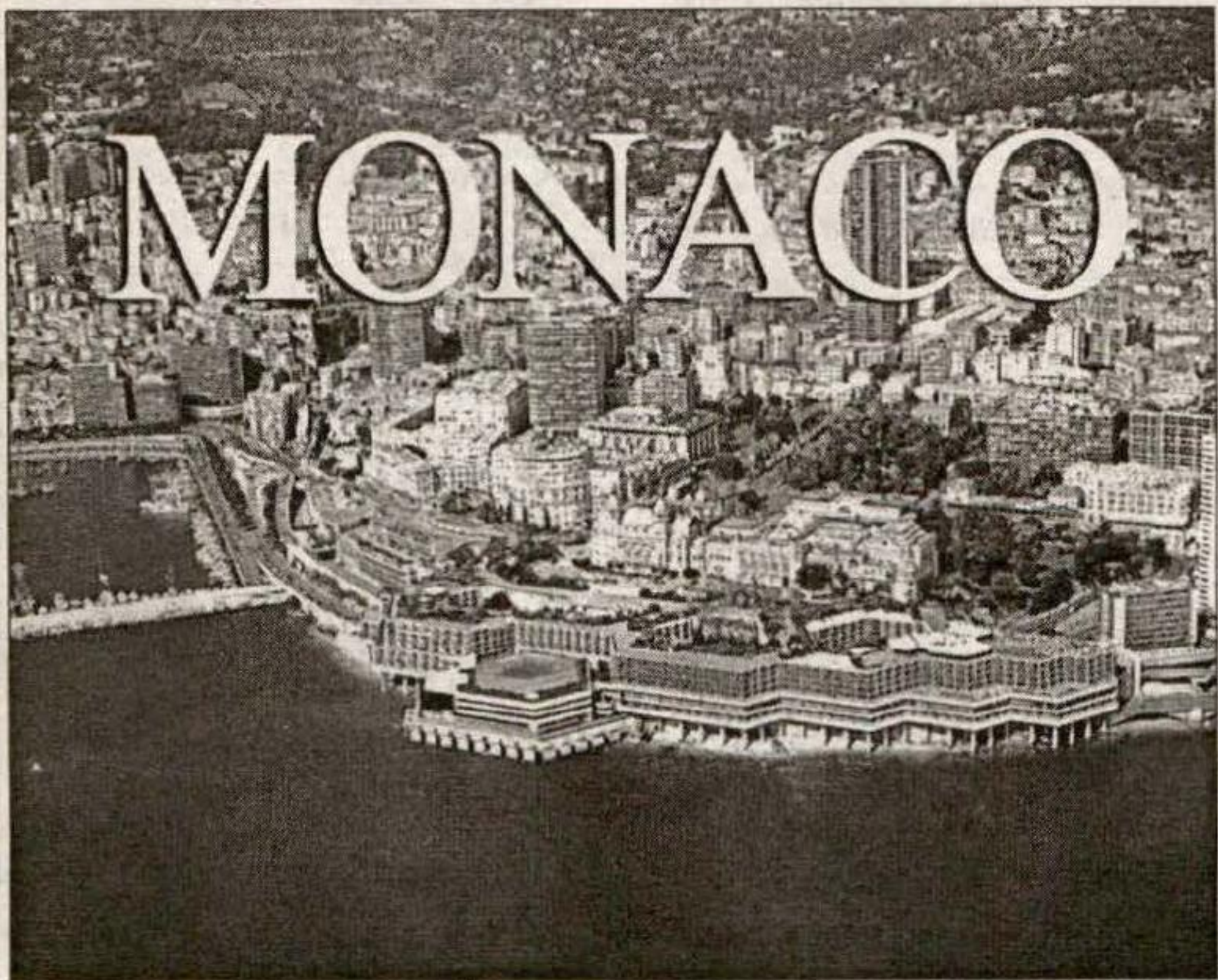
Ngày gặp anh em biết
Đấy là định mệnh đôi ta
Nhưng ngày yêu anh, em không
biết

Em chỉ là ga nhỏ, anh qua.

• **Nguyễn Hồng Biên** (Giáo viên
Trường THCS Tân Khang, Nông
Cống, Thanh Hóa)

Em hồn nhiên như bông gạo đỏ
Nở bừng trong nắng ban mai
Anh là kẻ tự ngàn xưa trở dậy
Dầu yêu em bằng hoa lý hoa lời. ■

Du lịch vòng quanh thế giới

Toàn cảnh Monaco.

■ THẾ GIỚI RIÊNG của những người giàu có

Đây là một tiểu vương quốc thuộc loại nhỏ nhất thế giới, diện tích chỉ có 2 km vuông với dân số là 30.000 người, trong đó công dân mang quốc tịch Monaco (gọi là monégasque) chỉ có 4.500 người, còn lại đa số là người Pháp, rồi đến người Ý, người Anh...

Thế nhưng quốc gia này nổi tiếng khắp thế giới vì sự giàu có của hoàng gia, mức sống cao của người dân và sự hấp dẫn của phong cảnh đẹp, với

sòng bạc (casino) mà khách chơi là những người thuộc tầng lớp thượng lưu ở các nước.

Quốc gia nằm trên mỏm đá cao Monaco nằm ở bờ biển miền Nam nước Pháp trên bờ Địa Trung Hải. Vùng bờ biển này được ca ngợi là đẹp nhất thế giới và mang cái tên rất thơ mộng là *Bờ biển màu xanh lam* (Côte D'Azur). Dọc bờ biển từ tây sang đông là một loạt thành phố và làng mạc nổi tiếng bắt đầu từ Cassis

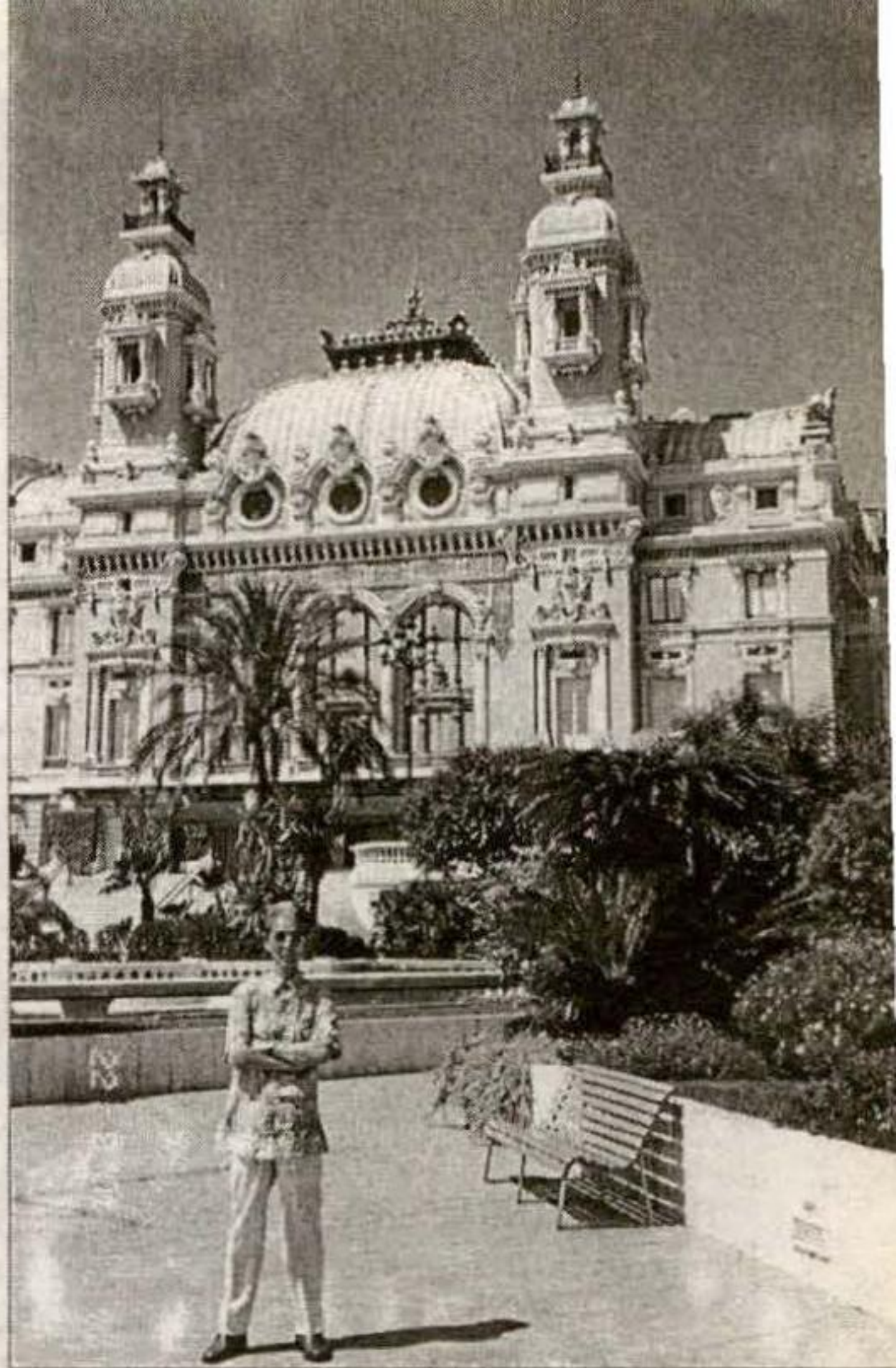
qua Saint - Tropez, Saint - Raphael, Cannes, Antibes, Nice, Monaco và cuối cùng là Menton sát biên giới nước Ý.

Chúng tôi đến Monaco từ phía nước Ý. Ô tô chạy dọc theo bờ biển, qua biên giới nước Pháp bỗng trèo lên núi, mở ra cho du khách một cái nhìn toàn cảnh Monaco từ trên cao, khiến cho mọi người đều ô lên vì quang cảnh quá đẹp. Monaco xuất hiện như một bức tranh, kết hợp giữa những kiến trúc cổ kính với những tòa nhà hiện đại. Nước biển Địa Trung Hải xanh như da trời (thật xứng với tên gọi *Bờ biển màu xanh lam*), bên phải chúng tôi là vách núi đá, bên trái là biển, trên bờ biển cơ man là biệt thự và nhà nghỉ.

Vào bên trong Monaco, tôi có cảm giác như đi vào một thành phố tỉnh lẻ nước Pháp, nhưng đường phố còn hẹp hơn, phần lớn vẫn còn lát đá như từ thời cổ xưa, đường không bằng phẳng mà lên dốc xuống dốc liên hồi, các cửa hàng hai bên đường tuy nhỏ nhắn nhưng đều xinh xắn, tạo cho du khách một cảm giác ấm cúng, gần gũi. Thế nhưng chúng tôi chỉ ngắm nhìn thôi chứ không dám bước vào, vì nhìn vào thực đơn nhà hàng, thấy giá cả đắt gấp rưỡi hoặc gấp đôi so với ở Paris.

Đội cận vệ hoàng gia

Bỗng nhiên, cô hướng dẫn viên nhìn đồng hồ trên tay rồi cầm cổ chạy rất nhanh lên mỏm đá cao, nơi có cung điện hoàng gia, khiến chúng tôi cũng phải bở hơi tai chạy theo mà chưa hiểu tại sao. Nhiều du khách khác cũng vừa chạy vừa thở hồng

Sòng bạc Monte - Carlo.

hộc như chúng tôi. Lên đến đỉnh, cô mới tập hợp mọi người lại rồi giải thích rằng đây là sân của cung điện hoàng gia và đúng 12 giờ trưa thì có phiên đổi lính gác. Sở dĩ cô phải chạy là vì sắp đến 12 giờ rồi, nếu trễ vài phút thì sẽ không chứng kiến được một nghi lễ trông rất ngoạn mục.

Lúc bảy giờ, trong sân đông nghẹt du khách, nhiều người bám vào thân cây, trèo lên cột đèn, bố mẹ công con trên vai, anh thanh niên cũng công kênh người bạn gái của mình để nhìn cho rõ. Đúng 11 giờ 50 phút, tiếng chuông trong cung điện hoàng gia vang lên, sau đó ở tòa nhà phía đối diện xuất hiện đội vệ binh mặc lễ phục màu trắng, đi đầu là một tốp

quân nhạc vừa đi vừa đánh trống thổi kèn. Họ tiến đến cổng chính của tòa nhà đối diện, nơi có hai anh tiêu binh đang bồng súng đứng chờ đổi ca. Tiếng chuông lại vang lên. Người đội trưởng nói mấy câu khẩu lệnh. Hai anh lính trong hàng ngũ bước ra thay hai anh tiêu binh cũ. Thủ tục đổi gác đã xong, đoàn quân nhạc lại nổi trống nổi kèn, đội vệ binh chia làm hai toán trở vào lâu đài. Toàn bộ diễn ra trong khoảng 15 phút, cũng không có gì ly kỳ lắm, nhưng vì lạ mắt nên ai cũng tranh nhau đến xem. Cần nói thêm là đội cận vệ hoàng gia này chỉ tuyển chọn người từ những cựu vệ binh Thụy Sĩ của Tòa thánh Vatican ở Roma. Do đó, dân Monaco còn đặt cho họ một cái tên vui nhộn là *papalin* (người của *pape*, tức của giáo hoàng).

Hoàng gia luôn được các phương tiện truyền thông theo dõi

Monaco theo chế độ quân chủ lập hiến, nhưng không ai gọi nó là vương quốc mà gọi là công quốc, bởi vì đứng đầu quốc gia này là một ông hoàng chứ không phải ông vua. Tiếng Pháp gọi là Principauté de Monaco tức là lãnh địa của ông hoàng (prince).

Hoàng tộc ở đây thuộc dòng họ Grimaldi ở thành phố Gênes của nước Ý, sang chiếm giữ vùng đất này từ thế kỷ 13, lập thành một lãnh địa riêng. Trải qua bao biến thiên của lịch sử, lúc thì bị nước Cộng hòa Gênes thôn tính, lúc thì phải chịu thần phục quốc vương Tây Ban Nha, cuối cùng đến thế kỷ 15, nền độc lập của Monaco được công nhận. Từ đó, Monaco luôn luôn nằm trong quỹ đạo của nước Pháp.

Về vị trí địa lý, Monaco nằm gọn

trong tỉnh Alpes Maritimes của Pháp. Ngôn ngữ chính thức là tiếng Pháp. Đơn vị tiền tệ là đồng franc Pháp. Phong tục tập quán giống như ở Pháp. Monaco có quốc kỳ riêng (nửa trên đỏ, nửa dưới trắng) giống hệt quốc kỳ của Indonesia. Được kết nạp làm thành viên của Liên Hiệp Quốc từ năm 1993, Monaco lúc nào cũng có một lá phiếu trong các cuộc biểu quyết ở tổ chức quốc tế này. Vai trò của Monaco trên chính trường quốc tế hầu như không có gì. Thế nhưng cái công quốc nhỏ bé này được đề cập rất nhiều trên các phương tiện truyền thông bởi vì đây là một chốn gặp gỡ vui chơi của hầu hết các nhân vật giàu sang, các phần tử thượng lưu, các ông hoàng bà chúa, các ngôi sao nghệ thuật của khắp thế giới. Sòng bạc (casino) Monte Carlo được xem là sòng bạc sang trọng nhất châu Âu. Ở Monaco, hằng năm có hai cuộc đua xe ô tô quốc tế: Giải thưởng lớn ô tô Monaco (Grand Prix Automobile de Monaco) và cuộc đua xe Monte Carlo (Rallye Monte Carlo). Ngoài ra, mỗi năm còn có liên hoan xiếc quốc tế tổ chức tại đây theo sáng kiến của ông hoàng Rainier, người trị vì Monaco vốn rất mê môn nghệ thuật xiếc.

Các nhân vật trong hoàng gia luôn luôn là mục tiêu săn đuổi của các phóng viên. Người nổi tiếng nhất là bà hoàng Grace Kelly, vợ của hoàng thân Rainier, vốn là một diễn viên điện ảnh Mỹ được xem là một trong những người phụ nữ đẹp nhất và thanh lịch nhất thế giới. Bà chết vì tai nạn ô tô, để lại ba người con là hai cô công chúa Caroline và Stéphanie và hoàng tử kế vị là Albert.

(Xem tiếp trang 63)

■ **Gương mặt trẻ**

KIM NGÂN

*từ vai đầu tiên
"Bé Tám" trong
"Người đẹp Tây Đô"*

TUY HÒA

*Với những người
yêu nghệ thuật biểu
diễn, gần đây
được nghe nhiều
lần nhắc đến
Kim Ngân. Thế
nhưng, có đến
hai diễn viên
trẻ có tên gọi
Kim Ngân đấy.
Một Kim Ngân
là diễn viên múa
chuyên nghiệp vừa
được mời tham gia
bộ phim truyền
hình nhiều tập
nhất từ trước đến
nay "Người đàn
bà yếu đuối"
dài 62 tập. Còn
Kim Ngân trong
bài viết này là
Kim Ngân tốt
nghệp khoa
diễn viên Trường
Cao đẳng
Sân khấu Điện
ảnh TP.HCM và
chọn nghề diễn làm
sự nghiệp vươn
tới của mình!*

D diễn viên trẻ Kim Ngân cười tủm tỉm khi bị nhớ nhầm một đồng nghiệp trùng tên. Cô nhỏ nhỏ: “*Em chưa có may mắn được nhận vai dài hơi như thế!*”. Tới bao gan nhận định một câu: “*Mai một biết đâu cô cũng có vai tầm vóc hơn. Nhìn cô có nét diễn viên chuyên nghiệp lắm!*” Kim Ngân mau miệng không kém: “*Cảm ơn anh cố vũ, em vẫn là con bé nhà quê ấy mà!*”

• *Thế con – bé – nhà – quê từ lũy tre nào ra vậy?*

- À, ở một con kênh huyện Châu Thành tỉnh Đồng Tháp lên Sài Gòn lập nghiệp. Một mình một ngựa thôi, ba má và một cậu em trai vẫn sống dưới quê!

• *Dạn dĩ góm nhĩ, dám chọn nghề diễn viên vốn khắc nghiệt xưa nay...*

- Nhắc lại mắc cười lắm... Năm 1996, em tốt nghiệp phổ thông, cũng nuôi ý định tiếp tục đại học. Nhìn qua nhìn lại, thấy hoàn cảnh kinh tế gia đình eo hẹp quá, cuối cùng chọn Trường Cao đẳng Sân khấu Điện ảnh vì... học phí rẻ, thời gian học lại ngắn phù hợp với khả năng cho phép. Lúc đó chả hề biết mình sẽ học cái gì và sẽ làm gì...

• *Ồ hay, sao bây giờ cô có nhiều vai diễn thế?*

- Thì quá trình học trong trường, thầy cô và bạn bè chỉ báo cho mới phát hiện... mình cũng có chút ít khả năng diễn xuất.

• *Thế à? Chắc tôi cũng phải thi vào khoa diễn viên để có người “đánh thức tiềm lực” mà chạy show...*

- (Cười hi hi...) Thực ra điều em học được nhiều nhất là ý chí tự vươn

lên. Nghề nào cũng khó cũng khổ mà!

• *Hiện tại thì khó đến đâu?*

- (Bậm môi, có vẻ tư lự và đắn đo...) Em ở nhà trọ! Thu nhập không bao nhiêu đâu, chỉ ở dạng nghệ sĩ tập tành thôi. Nói chung trang trải được cho bản thân, lâu lâu có cho em được gói quà.

• *Cơm áo không đùa với diễn viên ấy mà! Còn các vai diễn thì vui vẻ chứ?*

- Vai đầu tiên em đóng là vai bé Tám trong phim “*Người đẹp Tây Đô*”. Em được chọn đóng vai này vì em sinh ra và lớn lên ở miền sông nước nên... biết chèo thuyền. Khó tin quá phải không, nhưng mà thật, lúc đó em học năm thứ nhất nên ngỡ ngác lắm...

• *Xem lại bộ phim có thấy mình chèo thuyền không?*

- Có chứ, chèo khéo léo lắm, nhưng khuôn mặt thì... lằng xẹt à! Bây giờ những người làm chung đoàn phim lúc đó, hễ gặp em là gọi “*Bé Tám*” hà.

• *Người khác nhớ vai diễn của mình là hơi bị hay rồi...*

- Em chưa có vai diễn nào ưng ý đâu, toàn vai phụ thôi. Mới đây có thêm vai Chính Chuyên trong bộ phim cổ trang “*Chúa tàu Kim Quy*” (đạo diễn Châu Huế) và vai y tá Bình trong bộ phim truyền hình “*Blouse trắng*” (đạo diễn Trần Mỹ Hà).

Kim Ngân đang là diễn viên của Nhà hát kịch Sân khấu nhỏ TP.HCM. Nhiều đạo diễn đánh giá Kim Ngân như một triển vọng trên sân diễn kịch nói.

(Xem tiếp trang 59)

Diễn viên *Kim Ngân*

Ảnh BẠCH THU HIỀN.

■ Bóng đá CHAMPIONS LEAGUE CẦU THỦ PHÁP TRÊN MẶT TRẬN CHÂU ÂU

TRUNG DŨNG

Khi nói về sự thành đạt của bóng đá Pháp hôm nay, người ta nêu ra hai nguyên nhân lớn: hệ thống đào tạo cầu thủ trẻ từ trung tâm quốc gia trải rộng ra các câu lạc bộ chuyên nghiệp; và việc có nhiều cầu thủ Pháp được các câu lạc bộ lớn châu Âu mời chào thi đấu ở nước ngoài.

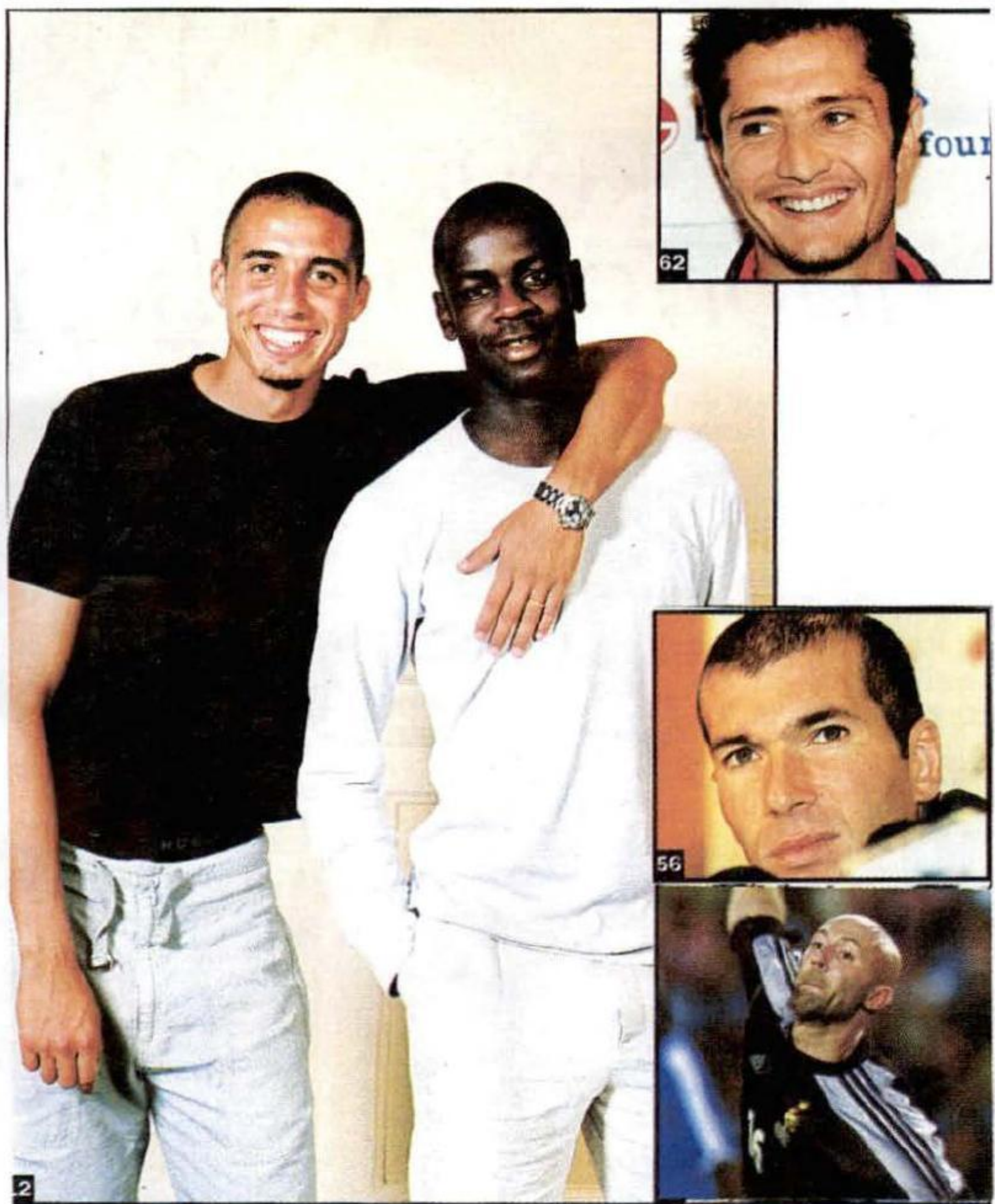
Nói cách nào đó, các cầu thủ

Pháp là những học sinh sinh viên được đào tạo trong những nhà trường giỏi, tốt nghiệp xong lại được đi làm việc ở những công ty, hãng lớn châu Âu. Do đó họ đều trở thành những chuyên viên xuất sắc, và khi trở về nước họ đều có những đóng góp lớn cho xứ sở. Quy luật ấy đúng với kinh tế thì cũng đúng với bóng đá.

(Xem tiếp trang 88)

Bàn thắng xuất sắc của Robert Pires, xuất phát từ xa 40 mét, lao xuống một mình rồi sút trong trận Pháp thắng Đanemark 1- 0, trận thứ 611 của đội tuyển Pháp. ▼

- Đôi bạn David Trezeguet - Lilian Thuram ở CLB Juventus: họ có tham vọng làm cúp đúp: vô địch Ý và vô địch Champions League.
- Bixente Lizarazu ở Bayern (vô địch thế giới, vô địch Euro và vô địch Champions League).
- Zidane "người khổng lồ" của đội tuyển Pháp.
- Fabien Barthez: Manchester United bắt đầu chán anh rồi?

■ **Thể thao & người đẹp**

ANNA KOURNIKOVA: *những lời tự bạch*

Trong bốn năm qua, ít có khuôn mặt nào... sáng chói hơn ngôi sao quần vợt Anna Kournikova, 20 tuổi, một phần về tài năng nhưng về nhan sắc thì thật rực rỡ. Nhưng vào mấy tháng gần đây các fan ái mộ môn quần vợt đã không được trông thấy cô, do Anna đang ở trong thời gian bình phục sau vụ chấn thương gây mất cá chân trái. Nhân dịp này, tạp chí *FHM* đã đề nghị xin phỏng vấn và chụp ảnh cô để tặng giới ái mộ.

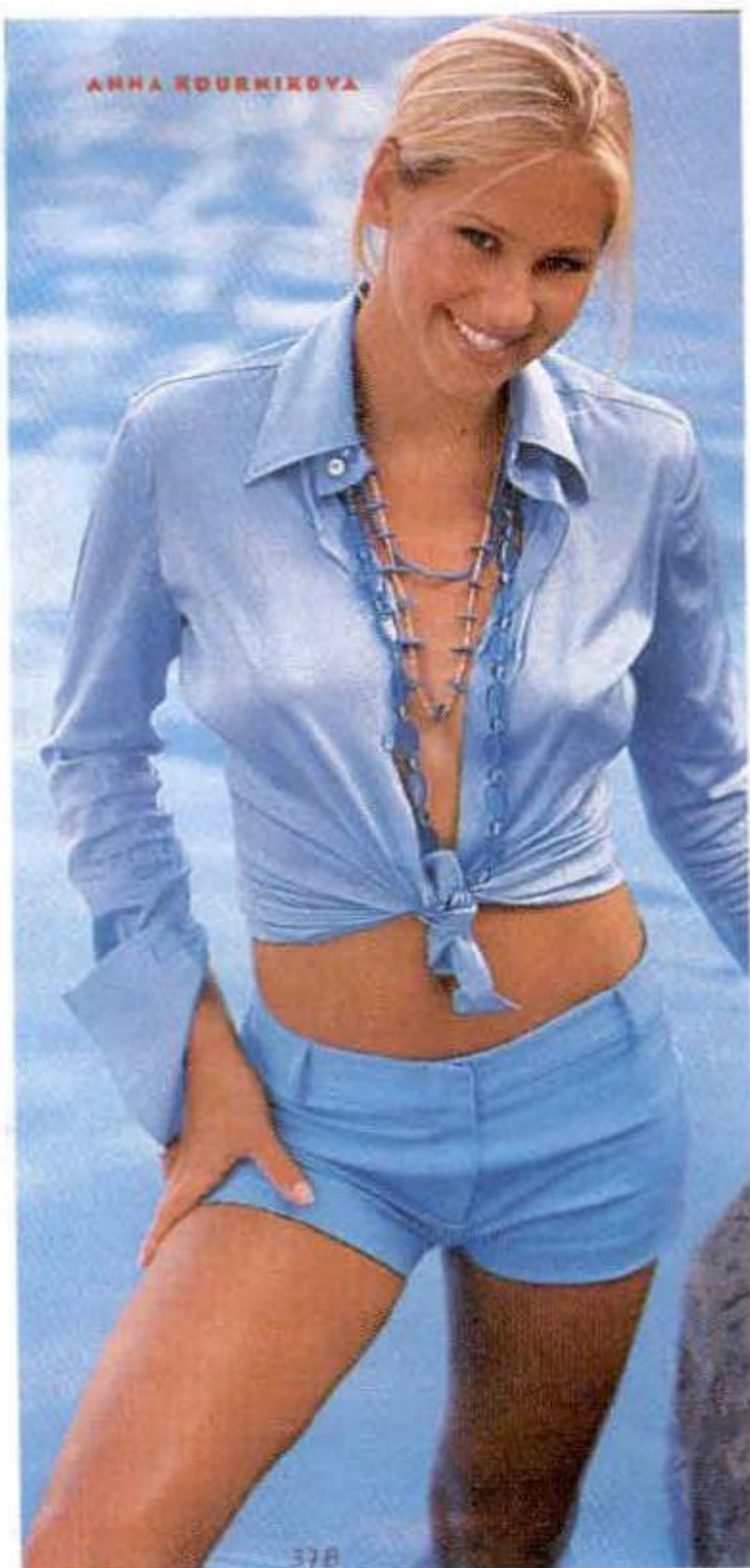
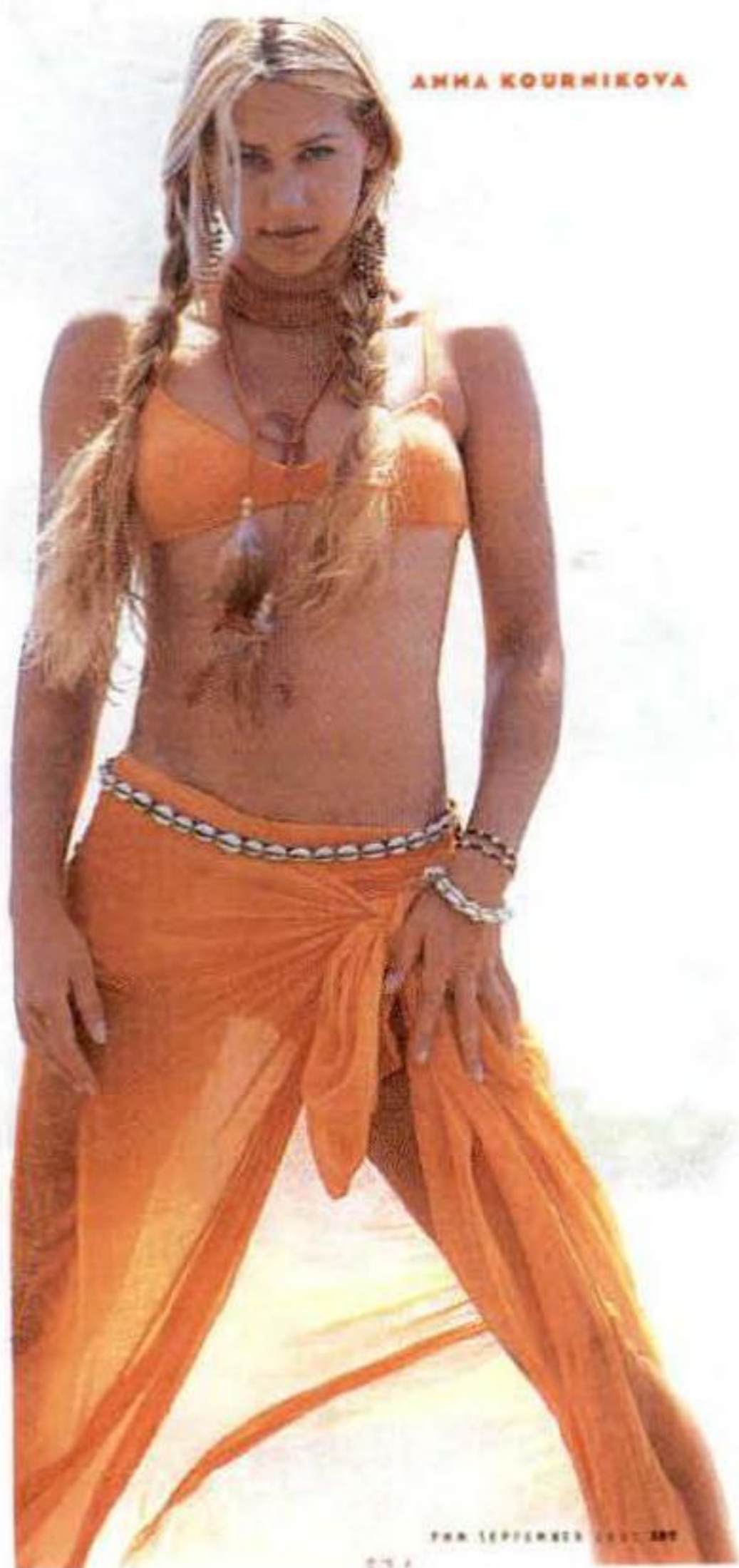
Anna cho biết: “Đây là lần làm người mẫu chụp ảnh vui nhất của tôi. Tôi cảm thấy thoải mái hơn mọi lần”. Cô đang nghỉ một vài ngày ở Acapulco, Mexico, và chụp ảnh trên bãi biển và hồ bơi. “Tôi đã làm điều này vào lần đầu tiên tôi bị chấn thương. Vì vậy tôi không xa lạ gì khi sử dụng năng

lượng của tôi trên các bức ảnh thay vì chơi quần vợt, và tôi thực sự rất vui”.

Thần đồng môn quần vợt chào đời ở Mátxcova ngày 7-6-1981 và bắt đầu đánh banh từ khi cô lên năm tuổi. Năm 7 tuổi, cô được tuyển vào Học viện Thể thao Nga, và trong vòng một năm cô đã đạt được chiến thắng trong lần thi đấu thiếu nhi đầu tiên của mình. Năm lên 10 tuổi, cô đã bắt đầu phân chia thời gian để xuất hiện ở Florida và thành phố quê nhà của cô.

Cô nói: “Mỗi khi thời tiết ở Nga trở lạnh, tôi lại sang Florida chơi.

Từ tháng 8 đến tháng 5, tôi ở Miami, rồi sau đó tôi nghỉ hè ở Mátxcova. Ở Mỹ thì khác nhiều, nhưng học viện đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi. Có nhiều phương tiện tuyệt vời. Tôi có nhiều trái cây, banh và vợt quần vợt, sân chơi tennis và nhiều bạn nhỏ để chơi”.

Được xếp hạng thứ 11 trên thế giới, Anna đã trở thành một vận động viên quần vợt chuyên nghiệp từ năm 14 tuổi, điều này có nghĩa là cô đã liên tục du lịch khắp thế giới, tham dự các giải thi đấu trong phần lớn tuổi niên thiếu của cô. Điều may mắn là cô luôn có cha mẹ cô, bà Alla và ông Sergei, ở bên nâng đỡ cô.

(Xem tiếp trang 72)

Những đồ vật đạt giá kỷ lục thế giới!

GUINNESS

• Bộ quần áo mà cô ca sĩ Geri Halliwell, thành viên của ban nhạc nổi tiếng Spice Girls mặc trong buổi trao giải thưởng âm nhạc năm 1997 diễn ra ở Anh được sách kỷ lục Guinness công nhận là **trang phục của siêu sao nhạc pop có giá nhất**. Vào ngày 16-9-1998, ông Peter Morton, chủ nhà hàng Hard Rock ở Las Vegas, Nevada (Mỹ) đã mua bộ trang phục này ở Hãng đấu giá Sotheby, London (Anh) với giá 66.112 USD.

• Chiếc đồng hồ đeo tay bằng vàng 18 kara do hãng Patek Phillippe sản xuất vào ngày 14-11-1999 đã được mang ra bán đấu giá với giá 1.918.387 USD tại Antiquorum Auctionner Geneva (Thụy Sĩ) đã trở thành **chiếc đồng hồ cao giá nhất thế giới**.

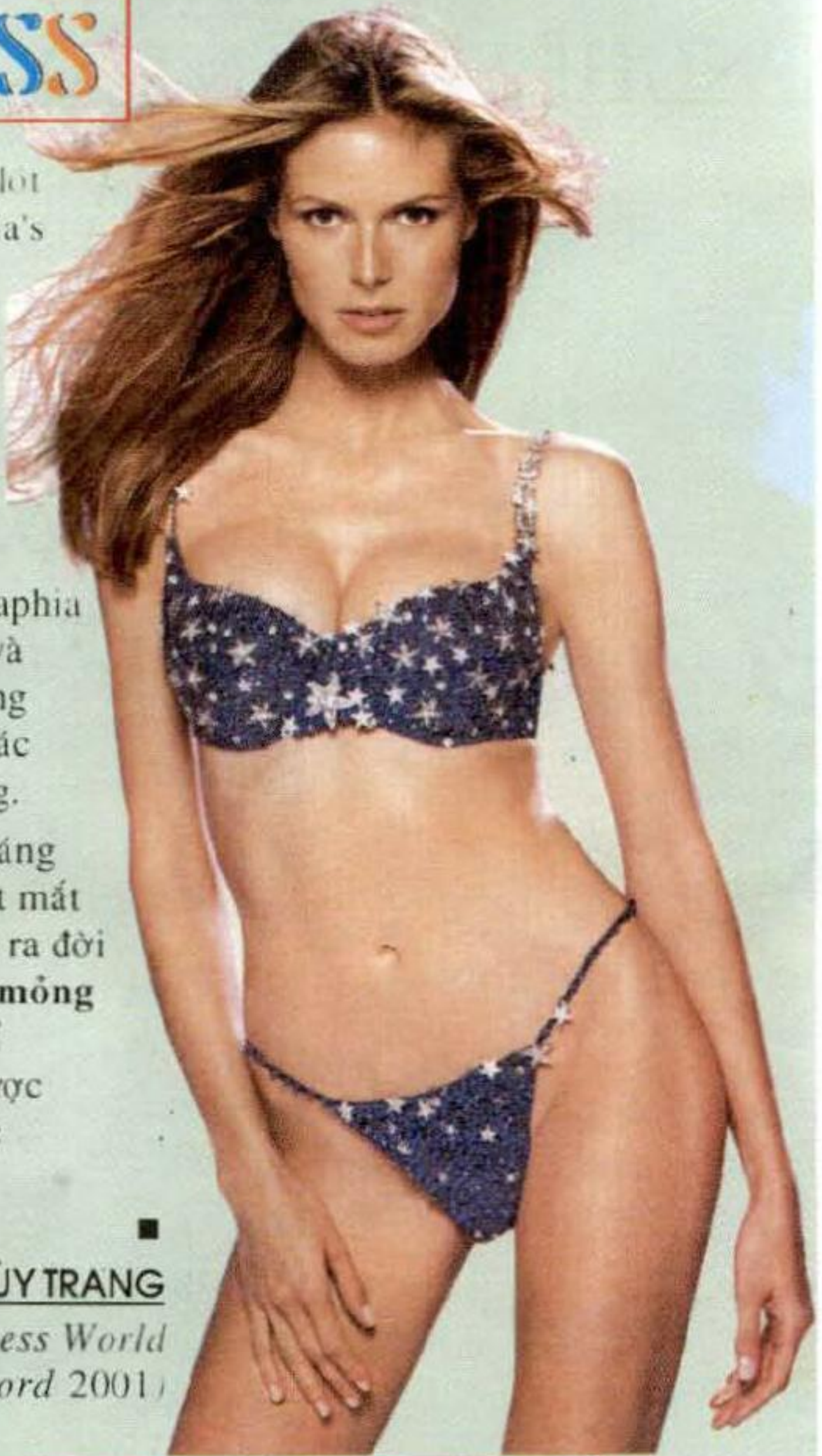
GUINNESS

• Hàng thời trang đồ lót hàng đầu của Mỹ Victoria's Secret vừa đưa ra thị trường bộ đồ lót mang nhãn hiệu "Millenium Bra" cao giá nhất thế giới. Được biết bộ đồ lót trên được trang trí bằng 3.024 viên đá quý trong đó đính kèm 1.988 hạt saphia với trị giá 10 triệu USD và được giao cho khách hàng bằng xe bọc thép cùng các nhân viên bảo vệ hộ tống.

• Lần đầu tiên vào tháng 8-1998, Công ty sản xuất mắt kính Seika (Nhật) đã cho ra đời sản phẩm **mắt kính siêu mỏng** với trọng lượng nặng chỉ 3,5 gram và thấu kính được thiết kế có thể nhìn được ở các khoảng cách khác nhau từ +1 đến 4 diop. ■

THÙY TRANG

(Theo Guinness World Record 2001)

■ **Gương mặt** **NGHỆ SĨ NHÂN DÂN**

THANH HOA

VĂN NÔNG NÀN:

là yêu nhau mấy núi em cũng trèo...

Tôi gọi điện chúc mừng ca sĩ Thanh Hoa bằng câu nói vui: “Báo chí đưa tin, có vị nào tên là Nguyễn Thị Thanh ở Đài Tiếng nói Việt Nam được phong Nghệ sĩ nhân dân ấy nhỉ, chị có biết không?”. Giọng chị cười: “Ờ, kỳ ghê, mình lấy nghệ danh Thanh Hoa mấy chục năm rồi mà cứ gọi là Nguyễn Thị Thanh, cứ nhắc cô bé Thanh như con vẹt xấu xí ngày nào hát bên bờ sông Nhuệ!”. Rồi chị tiếp tục đùa: “Bây giờ mình được giới thiệu là Nghệ sĩ nhân dân cũng oách chứ nhỉ! Nghĩ lại, thấy mình già rồi, hoảng thế!”. Lời nói ấy, con người ấy và nhất là tiếng hát ấy vẫn còn trẻ trung lắm.

Thực ra tôi là bạn bè văn chương với Phan Huyền Thư, con gái của ca sĩ Thanh Hoa. Đôi khi lại nghe Phan Huyền Thư ngạc nhiên: “Xem ra mẹ và con giống hai chị em hơn!”. Tôi mách điều này lại với ca sĩ Thanh Hoa, chị tỏ vẻ khoái chí: “Mình không phải loại người đẹp, nên giấu cái nhan sắc

khiêm nhường của mình trong... sóng phát thanh. Có lẽ thấy tội nghiệp mình, ông trời bỏ qua, không cộng tuổi già vào cho mình!”. Dường như với chị, mọi hơn thua đời thường đã trở nên đơn giản hơn. Chị vẫn sống

trong ngôi nhà nhỏ ở khu tập thể Đài Tiếng nói Việt Nam mà chị được cấp cách đây 10 năm. Phía sau tiếng hát đắm say của chị có bao phiền muộn đã trải qua, vinh quang đầy mà cũng cay đắng đầy.

Mỗi khi ngồi trò chuyện với ca sĩ Thanh Hoa, tôi rất ngại nhắc đến người chồng quá cố của chị - nhạc sĩ Phan Lạc Hoa. Thế nhưng sự nghiệp ca hát của ca sĩ Thanh Hoa không thể tách rời với những sáng tác của nhạc sĩ tài hoa đoản mệnh Phan Lạc Hoa. Hai ca khúc nổi tiếng làm nên tên tuổi Phan Lạc Hoa là *"Tàu anh qua núi"* và *"Tình yêu bên dòng sông Quan Họ"* cho đến hôm nay vẫn chưa có ai hát hay hơn Thanh Hoa. Một sự gặp gỡ ngẫu nhiên mà lại tự nhiên như không thể nào khác thế, đó là sự gặp gỡ tình cờ của số phận vậy! Hai con người nghệ sĩ ấy, dẫu chỉ đi chung một chặng đường ngắn ngủi, cũng mang lại cho đời sống âm nhạc nước ta hai bản tình ca triu mến với làn sóng giai điệu và sắc độ âm thanh được cất lên từ chính trắng đen số phận họ! Khi nhắc Thanh Hoa thì lại nhớ Phan Lạc Hoa, khi nghĩ về Phan Lạc Hoa lại ngân lên tiếng hát Thanh Hoa lúc bay bổng: *"Đi dọc Việt Nam theo bánh con tàu quay, qua đèo Hải Vân mây bay đỉnh núi... Nhớ thương nhau em chờ anh tới, mà tàu anh đi vượt qua núi cao..."* (ca khúc *"Tàu anh qua núi"*) hay lúc nồng nàn: *"... Con sông của người quan họ, suốt*

Nghệ sĩ nhân dân Thanh Hoa.

đời nước chảy lơ thơ... Tiếng anh ấm như hơi thở, em nghe để nhớ suốt đời..." (ca khúc *"Tình yêu bên dòng sông Quan Họ"* phổ thơ Đỗ Trung Lai). Hai mươi năm rồi, cung đàn Phan Lạc Hoa không còn tuôn trào tiết tấu mới, vẫn còn đọng một cảm nhận thi vị trong trái tim Thanh Hoa: *"Anh ấy không am tường nhiều nhạc lý, nhưng chất đầy nhạc điệu trong tâm hồn!"*

Tốt nghiệp trung cấp Nhạc viện Hà Nội, ca sĩ Thanh Hoa khởi nghiệp bằng những ca khúc trên làn sóng Đài Phát thanh Giải phóng cho những năm cuối cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, như *"Con kênh ta*

đào" (Phạm Tuyên), "Cánh chim mùa xuân" (Ngô Thi), "Chào đường 9 anh hùng" (Huy Thục)... Và cứ thế, ca sĩ Thanh Hoa dần dần chinh phục công chúng bao nhiêu năm qua với "Làng lúa làng hoa" (Ngọc Khuê), "Làng quan họ quê tôi" (Nguyễn Trọng Tạo - Nguyễn Phan Hách)... Rồi cũng chưa hài lòng với bản thân, ca sĩ Thanh Hoa đi học tiếp tại Nhạc viện Hà Nội mà chả hề để ý đến những người cùng học chỉ độ tuổi con mình. Ngày chị nhận bằng tốt nghiệp Đại học Thanh nhạc cũng nhận được tin chị được trao tặng danh hiệu Nghệ sĩ nhân dân.

• *Từ năm 1993, ca sĩ Thanh Hoa đã là Nghệ sĩ ưu tú, thế mà vẫn đi học thanh nhạc?*

- Mình sợ... dốt ấy mà. Vả lại, ở mỗi trình độ, ở mỗi sự hiểu biết sẽ có một cách hát khác nhau. Học hát để hát được hay hơn, hát được lâu hơn!

• *Hát suốt một đời, chị có bao giờ cảm thấy mỏi mệt chẳng?*

- Nghệ sĩ cũng có nhiều mất mát như người thường. Thị phi cũng lắm, có đôi lúc muốn buông xuôi vì không đủ hào hứng để trang trải cho mỗi ngày. Thế nhưng, khi lên sân khấu, khi đứng trước khán giả là quên hết. Chính công chúng đã tạo ra Thanh Hoa hôm nay. Thời kinh tế thị trường, sự cổ vũ cho nghệ sĩ đã không còn như xưa. Một thời chúng tôi hát trên sân diễn được ghép lại bằng ba chiếc xe tải, tràng pháo tay là sự tán thưởng thiêng liêng nhất. Còn bây giờ, giá trị của nghệ sĩ đã thay bằng cát-xê nhiều hay ít.

• *Lẽ nào vật chất tỉ lệ nghịch với nghệ thuật?*

- Không phải như thế, đời sống nghệ sĩ cao cũng có nghĩa là dân trí cao, nhưng hiện nay nghệ thuật chưa

đứng được bằng chân giá trị của nó. Mình không hề ái ngại chuyện tiền nong, đủ thiếu của danh lợi nằm trong cách nghĩ của mỗi người thôi.

• *Thế nhưng, một nghệ sĩ nhân dân cũng e dè một điều gì đó?*

- Mình là người của sóng phát thanh mà, khi xuất hiện bằng xương bằng thịt, thích người ta nghĩ: bà này già nhưng hát còn nghe được, hơn là bà này chưa già nhưng hát chán quá!

• *Có nghĩa là... hiện nay hát vẫn còn hay?*

- Ít ra cũng tạm tin như vậy! Mình nghĩ một ca sĩ đích thực không thể hát như một cái máy hát, phải có rung cảm cá nhân, và điều đó các nhạc sĩ cũng nên tôn trọng. Thú thật, đến thời điểm này có thể nói Thanh Hoa chưa bao giờ hát giống trăm phần trăm sáng tác của các nhạc sĩ. Mình xử lý một vài nốt, một vài ca từ theo cách tiếp nhận của mình, và nói chung là chưa có nhạc sĩ nào không hài lòng. Cứ nhìn việc các ca sĩ trẻ mua độc quyền ca khúc thì biết, vì họ hát chưa có nét riêng. Thế hệ chúng tôi, các anh chị Tường Vy, Quý Dương, Trần Hiếu, Trung Kiên, Lê Dung, Quang Thọ... chả ai lẫn vào ai cả!

Nghệ sĩ nhân dân Thanh Hoa có một phòng trà Aladin ở ngõ Hàng Bột - Hà Nội. Nơi ấy dành cho những người yêu tiếng hát Thanh Hoa, yêu ca khúc truyền thống. Nơi ấy cũng là một địa chỉ để Thanh Hoa chăm chút cho các giọng ca trẻ. Và, nơi ấy vẫn đều đặn vang lên: "... Là yêu nhau, em bắc cầu cho tàu anh tới... Là yêu nhau mấy tuổi em cũng lợi... Là yêu nhau, mấy núi em cũng trèo..." ■

10 - 2001

LÊ THIẾU NHON

■ Gương mặt ca sĩ giải Sao Mai

Hoài Xuyên

MỘT GIỌNG CA LẠ

Gặp Hoài Xuyên ở ngoài sân khấu, tôi hơi ngỡ ngàng, trông Xuyên giản dị, tóc kẹp cao, không son phấn, quần tây áo thun, nhưng nụ cười thì không lẫn vào đâu được, rất là tươi. Hoài Xuyên mới 19 tuổi, đang là nữ sinh năm thứ hai Nhạc viện Thành phố Hồ Chí Minh. Cũng trong năm nay, Hoài Xuyên đoạt hai giải nhất của Liên hoan Tiếng hát Phát thanh - Truyền hình Bình Dương và Liên hoan Tiếng hát Truyền hình khu vực miền Đông Nam bộ. Đến Liên hoan Tiếng hát Truyền hình Toàn quốc, Hoài Xuyên đoạt giải C. Em buồn nhưng cũng nhận ra mình hát còn thiên về giọng mộc, diễn đạt kỹ thuật còn “chưa tới”. Giữa những giọng ca nữ trong vắt, điêu luyện trong đêm chung kết, Hoài Xuyên đem đến cho khán giả thưởng thức một giọng ca lạ, giọng trung hơi khàn, diễn tả tình cảm sâu lắng, ngọt ngào trong bài hát “*Quê hương anh bộ đội*” của nhạc sĩ Xuân Oanh. Với bản tính phóng khoáng, hồn nhiên, Hoài Xuyên bước vào

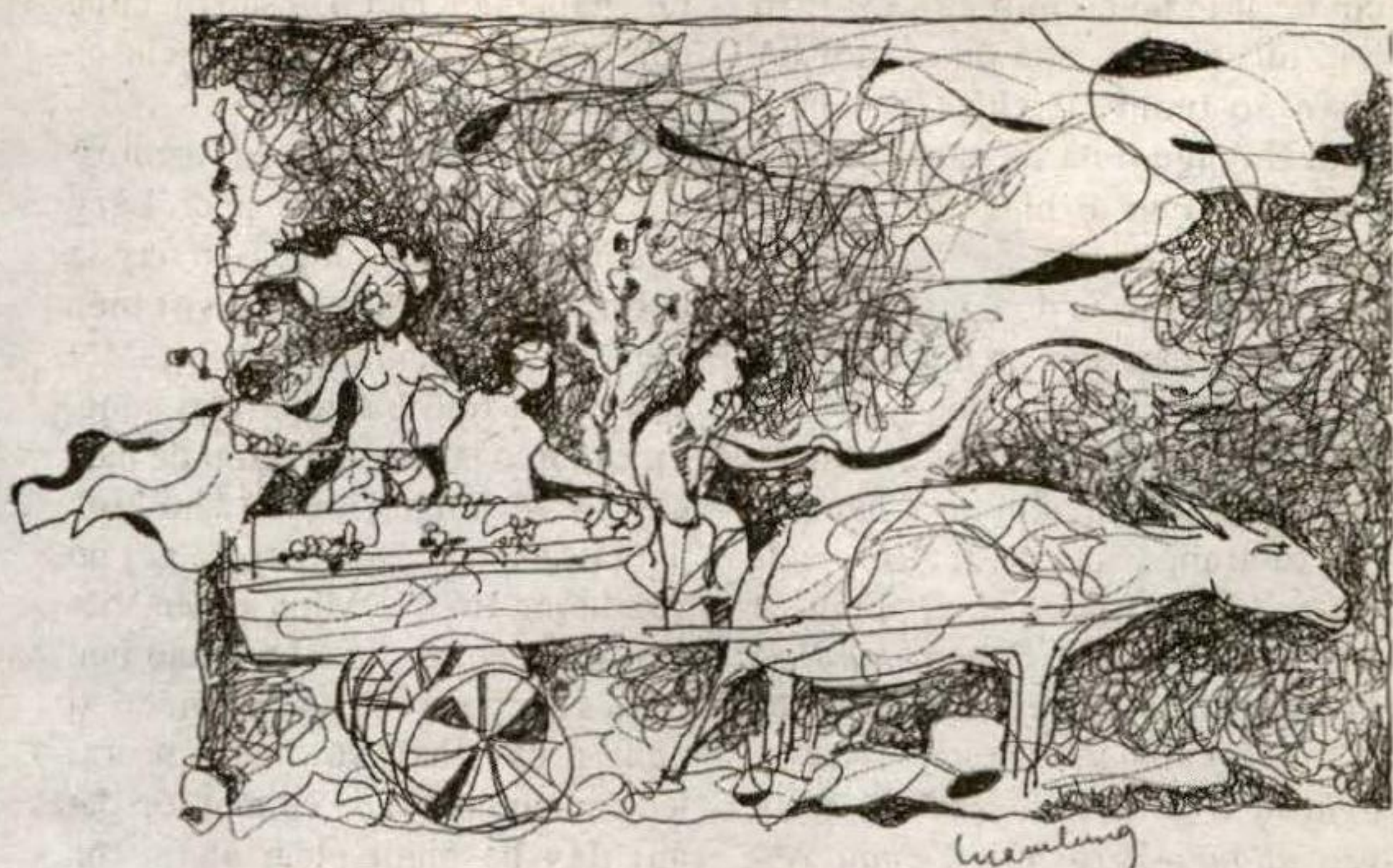
cuộc thi nhẹ nhàng với suy nghĩ: hát biểu diễn cho khán giả nghe. Có lẽ vì suy nghĩ như vậy nên cách chọn bài của Hoài Xuyên cũng là lạ. Trong đêm chung kết, em trình diễn hai bài hát mang sắc thái khác nhau. Bài đầu là “*Không thể và có thể*” của nhạc sĩ Phó Đức Phương mang âm hưởng rock hiện đại. Mới “quậy” đó sang bài

thứ hai là *"Quê hương anh bộ đội"*, Hoài Xuyen đã chuyển sang gam trữ tình, mượt mà. Nghe Hoài Xuyen bộc bạch cũng vui: *"Em cũng biết cuộc thi đòi hỏi những bài hát thiên về phô diễn kỹ thuật. Bài "Không thể và có thể" là bài các thầy không thích, nhưng giới trẻ lại thích, nên em chọn, kể cũng liều"*. Theo Xuyen học để có kỹ thuật tốt hỗ trợ cho giọng hát, nhưng phải cố để hát có truyền cảm, có một chút phong cách riêng, nếu không chỉ thiên về trình độ kỹ thuật thì có khi đoạt giải cao của Liên hoan Tiếng hát Truyền hình đó xong rồi thì thôi không trụ được trên sân khấu với khán giả. Hoài Xuyen có khả năng cảm thụ bài hát tốt. Lần đầu tiên nghe Cao Minh hát bài *"Quê hương anh bộ đội"* Xuyen đã khóc. Hoài Xuyen tâm sự: *"Bài này tác giả sáng tác chắc cũng lâu rồi. Em không hiểu được hoàn cảnh xuất xứ của bài hát, nên em phải tưởng tượng ra để hát diễn cảm cho đúng. Em cứ nghĩ: mình hát giúp cho tiếng lòng của tác giả nên phải cố để diễn cảm"*. Mới học năm thứ hai nên giải thưởng là bước khởi đầu tốt đẹp cho Hoài Xuyen. Giọng ban đầu của Xuyen là giọng trung, nhưng hiện nay cô giáo đã phát hiện ra Xuyen có giọng hát cao, rất thuận lợi cho hát opera. Con đường tập luyện còn dài. Và định hình được cho mình một phong cách hát phù hợp đó là

điều không dễ dàng. Khi nhắc đến cô giáo của mình - nghệ sĩ ưu tú Mỹ An - Hoài Xuyen nói: *"Em thật là "hên" khi được cô chọn vào lớp, cô giỏi nên thấy mình học tập cũng tiến bộ nhiều"*. Ngoài những buổi học, Hoài Xuyen có tham gia biểu diễn với Đoàn nhạc nhẹ Tháng 8. Những bài Xuyen thường chọn là một số ca khúc thiên về tình cảm của các nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, Thanh Tùng, Phú Quang. *"Cái quan trọng với em bây giờ là cố gắng học tập trong trường, bồi dưỡng giọng hát cho mình thật tốt, làm sao phải tạo cho mình phong cách biểu diễn độc lập, tự tin mới được"*. ■

DIỀU HIỀN

Xe trâu cũng hạnh phúc

PHÚC CHÂU

C hâu và Hợp là hàng xóm của nhau. Cách nhau một dãy mùng tơi, không, đúng hơn là một hàng dâm bụt xanh rờn. Người ta nói, đã yêu nhau là phải “bắt” ngay từ cái nhìn đầu tiên, đã không yêu thì suốt đời quanh quẩn bên nhau vẫn không yêu. Có lẽ đúng. Cái nghèo đã làm đôi trai gái hàng xóm không có gì với nhau khác hơn tình bạn chăn trâu cắt cỏ. Những tình cảm mong manh, thơ mộng của tình yêu hình như tất ngấm vì công việc đồng áng. Đó là còn chưa nói đến những xích mích nhỏ giữa hai hàng rào dâm bụt không tránh khỏi phải xảy ra.

Nhưng họ đã yêu nhau ở thị xã.

Trong một hoàn cảnh thật éo le. Châu là cô giáo của trường cấp hai. Hợp là một anh trung cấp nông nghiệp chuyên theo dõi phong trào. Hôm đó Hợp được một cô giáo cùng trường với Châu đến gặp, cho biết đêm qua Châu đi thăm bạn không thấy về. Nghĩa là mất tích, dù mới chỉ một đêm. Mọi người trong khu tập thể nhà trường nghĩ là Châu đến thăm Hợp, anh bạn hàng xóm ai cũng biết. Hợp lo lắng đi tìm và anh phát hiện Châu đang trốn trong một lùm cây giữa bãi tha ma gần sân vận động. Trên người chỉ còn một cái áo rách. Vì đêm qua khi đi thăm bạn về, cô đã bị hai thằng côn đồ dồn vào đây. Chúng

chỉ để lại cho cô một cái áo. Hợp học tức ra chợ mua được một bộ quần áo tươm tất cho Châu mặc vào. Hai người đã thể sống chết là không để cho ai biết câu chuyện này ngoài họ.

Nửa tháng sau đó ngày nào Hợp cũng đến chăm sóc, an ủi Châu. Rồi anh yêu. Hình như tình yêu của anh nằm ngủ hơn hai chục năm đã tỉnh lại. Khi anh nắm tay Châu nói lời tỏ tình, Châu bảo: "*Hợp với Châu là hàng xóm, biết nhau từ ngày còn để chòm. Cũng chính Hợp là người đầu tiên nhìn thấy Châu lỏa lồ. Từ hôm đó đến nay Châu cứ nghĩ là trời đã muốn chúng mình yêu nhau*". Hợp hỏi: "*Châu yêu hay là trời bắt yêu?*" Châu đáp: "*Cả hai!*". Một câu trả lời khá thông minh.

Họ tổ chức lễ cưới trên thị xã với cơ quan và bạn bè. Theo ý của hai bên bố mẹ, cả hai nhất định phải về làng để làm lễ gia tiên, ra mắt bà con, làng xóm. Bố Châu nhấn: "Nói với thằng Hợp, phải thuê đồ cưới trên tỉnh với một chiếc xe hoa cho tử tế đưa cô dâu về làng đúng giờ Ty. Nếu nó không có tiền, đừng gái lo!"

Làm sao Hợp lại không lo được chiếc xe hoa, chỉ vì anh sợ bà con vốn đang nghèo dị nghị về đám cưới của anh mà thôi. Nhưng bố Châu đã nhấn thế, anh chiều. Chiếc xe hoa lên đường từ sáng sớm, khi cả thị xã còn đang ngái ngủ. Nhà gái, nhà trai ở cả dưới quê, bạn bè thị xã đã uống, đã ăn rồi. Chỉ có cô dâu chú rể về, nhưng dù quá sớm, vẫn có nhiều người đưa tiễn. Các cô giáo bạn Châu rầm

rút chấm nước mắt. Dù sao thì cũng đưa bạn lên xe hoa về nhà chồng mà!

Cũng xin mở ngoặc kể thêm về con đường chiếc xe hoa sẽ đi. Làng của họ ở bên kia sông. Bên này là đường quốc lộ nối thị xã với biên giới Lào, trái nhựa láng bóng. Một chiếc cầu treo bắc qua con sông. Từ cầu treo là con đường rải đá năm cây số về làng. Tỉnh đã cho kinh phí rải nhựa 5 cây số này để nối nó với đường Hồ Chí Minh xuyên Việt mới khởi công chưa được bao lâu. Điều không may là ngày hôm đó xí nghiệp đầu thầu vừa mới cho rải lên con đường rải đá cũ một lớp đất núi dày ba mươi phân nhằm tôn cao con đường tránh lũ lụt. Rồi không may nữa là trời đổ một cơn mưa, không to nhưng dai dẳng suốt đêm vừa đủ biến con đường thành một đồng bùn dài 5 cây số. Người đi bộ và những chiếc xe công nông, xe trâu chở phân, chở gạch đá, cát sỏi, hoàn thành nốt nỗi bất hạnh cuối cùng: con đường là một nỗi cháo loãng không hơn.

Chiếc xe hoa chở cô dâu trong bộ đồ cưới trắng muốt, có đuôi như đuôi công, tóc cài hoa hồng trắng ngồi bên cạnh chú rể thơm nức với bộ comlê thuê tại hiệu áo cưới lớn nhất thị xã từ từ đi qua cầu treo. Nó không muốn phóng nhanh như muốn cho làng xóm chiêm ngưỡng nó sang, nó đẹp hơn những chiếc xe công nông vẫn chạy qua đây như thế nào. Nhưng bây giờ thì nó muốn phóng cũng không được nữa. Nó đã chồm lên con đường bùn. Như con chuột dẫm phải miếng nhựa bầy, nó khặc khặc mấy tiếng

bực bội rồi về... mo! Cả cô dâu, chú rể lẫn anh lái xe cũng không thể nhảy xuống được vì quần áo và cả ba đều đi giày. *"Chị ơi, rụng bông hoa gạo rồi đây!"* Châu bực bội cắm cấn rồi ngồi chết trong xe tính kế. Chỉ còn một cách là cởi hết quần áo cô dâu chú rể ra, mặc đồ thường vào rồi cuốc bộ về làng. Anh buồn bã tưởng tượng ra cảnh hai họ đang náo nức chờ "xe hoa" trước ngõ có lẽ sẽ phải ngất xỉu khi thấy hai anh chị ôm một bó đồ với túi xách linh kính trên tay, bần thì ngập đầu gối, đang lảo bước về nhà. Biết làm sao được, đường sá thế này. Thật là không đúng lúc. Trận mưa không đúng lúc, cái giờ Ty đại cát kia chắc phải do một ông thầy cúng dỏm phát ra! Anh bảo ông lái xe: *"Bác đi đâu một lúc cho chúng tôi thay đồ. Có lẽ phải để xe lại đây thôi bác ạ!"* Ông lái xe nói: *"Tôi xuống thế nào được với đồng giày dép và quần áo này. Hay là anh chị cứ tự nhiên, tôi quay mặt đi là được rồi!"* Thật là vô kế khả thi!

Đúng lúc đang lúng túng thì có một chiếc xe trâu đi tới. Chiếc xe vừa đổ đá cho khách xong, đang về không. Trên thùng xe lát ván gỗ lim còn vương vãi những hòn đá dăm nhọn sắc. Ông lái xe mừng như tìm ra Châu Mỹ, nói to: *"Anh Hợp này, ta chuyển lên xe trâu về làng. Cởi quần áo cưới ra dọc đường là xui đấy!"* Châu đang mếu, nói: *"Anh thử hỏi người ta xem!"* Ý cô là hỏi anh đánh xe trâu. Được. Hai mươi lăm ngàn. Anh chị cứ yên tâm. Ngã giá xong, cô dâu chú rể ra khỏi xe hoa, bước lên xe trâu.

Ông lái xe không quên cởi giày hoa hồng trên chiếc xe du lịch vắt mấy vòng qua cổ con trâu như theo phong tục người Lào. Dọc đường dù hai người đã hết sức cẩn thận, nhưng bần do đuôi con trâu được đang cẩu kính vì phải thêm việc, hất vào quần áo cưới thành những nụ hoa lấm tẩm.

Chúng ta rất dễ tưởng tượng ra cảnh chiếc xe trâu chở cô dâu chú rể đi vào ngõ hai gia đình, giữa đám bà con đông nghịt đang háo hức. Chưa từng có một đám cưới nào như thế. Hợp và Châu thì hồi hộp. Họ thật sự lo cho tương lai. Không hiểu vì sao lại gặp phải toàn điều xui. Lùm cây bên sân vận động dạo nào, trận mưa không đúng lúc, chiếc xe trâu như trời sai xuống giúp họ. May hay rủi đây? Mọi người lo lắng không biết tương lai của cuộc hôn nhân trên chiếc xe trâu này sẽ ra sao?

Nhưng mọi chuyện rồi đã qua. Bây giờ Châu và Hợp đã có hai con. Họ sống với nhau rất hạnh phúc, có thể nói là cực kỳ hạnh phúc. Hợp là bạn thân của tôi. Trong buổi nhậu say giữa hai đứa, anh lỡ miệng kể lại nguyên cớ vì sao họ yêu nhau, sau đó anh hối liền, đưa tay bịt miệng tôi, nói: *"Mày liệu hồn, nói ra thì chết với Châu đấy!"* Rồi anh tiếp: *"Yêu nhau thật sự thì xe trâu cũng hạnh phúc, cứ gì xe hoa, phải không?"* Cái chân lý đơn giản ấy hình như đang được lãng quên và tôi thấy người ta đã quá lo lắng đến màu sắc của lớp vỏ mà quên cái dịu ngọt bên trong của trái cây ngày cưới? ■

P.C

■ Phóng sự

Doàn tàu Thống nhất S7 gầm còi inh ỏi, chào, nhè nhẹ nép vào ga. Tiếng nữ phát thanh viên vang lên: “Đây là ga Thanh Hóa, chúng tôi xin kính chào quý khách. Quý khách nào xuống ga Thanh Hóa, hãy kiểm tra hành lý trước khi xuống tàu”. Tàu dừng, cửa mở, người chen nhau xuống. Tiếng chào, hỏi nhau dậy lên: “Cả nhà đang đợi anh”. “Nhận được điện đánh về, cháu xuống từ tün (tối) bữa tē”, “Mẹ mần răng, có khỏe không thấy?” Với cảnh chưa rõ mặt người, những tiếng nói ấy trong tĩnh

lặng đã xua đi nỗi đề phòng của tôi. Ga Thanh Hóa bây giờ đã khá sạch đẹp, không còn những ánh mắt hau háu, đói khát chờ chực như trước nữa. Âu cũng là cái tâm trạng vui vui của những kẻ xa xứ cứ mỗi lần về thăm lại thấy quê hương đổi mới. Hai cô nhân viên khá lịch sự chào tôi trước khi kiểm tra vé. Nồng nhiệt đón tôi vẫn là những người xe ôm không quen biết. Sau mấy người hỏi, cuối cùng nhón một người theo tôi, thì ra các tuyến đường về huyện họ đã tự phân công nhau. Tôi “mở cửa nhập khẩu” ẩm thực đầu tiên trên

Sau 16 năm TRỞ VỀ QUÊ

PHẠM PHÚ THỨ

Lũ trẻ trên cánh đồng làng tôi.

quê hương bằng một tô cháo gà nóng hổi. Trong khi người xe ôm bên cạnh không ngừng xúc tiến: “Kể ra người khác từ đây lên xã Thiệu Phúc em phải lấy ba lăm nghìn, nhưng thấy bác ít đồ đạc nên chỉ xin ba chộc (chục). Giá đó là phải bác, phải em lăm rồi”. Thấy tôi dễ tính, chị chủ quán đã kịp tranh thủ nâng giá tô cháo gà từ 4 ngàn lên 5 ngàn đồng với lý do: “Chú thấy không, tôi múc cho chú tô cháo đầy hơn, hành cũng nhiều hơn, trong cái bát cũng lành hơn...” Tôi cảm ơn tất cả nhưng phải bỏ lại sau lưng để giờ đây khoan khoái căng mắt ngắm nhìn quê hương đang lộ dần trong màn sương mai bàng bạc. Đây rồi rừng thông, rừng đã tốt hơn xanh hơn nhiều. Tôi đắm đuối nhìn nhà máy ken giữa dốc thông, nơi tôi vẫn thường dừng mỗi khi xuống thăm cha ở thị xã. Giờ này nhà máy đang im cửa, nhưng không biết nó có còn hoạt động nữa hay ngưng? Kia rồi cầu Vạn Hà, chiếc cầu đã làm cho cả nhà tôi phải thao thức khi được xem qua ti vi. Trước khi về, vợ tôi cứ dặn đi dặn lại: “Anh chụp mấy kiểu cầu Vạn Hà, vô cho em coi nhé”. Nói đáng tội, cầu Vạn Hà so với công trình khác của đất nước thì chẳng là cái đinh gì, nhưng với người dân quê tôi thì nó là cả một công trình vĩ đại, có khi nó vượt qua cả đường hầm xuyên eo biển Manche giữa Pháp và Anh. Cầu Vạn Hà, trước đây là phà Vạn - một trọng điểm đánh phá của máy bay đế quốc Mỹ. Mùa nước nhỏ qua đây trên một chiếc cầu phao, khi bão lũ vượt qua phải bằng phà, xe ách tắc hàng mấy cây số. Tôi vỗ nhẹ vào vai người lái xe:

“Này, cho mình xuống đây một lát đi”. Người xe ôm: “Để mần chi?” Tôi: “Chụp mấy kiểu hình” – “Bác không biết dừng giữa cầu sẽ bị phạt à. Mấy ông “cốm” ở đây nghiêm lắm!” – “Thế qua hết cầu vậy”. Xe dừng. Tôi giơ máy, lấy thế, chuẩn bị... bấm. Bỗng người lái xe ôm cười phá lên. Tôi: “Anh cười gì thế?” – “Bác chụp (chụp) ngược hướng mặt trời rồi” – “Ừ nhỉ, mừng quá lắm lúc cũng đâm ra ngớ ngẩn”. Rồi tôi cười trừ... quê. Bấm lần thứ hai tôi rút ra một kết luận đáng buồn, khi đi tàu do bất cẩn máy đã bị hư. Thế là thua, chẳng còn biết có cơ hội nào nữa.

Từ cầu Vạn Hà ngược lên làng tôi còn gần ba cây số. Đi trên đê, bên phải tôi là cánh đồng lúa đang cuối mùa gặt hái, bên kia là dòng sông Chu về mùa này màu nước nặng phù sa. Tương truyền rằng: Khi Lê Lợi qua đây hỏi ai cũng chẳng biết tên của dòng sông là gì. Trông thấy trên bờ cơ man nào là trâu, dưới nước trâu tắm đen sông, Lê Lợi liền đặt là sông Trâu. Ngôn ngữ quê tôi (khổ ơ là khổ), cái đầu gối lại gọi là cái chốc cún, nước thì gọi là nác, lửa thì gọi là lả, xa thì bảo là ngái, con gà rõ ràng cứ cãi là con kha, con trâu to đùng thì dứt khoát bảo là con chu. Dòng sông có tên gọi “Chu” là vì thế. Lâu dần đâm quen tai, thôi cũng được, thế mới gọi là con sông quê tôi. Gần đến đầu làng xe chạy chậm chậm. Ly cà phê sữa “đầu tư” đang được phát huy tác dụng. Bây giờ mới gần 6 giờ sáng, xóm làng vẫn còn khá yên tĩnh khi mọi chuyện đồng áng đã sắp sửa kết thúc. Rơm rạ được phơi khắp trên

mặt đê bốc lên mùi ung ửng, nồng nồng. Cuối rặng tre bên kia sông - cột mốc để tôi nhận ra cửa ngõ vào nhà đã không còn nữa. Khi cái “*bành bạch*” của người xe ôm khuất xa, tôi chợt nhận ra buổi bình minh không một tiếng chim kêu. Hai phần đời người, hơn nửa thời gian xa quê, tôi vẫn nuốt nước bọt “*thèm*” cái buổi bình minh của thuở thiếu thời. Ấy là khi mặt trời như đầu một con cá trê vàng hực khổng lồ thúc thúc lên từ rặng núi Nưa, nó thò những cái “*râu*” ngũ sắc hươ hươ vào không gian tĩnh lặng, tôi liền phóng lên đê để nghe các “*nghệ sĩ*”: sáo, chèo bẻo, khiếu, cà cưỡng, chào mào, họa mi, cu cu, chích chòe... tụ tập kìn kịt cả rặng tre để trình tấu. Trong khi những chàng cò lượn lờ trên đám chim thì những ả cò xòe xòe trắng mặt sông để “*điểm tâm*” buổi sáng. Lúc đã đình tai với bản đại giao hưởng, “*Này, này*” - tôi vung lên cục đất (đất thôi đấy nhé) một tiếng “*vù*” như gió xoáy hất tung bầy chim lên cao, vỡ ra, tỏa đi khắp bốn phương trời. Đôi mắt nhắm nhìn khi chúng chỉ còn một chấm đen rồi biến mất, tôi mới chịu ra về. Đây rồi, tôi nhận ra cây mít của bà Sự, khi còn ở nhà, về mùa quả, năm nào tôi cũng được bà bẻ cho một miếng. Bây giờ cây mít đã ở sát chân đê, mấy căn nhà gần đê năm xưa bây giờ đã chuyển đi chỗ khác. Con ngõ hiền lành thân thương đã hiện ra trước mắt tôi, trở về với ký ức của tôi. Ngõ đấy, đã bao nhiêu lần tôi đã phải “*nhờ*” nó để chạy ra đê thả bò, đê cắt cỏ, để đắm mình xuống dòng sông ngày hai buổi trưa - chiều, để đá bóng trên bãi cát trắng phau,

để đánh du kích trong bãi dâu xanh tốt, để nghe các đàn anh đàn chị hò đối gheo sang bên kia sông mỗi đêm trời trong trăng sáng. Và, “*mẹ nhi đã bao lần con đợi mẹ đi chợ về, lần nào mẹ cũng cho con phần quà nhiều nhất*”. Từ cổng tôi đã trông thấy tấm lưng gầy gầy quen thuộc, tấm lưng ấy đã công cả đời thơ ấu của tôi. Được công, tôi thường nhắm nghiền đôi mắt lại để hưởng trọn vẹn cái thú như đang bay trên mây. Tôi đón đến đến sau lưng, mẹ tôi đang lựa những trái ớt chín mọng to bằng ngón tay để bán. Đôi tay mẹ vẫn vậy, trên giường lăn xuống đất là liền liền với công việc suốt cả một đời người. Tôi gọi mẹ tôi: “*Mẹ!*” Mẹ tôi giật mình quay lại: “*Con, con đã về!*” Mẹ tôi nhìn tôi bằng đôi mắt đã nhòa đục, đứng lên với cái lưng không còn thẳng được nữa, bởi đôi vai ấy đã công đủ cả 6 anh em tôi và hơn tám phần mười thế kỷ (84 tuổi). Từ trong nhà ủa ra: “*A! Chú Thứ đã về!*”, “*A! Cậu Thứ đã về!*”, “*A! Anh Thứ*”, “*A...*”. Ông Thứ, cậu Thứ, bác Thứ... sao mà lắm “*Thứ*” thế. Rồi đến hàng xóm... nhân lúc ít người, chị Ninh kéo tôi ra hỏi: “*Mi còn nhớ chậy (chị) không, tên chậy là chi? À, thì ra mi vẫn còn nhớ. Này, hôm mớ phải ăn bữa cơm rau với chậy, nhá!*” Anh Thái - người đầu ngõ: “*Thứ còn nhớ những ngày lên Bá Thước, Lang Chánh mua sản gác nai không?*” Chú Lau nhấn thêm: “*Lần đó có cả phó chủ tịch kiêm công an xã Đỗ Tiến Lực nữa chứ*”. Vâng, quê hương ơi tôi có quyền quên sao được những tháng năm ấy, những kỷ niệm ấy.

Năm 1983, 1984 quê tôi liên

tiếp bị đại hạn, gần như mùa bị mất trắng. Những đoàn người nối đuôi nhau đi Lang Chánh, Bá Thước, Ngọc Lạc, thậm chí lên tận cả Na Mèo - một huyện giáp nước bạn Lào, cách hơn trăm cây số để mua về những củ sắn gác nai (loại sắn được người thiếu số lột vỏ rồi phơi lên gác bếp, đen trùi giống như gác nai). Sắn đắng ngoét nhưng cũng chẳng có cho mà ăn. Vụ 5 hạn hán, vụ 10 úng lụt, cuối cùng người ta xoay ra trồng khoai lang vụ đông để tự cứu đói. Đất ruộng ướt nhoẹt được cây bật lên, mảnh đất cả ngàn năm bị chân trâu, chân bò, chân người dày xéo, dẻo như đất sét. Giờ đây được xóc lên đắp thành từng luống, ở giữa chừa một máng nhỏ, gánh đất phù sa từ sông Chu đổ vào rồi mới đặt được dây khoai lang. Đợi cho trời hanh, đất se se khô, mẹ nào con ấy đem vỏ ra đập nhỏ rồi vun lại thành luống. Nhà nào làm được một sào khoai lang (330m²) kể như mừng hú con mất, thoát chết. Thế nhưng làm thì có kẻ phá, khi khoai củ to bằng cán liềm, đêm đến từng đoàn người làng bên đem bao tải sang đào trộm. Người trong làng trong đội thì hái lá trộm lẫn nhau, cãi cọ cứ inh ỏi cả lên. Cuối cùng người ta họp lại và đi đến thống nhất: một tuần chỉ được hái rau ba lần vào chiều thứ ba, thứ sáu, chủ nhật, sau tiếng kèn giống lên của ông đội trưởng. Người nào không chấp hành, dù hái của nhà vẫn bị coi là ăn cắp, sẽ bị nghiêm trị. *"Buôn tàu buôn bè không bằng ăn dè hà tiện"*, *"Khi có thì chẳng ăn dè đến khi ăn hết thì dè chẳng ra"*. Đó là những câu hát đồng dao của lũ trẻ và cũng là "mật truyền" suốt

từ đời này sang đời khác ở quê tôi. Âu cũng tại vì cái đồng đất quá khắc nghiệt, cần cỗi gần như đã vô cảm trước sức lực lao động bỏ ra của con người. Một lần, tôi đề xuất với ông bí thư chi bộ hợp tác xã: *"Phải có một hệ thống dẫn thủy nhập điền hoàn toàn chủ động thì làng ta mới thoát khỏi cảnh đói nghèo"*. Nghe tôi lý sự, ông bí thư nọ tỏ ra vô cùng tâm đắc, nhưng kết luận ngay: *"Chế độ ta là tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách. Ai để ra cái gì thì phải chịu trách nhiệm về cái đó, mệt lăm"*. Những năm 1980, nạn tham nhũng chưa tung hoành ngang dọc, nhưng thói vô trách nhiệm, ỷ lại vào đảng cấp trên, cấp trên thì tin vào báo cáo của cấp dưới đã gây ra một sự trì trệ nghiêm trọng ở quê tôi.

Kể từ ấy, ngoảnh đi ngoảnh lại đã 16 năm tôi xa quê. Quê hương đã đổi khác rất nhiều. Trạm bơm đầu làng lấy nước từ dòng sông Chu dẫn đến từng thửa ruộng đã làm thay đổi bao kiếp người. Nạn hạn hán đã vĩnh viễn thuộc về kiếp ông cha. Chú Cao Văn Lau - một hộ nghèo nhất làng nay đã có cả tường hoa xây bao vườn, ở làng có cả nhà lầu mọc lên. Nông dân đã hướng tới sản xuất hàng hóa như trồng ớt xuất khẩu. Nhiều tài nguyên khi còn chế độ hợp tác xã thì *"cha chung không ai khóc"* nay đã được đấu thầu hết. Một ông giáo về hưu nói với tôi: *"Ấu hay Á mô cũng rửa cả, bán chất con người thì luôn luôn muốn tư hữu về vật chất"*. Anh Lê Văn Bảo - một hộ nghèo rất mừng tôi nay đã *"khor khor"* (kha khá). Đi đâu anh cũng vắt lên đôi vai trần một cái khăn ướt và cái quạt mo để vỗ *"phành phạch"*

vào cái bụng to bằng cái thúng của mình. Nhiều người muốn tôi ăn một bữa cơm với họ để đổi lại chuyên phiêu lưu đại đột gần như điên rồ của tôi. Có ông sợ tôi “chê cá” liền nói toạc ra: “Cá bống kho tiêu, cá bống om rau cần, lươn nấu giấm. Chú đừng tưởng quê hương còn bóp mồm bóp miệng như trước nhá! Nghe ông Nông Đức Mạnh nói mà tôi đâm tự ái. “Phải xem bữa ăn của người dân đã có miếng thịt, đã có quả trứng chưa?” Rúa là ông không biết chi về đời sống nông thôn bữa nay”. Tôi liền nhao nhao lên: “Không phải thế, không phải thế. Ý ông Nông Đức Mạnh muốn cán bộ không những phải gần dân mà còn sâu sát, chăm lo đời sống cho nhân dân” – “Ơ hơ! Rúa mà tôi không nghĩ (nghĩ) ra. Phải đó, rằng mà cán bộ bây giờ họ lại tỏ ra dưng dưng, lạnh lạnh với dân rúa chú hầy? Trong miền Nam có rúa không? Mô cũng rúa à! Chết thật, đến khi lật thuyền mới thấy dân như nước. Xưa có Việt vương Câu Tiễn, nay có Bác Hồ xuống cày với dân, dân mới phục”. Rồi ông kể chuyện đánh quân Pháp ở Điện Biên Phủ, tại sao ta thắng địch thua? Ông tự kết luận: “Lòng dân đã phục thì việc gì cũng xong. Cái gì hợp với lòng dân là hợp với lòng trời”. Anh Nguyễn Văn Cừ - một cựu sĩ quan quân đội, đêm mô cũng thấy những đồng đội cũ về than lạnh lẽo, cô đơn, đói khổ. Anh Cừ đang phải “hà tiện” để ước có một số tiền đi vào Cần Tiên, Dốc Miếu, Quảng Trị tìm mấy “thằng đồng đội”. Anh Cừ còn tuyên bố sẽ viết một cuốn sách gì đấy dày cả mười ngàn trang. Thấy thế, bọn trẻ bầu lại chọc “Để mần cho ông Cừ?”

Ông Cừ: “Mần chi à? Để cho cái lũ mặt chó chúng mày biết không có ông cha thì không có tụi bây, chú mần chi!” Chiều nào anh Cừ cũng “đánh” vào mặt hieu (1/4 lít), có bữa say khướt, lấy cuốc làm súng bắn “bằng bằng” vào mấy cây cột điện mà anh Cừ cho là những kẻ tham nhũng. Chuyện một ông đại tá nọ về hưu, thấy nông thôn luộm tha luộm thuộm, đã áp dụng “cần làm ngay” tác phong quân sự hóa nông thôn. Thí điểm đầu tiên ấy đã rất thành công đối với vợ và mấy đứa con trong gia đình ông. Lại có một người dân bỏ cả ăn cả làm, đi tìm một ông quan thanh liêm nào đấy (mà theo như người này) để sau đó trở thành vị thần hoàng cho làng, giúp làng trừ yêu ma quỷ quái, đã hơn 10 năm nay vẫn chưa gặp được ai. Nghe nói ông sắp bỏ ra một số tiền “khờ khớ” để thuê người tìm hộ. Gớm thật, mười sáu năm xa quê nên đặng đâu cũng chuyện. Chuyện “làng tôi” có viết ra cả đời cũng chẳng hết, mà có viết ra chỉ tổ làng khác phát ghen lên thôi.

Tôi mua mấy chục bịch kẹo về chia cho trẻ nít, bù lại lần trước bà xã về chia chưa đủ. Chẳng thấy lũ trẻ đâu, xóm làng cứ vắng hoang hoang. Thấy tôi ngẩn ngẩn ngơ ngơ, một chị hàng xóm còn mấy cái răng “tiền đạo” tổng kết: “Bây giờ ở nông thôn người ta sinh nở có kế hoạch (hoạch) cả rồi, nhà mô cũng hai đứa, họa hoằn cũng chỉ có ba là cồng (cùng). Thanh niên đi học trên thành phố, sồn sồn thì ra thủ đô làm cứu vãn, đi buôn trên Đồng Đăng, Lạng Sơn, xa hơn thì vào thành phố Hồ Chí Minh làm nghề. Thời mở cửa, cổng mở cú rúa mà

bay, ở lại xóm làng toàn những ông và bà thôi". May thay tôi còn thằng bạn cùng lớp vẫn "chốt" lại cố hương để mà ôn cố tri tân. Nhân thể có mấy ông quá "sồn sồn" một tí đến chơi, tôi đem cà phê Buôn Mê Thuật ra đãi. Phin chẳng có, thằng bạn tôi phải móc cái khăn mùi xoa trong túi ra để lọc. Sáng hôm sau, mới lò lò ra ngõ, tôi bị mấy ông chặn lại phỏng vấn: "*Cà phê cà pháo uống vô mẩn răng mà khó ngủ rứa chú hầy?*"

Trước khi về tôi cứ ao ước được ngắm mảnh trăng quê. Ôn trời, đêm nay trăng thật sáng, chỉ có mấy miếng mây vụn bâng lảng dưới bầu trời chi chít sao. Tôi trốn sự huyền ảo để một mình tha thần trên bờ đê. Sông dầm trắng, đê dầm trắng, cây lá cũng phớn cả ra để hứng trăng. Gió từ dòng sông Chu ào tới hất tung mái tóc lỏm chớm bạc, mở phanh áo để trăng đếm mấy cái xương ngực của tôi. Xin mời, trăng cứ tự nhiên, gió cứ tự do. Bên kia bờ sông là Hậu Hiền - điểm xuất phát của chiếc cầu phao giăng ngang như kéo đôi bờ gần lại. Bến đò Hậu Hiền - xưa ấy, năm 1952 nhạc sĩ Nguyễn Văn Tý đã qua đây. Nếu ông không bị sốt rét thập tử nhất sinh thì biết đâu, Hậu Hiền - sông Chu lại chẳng có một bài ca cho riêng mình. Tiếc thật. Ông Tý không có bài hát thì tôi có bài... thơ vậy. Tôi xin liều mạng tự do đọc thơ tôi cho tôi nghe:

*Trở về quê sau mấy lần lỗi hẹn
Sông Chu bao mùa bão lũ*

*Tạc đôi bờ những vết tích tháng
năm*

*Tuổi thơ qua, tình yêu cũng đâu
rồi?*

Mãi mê say hành khất thế -

gian - người

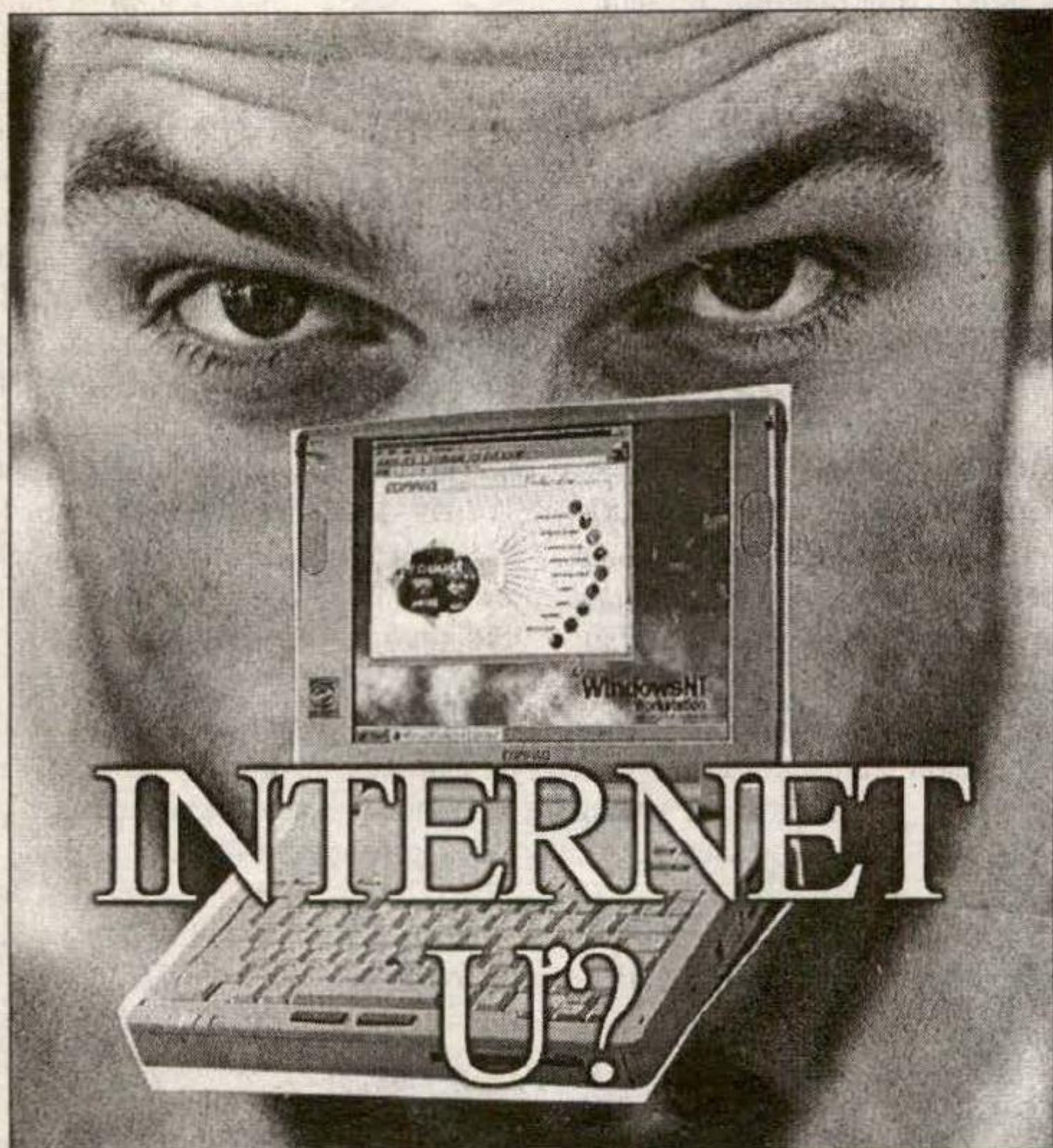
Lạc biển cả giờ tìm nhau thời

thơ đầu

*Nỗi nhớ bạc đầu da diết người
ơ!*

Vừa đọc "*thần*" xong người tôi đã thờ ngay ra, vì nơi tôi đứng là một mom đất nhô ra khỏi bờ đê, ngồi đây có thể dễ dàng phóng tầm mắt ngắm nhìn cảnh xuôi ngược trên sông. Nơi đây cũng chính là điểm hẹn của mối tình đầu nhưng không thành của tôi. Tôi lần đến mảnh đất xưa là nơi tọa lạc một ngôi đình cổ thuở ấy. Sau khi tung bò ra đê, lũ trẻ chúng tôi vẫn thường vào đình bắt những tổ chim làm trên nóc ngói. Tôi rất sợ những ông tượng trong đình nhưng lại ham xem những họa tiết khắc trên gỗ, trên đá mà có khen cũng bằng thừa. Rồi một đêm bỗng ông Bụt, bà Tiên không cánh mà bay đâu hết, đình trở thành lớp học. Những phiến đá to tướng phẳng lì, trên ấy chi chít những chữ Hán được người ta đem ra lót đường cho làng đi. Ngày nào cũng có tôi, thằng Kỳ, thằng Tập, thằng Nông xuống mép sông khoét đất sét, ngồi trên những tấm đá ấy để nặn lại mấy ông tượng trong đình. Thằng Kỳ nặn đẹp nhất, tôi vụng về bao giờ cũng bị chúng đập nát bét trước tiên. Phiến đá ấy nay không còn nữa. Thằng Nông hiền lành nhất đã vĩnh viễn nằm lại trên chiến trường. Mới đó, vậy mà có đưa đã một đời, mấy đưa gần một đời. Một thằng nhóc rồi một ông lão. Nhưng ông lão ôm bao kỷ niệm của tuổi thơ sẽ lần lượt đi vào cõi vĩnh hằng, chỉ có dòng sông Chu là mặc nhiên, mãi mãi chảy xuôi trăm mình vào biển cả, bất tận. ■

P.P.T

INTERNET U?

Bạn đã ghiền nó
quá mức rồi đó

NẾU NHƯ...

Trên tàu hỏa, bạn dành phần lớn thời gian với chiếc *notebook* trên lòng, còn đứa con nhỏ thì gửi vào toa hành lý.

- "Phụ nhân" nói rằng giao

tiếp là điều rất cần thiết trong hôn nhân, và bạn mua chiếc máy tính thứ hai rồi thiết lập tại nhà một mạng *lan* để có thể *chát* với nàng.

- Bạn quyết định ở lại trường học đại học thêm một hay hai năm nữa để được truy cập miễn phí vào *Internet*.

- Bạn cho rằng những kẻ thất bại là những người chỉ có khả năng dùng *modem* 28,8 *kbps*.

- Ngay cả khi viết thư trên giấy, bạn cũng dùng *smiley*.

- Bạn không biết giới tính ba người bạn thân nhất của mình, vì họ có *nickname* trung tính, còn hỏi họ thì thậm chí bạn không hề có ý định trong đầu.

- Khi sửa phòng, rất lâu bạn không thể quyết định là nên dùng *wallpaper* hay mua một bức tranh lớn làm *background*.

- Để cười một nụ, bạn phải ngoẹo cổ 90 độ.

- Bạn gọi việc tải trong bồn là *downloading*.

- Mỗi khi tắt *modem*, bạn lại thấy hột hăng khùng khiếp và có lỗi vô cùng như thể vừa phản bội lại người bạn thân thiết nhất.

- Với ai mới quen, bạn tự giới thiệu tên kiểu như *vi - du@hotmail.com*.

- Tìm bạn bắt đầu đập thình thịch khi trên ti vi bạn thấy xuất hiện địa chỉ một *website* nào đó.

- Mỗi khi qua phòng khác

kiếm cái gì đó, bạn vẫn loa hét cỡ để không bỏ lỡ giây phút có *email* tới.

- Tên của tất cả bạn bè và người quen của bạn đều có ký tự @.

- Thậm chí chú cún cưng của bạn cũng có *home page*.

- Bạn không thể gọi điện cho song thân được: các cụ không có *modem*!

- Bạn kiểm tra hộp thư điện tử. Nếu không có gì, bạn kiểm tra lại lần nữa.

- Thức giấc lúc 3 giờ sáng “theo tiếng gọi của thiên nhiên”, bạn thức luôn bên máy tính cho tới sáng.

- Nàng - tức phu nhân của bạn - bắt đầu cấm bạn mang *notebook* vào giường.

- Bạn đặt tên con là *Yahoo*, *Alta Vista* hay *Excite*.

- Bạn cho khắc trên mình dòng chữ “*This body best viewed with Internet Explorer 4.0 or higher*”. (Xem rõ hơn với Internet Explorer phiên bản 4.0 hay mới hơn).

- Lỡ tông xe vào ai đó gây tai nạn, theo bản năng bạn đưa tay dò tìm nút *Back*.

- Đọc xong những dòng này, việc đầu tiên bạn làm là *forward* chúng cho một người bạn.

■
VY MANH ĐỨC

(Sưu tầm)

■ Nói với cha

"Giá mà con hiểu được"

Còn hai tuần nữa là tròn một năm con không về nhà. Ở trường có ai hỏi con rằng: "Có hay về nhà không?", lúc thì con dối rằng: "Ừ mới về", lúc lại viện cớ do nhà xa, do say xe nên ít về. Con thường phải trả lời xí xóa như vậy rồi vội lảng sang chuyện khác để rồi mỗi đêm khi bạn bè trong phòng ngủ cả con lại trằn trọc nghĩ về quê hương - nơi con nhớ đến quặn lòng mà chẳng dám về.

Cha là một quân nhân ở trong quân ngũ 41 năm 3 tháng. Ngày trong quân ngũ, một năm cha về làm khách một lần, mỗi lần hai ngày, chỉ để thăm hỏi họ hàng, bạn bè, rồi cha đi. Khi trở về hẳn cùng gia đình ai cũng thấy cha xa lạ, khó tính, ít nói, lạnh lùng và khát khe trong từng mệnh lệnh. Lương bộ đội cha dành để đánh tổ tôm, chưa bao giờ cha đưa cho mẹ chi tiêu mà nhà ta vốn đã rất nghèo. Từ ngày cha về, cuộc sống gia đình thay đổi hẳn. Hôm nào nhà ta cũng phải ăn ba bữa thay cho 2 bữa trước đó. Thức ăn phải đủ thịt, trứng, rau. Mẹ con con ngày hồi hã đi làm đồng từ sớm để gần trưa về làm bữa đúng giờ cho cha. Mẹ làm cơm bữa này lại bạc mặt lo thức ăn bữa tới. Lúc ăn phải dọn riêng cho cha bát, đĩa, thức ăn. Khi ăn không nói chuyện, không nhai chóp chép.

Lúc cha ngủ, mọi người không được đi lại lung tung. Có cha ở nhà, cả bốn mẹ con con không dám nói chuyện với nhau, lúc nào cũng nơm nớp lo sợ. Một lần cha gọi bốn mẹ con con vào bảo: chị Hoài không phải con cha nên sắp 18 tuổi rồi thì hãy đi khỏi nhà này. Mẹ không giải thích gì, khóc rất nhiều. Cả chị cũng khóc. Con và anh Quân phập phồng trong lo sợ. Gần một tháng sau chị lấy chồng xa, chị cưới người mà chị không yêu. Tuần sau đó anh Quân cũng vào Nam làm thuê cho người vùng kinh tế mới. Mẹ già đi nhiều và lảm lụi như cái bóng. Con lao đầu vào học. Bây giờ tối đến cha bắt tất điện đi ngủ. Con lén mua đèn dầu tràm chần he hé để học. Muội đèn ngọt ngạt nóng bức, nổi phập phồng nhớ mết ngủ quên, đồ đèn làm cháy chăn màn không sợ bằng nổi sợ: cha bắt gặp. Rồi con cũng đổ đại học. Cha tính toán và cấm con đi học, bắt ở nhà làm máy khâu và lấy chồng. Mẹ lẳng lẽ bán trộm năm thùng thóc cùng đôi hoa tai của ngoại lấy tiền cho con nhập học. Hôm con trốn nhà đi, mẹ dậy từ 3 giờ sáng tiễn con ra ngõ xong thậm thụt quay về. Con bước thấp bước cao đi ra đến đầu làng rồi cấm cổ chạy không một lần ngoái đầu nhìn lại.

Có thể mẹ là người giỏi nhẫn nhục và chịu đựng. Có thể mẹ đã

học được cách sống trong sự nặng nề với cha; nhưng ba chị em con không ai làm được điều đó như mẹ. Lên đại học, con không dám nhận lời yêu ai. Con nghi ngờ tình yêu và sợ hôn nhân. Con sợ mình như mẹ. Đã gần một năm ở đất Hà Nội này con vừa đi học vừa đi dạy thêm, đi mua hoa ở chợ đêm để sáng bán, đi tiếp thị cho các công ty mỹ phẩm nước ngoài. Cuộc sống vất vả và bươn chải làm con thấy mình lớn thêm nhiều. Càng ngày con càng thấy nhớ nhà, thương mẹ bao nhiêu con lại càng hiểu được cha bấy nhiêu. Nếu như hồi ở nhà, chưa bao giờ con dám nghĩ đến việc nói chuyện với

cha, tâm sự với cha thì bây giờ con lại luôn khao khát điều đó. Bởi biết đâu con sẽ hiểu được cha và nghĩ về cha một cách thân thương hơn. Có thể cuộc sống quá lâu trong quân ngũ đã rèn cho cha cách sống khô cứng, biết đâu do xa nhà quá lâu nên gia đình đã xa lạ với cha, biết đâu cha cũng yêu thương mẹ con con nhưng cha chưa biết cách biểu hiện, hay cha có một nỗi đau nào đó... Vâng, biết đâu, giá mà con hiểu được - bởi dù sao cha cũng là cha của chúng con. ■

PHAM THI HIỂN

(Đại học KHXH và NV
Hà Nội)

Ba là tất cả

Mẹ kể, khi sinh chị Hai, mọi người đều bảo: “Ruộng sâu trâu nái, không bằng con gái đầu lòng”, bà nội cười dù trong bụng không vui. Ba là con trai trưởng, bà nội rất muốn có cháu trai để nối dõi tông đường. Vậy mà con chào đời, vẫn là một đứa con gái.

Mẹ kể, trái với những người đàn ông khác, con là con gái mà ba vui như tết, cung nựng con hết mực. Cho đến bây giờ, con đã lớn nhưng chưa bao giờ bị ba đánh một roi. Con thật sự biết ơn ba vì điều đó. Ba biết không, cái Phương bạn con, là đứa con gái thứ ba trong gia đình, nó kể, ba nó bỏ nhà đi một mạch mấy ngày sau mới về, say khướt khi biết tin mẹ nó lại sinh con gái. Từ đó đến

nay, ba nó không đánh đập, không hắt hủi nhưng chẳng bao giờ cười với nó được một lần, làm như sự có mặt của nó trên đời này là do lỗi của nó vậy.

Mẹ bảo, bây giờ con ghiền nhạc - đi đâu thì chở, về đến nhà thì việc đầu tiên là mở máy nghe nhạc - là do lỗi của ba. Hồi nhỏ, ba ru con ngủ bằng nhạc. Trong cái nôi bé tí xíu, ba đặt cạnh tai con một cái loa ba tự làm cũng bé tí xíu, nhạc Trịnh Công Sơn êm ái đưa con vào giấc ngủ say. Giờ thì con đã hiểu vì sao, con lại mê nhạc Trịnh Công Sơn đến thế trong khi chúng bạn lại chỉ thích những loại nhạc Pop, Rock... đảo điên ầm ĩ.

Ba là nghệ sĩ nhiếp ảnh, rất say ảnh nghệ thuật. Đi đâu, ba

cũng dẫn con theo làm người mẫu cho những chủ đề sáng tác của ba. Không may, ba bị bệnh nằm liệt một chỗ. Con mới mười tuổi vào bệnh viện chăm ba những khi mẹ bận. Mọi người trong bệnh viện, ai cũng khen con chăm chỉ, có hiếu. Nhỏ như thế nhưng con không biết sức mạnh nào đã giúp con cố gắng nâng được chân tay ba một... hai... ba... một trăm... hai trăm... lần cho mỗi lần giúp ba luyện tập.

Con rất mừng vì ba đã hồi phục được phần nào và lại tiếp tục sáng tác, lại cho ra đời những tác

phẩm nghệ thuật đạt giải thưởng lớn dù ba sử dụng máy ảnh chỉ bằng một tay. Ba bị bệnh, bức bối trong người nên thỉnh thoảng lại nóng nảy, gắt gỏng, la mắng con nhưng con chẳng buồn. Con thật sự khâm phục và tự hào về ba. Con muốn nói với ba rằng: Ba ơi, ba hãy cố lên để chiến thắng bệnh tật, để ba lại trở lại như ba ngày nào, vì ba là tất cả của cuộc đời con.

Con gái yêu của ba ■

HOÀI KHANH

(4b Bùi Thị Xuân,
Nha Trang)

■ Nói với chị gái

Em không trách chị đâu!

Chị!

Em đã đọc được thư của chị viết cho em đăng trên báo Kiến thức gia đình số 196 "Nói với em gái - Em là niềm tin". Em rất mừng chị ạ. Em hồi âm cho chị đây. Mong rằng chị cũng đọc được những dòng tâm sự của em trên KTGD thì vui biết mấy. Không ngờ tòa soạn lại có thể chuyển tải cả những thông tin của chúng mình, kể cả những vấn đề riêng tư nhất.

Chị thương!

Cuộc sống ở quê nhà bây giờ đổi thay khác xưa nhiều lắm, chị chưa thấy đâu. Nhưng con đường từ nhà mình ra huyện và từ nhà ra dãy núi Con Voi đã được phóng to trải nhựa tấp nập lắm, nông thôn đã bừng sáng

ánh điện từ mấy năm nay. Xóm mình đã có vài cái ti vi, xe gắn máy, không giống như ngày xưa phải vượt đèo hai cây số để xem phim ngoài trời mưa gió thất thường. Cả nhà mình mới có một cái xe đạp cộc cạch. Hiện nay người ta vận chuyển phân ra đồng, lúa về nhà đã có xe bò, chứ không gánh gồng nữa, cày bừa thì có máy cày máy bừa thay cho sức người, sức trâu. Mỗi khi đồng lúa hạn hán đã có máy bơm nước trực sẵn mọi nơi, không còn phải gò lưng tát nước như chị hồi ở nhà. Cuộc sống quê mình là vậy đấy, không đến nỗi nào. Tụi em cũng đã ổn định, lúa vụ nào cũng thu hoạch tương đối. Chồng em đi làm ở Bắc Giang, tuy rằng không giàu

có nhưng không đến nỗi thiếu thốn, không đến nỗi thiếu trước hụt sau. Em tin rằng ngày mai đây thành thị và nông thôn không còn khác xa nhau nữa.

Chị!

Từ lúc chị đi khi em đưa tiễn chị ra bến xe Bắc Ninh em cũng có buồn vì từ nay em thiếu vắng chị, thiếu vắng tiếng cười vui trò chuyện tâm tình của chị em mình. Em cảm nhận thấy một đôi chút mất mát... Em bơ vơ lạc lõng muốn òa khóc. Nhưng em không trách chị. Em cầu mong chị ra đi tìm được niềm vui cho chính mình. Em đạp xe về, chiếc xe đạp cà tàng bị hỏng giữa đường, em không có tiền để sửa. Chả lẽ dắt bộ 15 km. May mà có bác sửa xe tốt bụng giúp đỡ... Suốt mười mấy năm qua em vẫn luôn thấy chị ở bên mình trong tưởng tượng, trong lúc ngủ mơ. Chị em mình vẫn cười nói râm ran cả cánh đồng chị không thấy sao? Em

nhớ chị. Niềm tin tưởng và hy vọng về chị vẫn ngập tràn trong em.

Cô giáo Khương và bạn bè của chị vẫn hay nhắc tới chị và mỗi năm còn họp mặt một lần... Vui lắm chị ạ. Có một năm tại nhà mình đấy, chỉ tiếc rằng không có chị ở nhà...

Trong hoàn cảnh hiện tại và tương lai em mong chị hãy tự tin như ngày xưa, khi còn ngồi trên ghế nhà trường. Chị hãy làm những gì chị cho là đúng, là cần, miễn sao lòng chị thanh thản tươi vui hồn nhiên. Ra đi không phải là cái lỗi. Chị không nên dằn vặt vì nó, chị cứ yên tâm làm việc và giữ gìn hạnh phúc mà chị đang có và nhớ đến tụi em thật nhiều, nhớ về quê hương xứ sở... Mong một ngày chị em mình lại gặp nhau. ■

HOÀNG THI. DOANH

(Thôn Dục Quang, xã Bích Sơn,
huyện Việt Yên, Hà Bắc)

Diễn viên Kim Ngân...

(Tiếp theo trang 32)

Tôi đã xem một số vở có Kim Ngân tham gia như "Đại bàng tung cánh", "Người về từ thiên đường", "Tình sân chung"... Dù những vai ấy chưa phải vai quan trọng, trực tiếp giải quyết tình huống vở kịch, nhưng lối diễn xuất tự nhiên của Kim Ngân làm tròn tính cách nhân vật cô đảm nhiệm, hay nói cách khác cô đã dung hòa được cảm xúc và kỹ thuật

sân khấu tương đối thuyết phục.

23 tuổi, Kim Ngân còn muốn thử sức cả trong lĩnh vực điện ảnh. Gần mười bộ phim Kim Ngân đã góp mặt, chưa thể nói lên điều gì về một tài năng mới trên màn ảnh. Thế nhưng, đôi khi sự tự tin của Kim Ngân cũng là một cái cớ để khán giả hy vọng cho cô! ■

10-2001

T.H

10 CÂU HỎI

có thể?

THAY ĐỔI CUỘC ĐỜI BẠN

Những câu hỏi sau đây có thể giúp bạn biết được bạn có những tố chất để trở thành người thành đạt cao hay không. Để có được kết quả tốt nhất, bạn hãy trả lời chúng bằng sự chân thật từ tận đáy lòng mình.

1. Bạn có thật sự muốn trở thành một người thành đạt cao hay không?

Một người thành đạt cao cần có ý thức tự giác kỷ luật rất cao và đầu tư cá nhân lớn. Đầu tiên, những người thành đạt thường tốn rất nhiều thời gian để suy tư một mình. Ngay cả khi phải làm việc trong một môi trường ồn ào thì họ cũng tìm thấy sự tĩnh mịch trong suy nghĩ bằng cách gạt bỏ hết tất cả những thứ làm rối trí

xung quanh. Thứ hai, người thành đạt thường đặt mình vào trong những hoàn cảnh mới. Đối với nhiều người thì ý tưởng đời chuyển đến một thành phố mới, nhận một công việc mới, hay đi trên con đường chưa in dấu chân người đi thật là kinh khủng. Nhưng người thành đạt lại sẵn sàng nhận lấy những việc mạo hiểm ấy. Thứ ba, người thành đạt thường phải chịu sự phản bác của bạn bè. Nếu có dịp đọc tiểu sử của những người thành đạt cao, bạn sẽ thấy hầu hết họ đều bị hiểu sai, thường thì những

người thân cận họ nhất cũng không thể ngờ tới tương lai của họ sau này.

2. Trong bạn có sự thôi thúc vươn lên mãnh liệt nào không?

Sự thôi thúc sáng tạo, hành động, vươn ra học hỏi kinh nghiệm mới cũng giống như một chiếc lò xo bị dồn nén bên trong những người thành đạt, sẵn sàng bung ra bất cứ lúc nào.

3. Điều gì là quan trọng hơn cả đối với bạn?

Vấn đề then chốt đối với những người thành đạt không bao giờ là *"Bạn đã làm những gì?"* mà là *"Bạn đã là người như thế nào?"* Tiêu chuẩn thực để đánh giá một con người chính là những gì mà con người coi trọng. Bạn có quý trọng những phẩm chất của cuộc sống để trở thành người thành đạt như lòng tự trọng, lòng tự hào về những thành quả đạt được, hay cách nhìn tích cực về cuộc sống không? Đường đi của những người thành đạt luôn gặp ghềnh, hiểm trở, trong những lúc khó khăn ấy, bạn cần nhiều thứ hơn là chỉ những động cơ thúc đẩy cụ thể để giúp bạn tiếp tục bước đi.

4. Bạn sẵn sàng đầu tư những gì?

Sự thành đạt đòi hỏi một khối lượng lớn sức lực, thời gian, sự nỗ lực và gắn bó với công việc. Câu trả lời phải là bạn sẵn sàng đầu tư bất cứ những gì mà sự thành đạt đòi hỏi.

5. Khả năng sẵn sàng chịu đựng của bạn là bao nhiêu?

Những vấn đề khó khăn trong cuộc sống dường như thường đổ lên đầu những người có chí hướng thành đạt. Những người có khả năng để thành đạt phải học cách chịu đựng bất cứ khó khăn gì gặp phải và biến chúng thành cơ hội. Thật là tai hại khi bạn cứ luôn phàn nàn về cách đối xử của người khác đối với bạn hay về những khó khăn mà bạn gặp phải. Khi dòng đời gặp lúc chông gai, chỉ có những kẻ yếu đuối mới kêu ca còn những người thành đạt thì vươn lên, vượt qua và tiếp tục bước đi.

6. Những gì bạn sẵn sàng từ bỏ?

Đa số mọi người đều bằng lòng thỏa mãn khi đã đạt đến mức "nhàn hạ" hơn là đi tìm những thành tựu lớn hơn, xa hơn. Một khi bạn đã quyết định trở thành một người thành đạt cao, bạn sẽ sớm thấy rằng bạn phải luôn sẵn sàng từ bỏ những vui thích tạm thời để vươn tới những mục tiêu lâu dài.

7. Bạn sẵn sàng gánh vác bao nhiêu trách nhiệm?

Hàng triệu người có thể làm một công việc mà họ bị buộc phải nhận và bị giám sát gắt gao. Nhưng những người sẽ gánh vác trách nhiệm thì khó tìm kiếm hơn. Những người thành đạt không mất thời gian ngồi than phiền, phàn nàn về những công việc có tính đòi hỏi, ít thời gian nghỉ phép, hay phúc lợi và lương thấp. Họ chỉ tập trung để làm sao có thể thực hiện một công việc mỹ mãn hơn cho công ty của họ

hay thậm chí là làm sao có thể bắt đầu tốt công việc kinh doanh của riêng họ và đảm nhiệm nhiều trách nhiệm hơn. Sự thành đạt và trách nhiệm luôn đi đôi với nhau.

8. Bạn có sẵn sàng bắt đầu với những gì bạn đang có không?

Có một cách danh ngôn phương Đông nói rằng: "*Một chuyến đi vạn dặm bắt đầu từ một bước chân*". Giấc mộng thành đạt cao có thể thành sự thực chỉ khi nào bạn hăng hái bắt đầu từ những bước nhỏ đầu tiên để thực hiện giấc mộng bay cao. Hãy bắt đầu làm những gì bạn có thể và vươn đến những việc mà bạn chưa thể làm bây giờ.

9. Bạn có muốn nghĩ đến chính bản thân bạn hay không?

Một trong những ngộ nhận lớn ngăn cản bạn thành đạt chính là ý tưởng càng làm việc chăm chỉ, cật lực bao nhiêu thì bạn sẽ đạt được càng nhiều. Đúng là không có gì thay thế được lòng trung thực và tính cần mẫn làm

việc. Tuy nhiên, một điều quan trọng không kém là phải đạt sự quân bình trong suy nghĩ và hành động. Nếu bạn biết lo nghĩ cho chính bản thân bạn hơn là nhờ người khác nghĩ dùm thì bạn sẽ đạt được yêu cầu để trở thành người thành đạt.

10. Bạn có muốn bằng lòng với những thành tựu kém hơn tiềm năng thực sự của bạn không?

Nhiều người một thời thành đạt nay thất bại là do họ không muốn vươn cao hơn nữa để gặt hái nhiều hơn những gì họ đã đạt được. Họ đã trở thành những người giữ cửa. Người mà sớm thành đạt khi còn quá trẻ nhưng lại bo bo giữ lấy những thành tựu ấy trong những năm còn lại của cuộc đời thì phải xem như là thất bại.

Bạn có thể tận hưởng sự thoải mái tốt cùng khi bạn đã đạt đến đỉnh cao thành đạt nếu bạn muốn. Vấn đề còn lại là liệu bạn có muốn hay không? ■

DIỆP TRƯỜNG LÂM

(Sưu tầm)

■ **Vui cười**

Cái cột nhà

Hai người điên ngồi trong phòng, bỗng nhiên bị cúp điện. Một người bật đèn pin lên trần nhà rồi chỉ vào ánh đèn nói:

- *Đố mày cái gì đây?*

- *Cái cột nhà.*

- *Đố mày leo lên được cái cột nhà đó.*

- *Dại gì! Đang leo mày tắt đèn tao té thì sao.*

C.T.V

Monaco - thế giới riêng... (Tiếp theo trang 30)

Những câu chuyện về đời tư và chuyện tình của họ cũng bề bối không kém gì các hoàng tử và công chúa của hoàng gia Anh, nên đã cung cấp nhiều đề tài hấp dẫn cho giới báo chí chuyên săn lùng những chuyện giật gân.

Monte Carlo, khu ăn chơi sang trọng

Sau khi thăm Cung điện hoàng gia, chúng tôi xuống dưới bến cảng, dọc theo các con đường Albert đệ nhất, John Kennedy đến khu vực Monte Carlo. Nhiều người cứ lẫn lộn giữa Monaco và Monte Carlo, tưởng đâu là hai lãnh thổ riêng biệt. Thật ra Monte Carlo là một bộ phận của công quốc Monaco, nằm về phía đông, là khu ăn chơi sang trọng, nổi tiếng nhất là sòng bạc (casino), cạnh đó là quán cà phê Paris (Le Café de Paris) và khách sạn Paris (Hôtel de Paris). Đây là một quần thể kiến trúc rất đẹp, được xây dựng từ những năm 60 của thế kỷ 19 đến nay đã gần một thế kỷ rưỡi. Tại đây còn có nhà hát kịch (Opéra de Monte Carlo) mà tác giả là kiến trúc sư nổi tiếng Charles Garnier, người đã xây dựng nhà hát Opera ở Paris.

Sòng bạc có dáng vẻ sang trọng vì nó trông giống như một dinh thự của giới quý tộc thời phong kiến. Ở tầng dưới là các máy đánh bạc dành cho những khách chơi bình thường. Ở bên trên và đi sâu vào trong là những phòng bạc sang trọng dành cho giới thượng lưu, không phải ai muốn vào chơi cũng được. Tôi đứng nhìn những du khách đồng hành với tôi, đang thử thời vận với chiếc máy đánh bạc. Sau một hồi, tất cả đều trắng tay, không ai được gì cả. Bước ra khỏi sòng bạc về phía nam là khu vườn rất đẹp, với những bức

tượng, đài phun nước, bồn hoa và đặc biệt là các cây cọ vùng Địa Trung Hải. Vườn này ở trên tầng cao, đứng tại đây nhìn xuống bãi biển phía dưới, ta có cảm giác như đứng trong một vườn treo.

Monaco còn có một công trình nổi tiếng là Viện Bảo tàng Hải dương học (được xây dựng từ năm 1910) với một kho sinh vật biển phong phú, tập hợp từ tất cả các biển và đại dương trên thế giới. Sở dĩ viện bảo tàng này được như thế, vì người phụ trách nó trong nhiều năm là nhà hải dương học lừng danh Jacques Yves Cousteau.

Khu vườn nhiệt đới được xây dựng trên một khu đồi cao 120 mét phải mất gần 20 năm trời bổ sung và hoàn chỉnh mới được như ngày nay. Đặc điểm của nó là quy tụ các loại thực vật ở các vùng nhiệt đới và những vùng khô cằn như sa mạc. Mỗi năm, có nửa triệu du khách đến thăm khu vườn này, tha hồ mà chụp ảnh với đủ các loài hoa rực rỡ.

Một quốc gia may mắn

Rời Monaco, tôi có cảm giác hoàng tộc và những công dân ở đây quả được cái may mắn do tạo hóa ban cho. Từ một mỏm đá cao khô cằn trên mặt biển, Monaco ngày nay là một quốc gia tiên tiến, giàu có khi bước vào thiên niên kỷ thứ ba. Tất cả thu nhập đều nhờ vào vị trí thiên nhiên đẹp đẽ, thu hút khách du lịch và người nước ngoài đầu tư vào đây. Kinh doanh địa ốc, dịch vụ du lịch, kinh doanh nhà hàng và khách sạn, thu nhập từ sòng bạc, đó là nguồn tài nguyên phong phú của Monaco. Công nghiệp chế biến của địa phương hầu như không có gì, ngoại trừ một vài xưởng sản xuất nước hoa và rượu.

TRẦN VINH AN

Tâm tình bạn trẻ

Các em không được quyền gục ngã

Bắc Ninh 1-9-2001

Chị Thạch Thảo kính mến!

Năm nay em sắp tròn 19 tuổi rồi tức là em vừa qua một kỳ thi đại học đầy gay go, khắc nghiệt. Nhưng có lẽ hạnh phúc đã không mỉm cười với em chị ạ! Không những em bị trượt đại học mà còn mang tiếng rất nhiều...

Chị ơi! Chị có đồng ý với em rằng chuyện tình cảm rất khó nói trước không chị? Chính vì thế mà em đã từng tự nhủ với lòng mình rằng: khi nào đỗ đại học em mới nhắc đến chuyện tình cảm nam nữ và có người yêu. Nhưng quả thực nằm ngoài dự kiến của em, lớp 12 – năm cuối cùng của đời học sinh – năm gay go nhất thì chuyện đó đã đến với em và bắt đầu từ đó em biết nếm vị đắng trong tình yêu.

Vị đắng ở đây không phải là vị đắng bắt nguồn từ hai đứa em mà từ gia đình chị ạ! Em thật đau khổ, dằn vặt trong bao ngày rồi và em hy vọng lần này chị sẽ có lời khuyên hợp lý cho em.

Vâng! Thưa chị đó chính là mâu thuẫn giữa hai gia đình chị ạ! Do từ trước mẹ em và mẹ C (em xin phép được giấu tên) có chuyện xích mích nên thật không may, hai nhà xảy ra xô xát (bố em và bố anh ấy không liên quan tới cuộc cãi cọ này). Cuộc xô xát ấy diễn ra thật gay go vì chẳng may mẹ em hay nói ra nói vào chuyện đường xá trong thôn nên động chạm tới họ hàng nhà anh ấy! Lúc ấy trong thôn đang làm lại đường mà hơn nữa mẹ em cứ mắc cái bệnh “buôn dưa lê”. Cho tới một buổi tối mẹ C và bác C tới nhà em cãi cọ. Tranh giành một hồi, mẹ C văng bậy lắm lên nơi trang trọng nhất của một gia đình, không chỉ lời nói mà còn cả hành động. Mẹ em thù chuyện ấy lắm và nhớ mãi. Sáng hôm sau mẹ C và một số người còn đến gây chuyện rồi không may làm mẹ em xây xát trên mặt. Lúc ấy em còn bé còn trẻ con lắm, nhìn mẹ em như thế mà lòng xót xa em chạy ra đẩy mẹ C và nói, có thể là như cãi nhau tay đôi ấy. Lúc đấy C cũng có mặt ở đấy chỉ nhìn em mà không phản đối. Từ đó, hai gia đình khắc sâu mâu thuẫn. Lúc ấy em chỉ nhớ mang máng là em đang học lớp 6, lớp 7 thôi. Ngày ấy em giận mẹ C lắm nhưng em đâu có ngờ từ sau lần chứng kiến hành động của em C dần dần có cảm tình với em vì C cảm nhận được tình mẫu tử. Và cái cảm tình ấy giữ mãi cho tới năm lớp 9, C mới nói với em: “Chỉ muốn là bạn bè với nhau thôi, không nhắc tới chuyện cũ

của hai gia đình". Nhưng em không chấp nhận, em luôn tránh né C. Cứ như vậy cho đến mãi dịp tết của năm lớp 11, tình cờ bạn bè sắp xếp đi chơi cùng nhau, thật bất ngờ chị ạ, hôm ấy em đã phát hiện ra nhiều tính cách đáng quý của C mà em luôn đi tìm bấy lâu nay. Em thật sự cảm động trước tấm lòng của C đã giành trọn vẹn cho duy nhất em trong 5 năm đã qua. Bắt đầu từ đó, chúng em chơi rất thân, và đến gần cuối kỳ 1 lớp 12 thì tình yêu đến với em... Em hiểu rằng tình yêu đó là tiếng nói của hai con người có sự đồng cảm với nhau sâu sắc, xuất phát từ con tim không gò bó, ép buộc mà thoải mái, tự nhiên. Cũng từ đó chúng em biết học hỏi, biết xây dựng một tình yêu chân chính, chín chắn, và biết vun vén cho nhau, điều chỉnh, sửa chữa sai sót cho nhau. Mặc dù sau này đã nghỉ học để làm việc (lái xe) nhưng vẫn luôn động viên, giúp đỡ em học hành. Có lẽ tình yêu là một động lực rất lớn cho em. Bao chuyện của gia đình làm em nhiều lần suy sụp nhưng luôn có C bên cạnh động viên, khuyên nhủ em đứng lên cứng rắn để lo học. Khi gia đình phát hiện ra tình cảm của chúng em đã nghiêm khắc cấm không cho phép chúng em đi chơi hay gặp nhau ở bất kỳ đâu, lúc nào, khi nào. Chúng em phải lén lút vùng trộm thăm nhau, chăm nhau những lúc đau ốm, tai nạn. Em bị gia đình dồn sức ép rất nhiều nhưng vẫn hy vọng, vẫn tin mọi người sẽ hiểu cho em, cho tình yêu của em. Em âm thầm nuôi tình cảm trong lòng và chúng em luôn yêu thương nhau tha thiết mặc cho mọi sự ngăn cấm. Chúng em thề "không bao giờ xa nhau dù bất kỳ hoàn cảnh nào".

Lúc đi thi đại học C đặt hy vọng vào em nhiều lắm nhưng khi nhận được kết quả thì... em không đỡ. Em buồn lắm, C cũng rất buồn, sức ép đè lên vai em ngày càng nặng nề. Một hôm gần đây viện có đi sinh nhật bạn, chúng em có gặp và nói chuyện cùng nhau hơi lâu nên về muộn. Bố mẹ em đã mắng nhiếc em thậm tệ, chửi rủa em, đuổi em ra ngoài (bố mẹ em thì cũng yếu lắm, ai cũng có bệnh), em buồn lắm, em xin lỗi nhưng mẹ em không chấp nhận chuyện tình cảm của bọn em.

Bố mẹ em nói: "Không bao giờ chấp nhận, có chết cũng không đồng ý cho yêu C", làm em khóc rất nhiều, rất nhiều. Em vẫn nguyện với lòng là chỉ yêu một mình C. Còn C cũng vậy. Khi biết trượt đại học, em quyết định sẽ ôn lại thi năm nữa, C cũng muốn quyết tâm cho em học, nhưng mọi người cứ dồn em rằng: "Liệu thi năm nữa có đỗ không, không nghề, không nghiệp thì cứ ăn bám, năm sau thi thì tự túc". Nhưng em sẽ phải thành đạt để không cho bất cứ ai coi thường, khinh rẻ em. Chỉ có thành đạt thì em mới nghĩ tới chuyện lập gia đình. Nhưng chị ơi, đứng giữa hai ngã đường đời bây giờ em phải làm thế nào?

Em gái N.P.N
(Bắc Ninh)

N.P.N thân mến!

Bi kịch của em đang gặp phải nào có khác đâu bi kịch thành Verona của nước Ý xa xưa giữa Romeo và Juliet. Sự hận thù giữa hai gia đình đã cản ngăn tình yêu đôi lứa. Thành Verona xinh đẹp không yên tĩnh bởi mối hiềm khích, không độ lượng của hai dòng họ quý tộc. Làng quê Bắc Ninh - xứ sở quan họ xinh đẹp của em cũng không yên tĩnh bởi chính sự không độ lượng, biết tha thứ cho nhau của hai gia đình. Em và C lãnh đủ. Đọc thư em, chị hình dung ra C. Chị cảm thấy rất yêu mến, quý trọng với chàng trai này. Thật là hạnh phúc cho em có C, yêu C và được C yêu. Tình yêu ấy không nông nổi bông bột, tình yêu ấy bắt đầu từ hành động của em vì mẹ, vì tình mẫu tử đã dám đương đầu với người gây rối gia đình mình. Cái hành động ấy đã gây ấn tượng mạnh đối với C. C để ý đến em, thương em, rồi yêu em còn một lẽ nữa: C rất bản lĩnh đàn ông, rất có lý trí để phân biệt lẽ phải trái, C nhận ra sự quá quắt của mẹ mình, C độ lượng tha thứ sự phẫn nộ có nguyên do của mẹ em. Nơi, không dễ gì đâu có một tâm hồn, một bản lĩnh, một cá tính như C. Và, chính tình yêu của em với C bất chấp tất cả những hiềm khích đã qua giữa hai gia đình cũng chứng tỏ em là một cô gái có bản lĩnh, có cá tính mạnh mẽ và có những tư duy chín chắn không gò bó đơn điệu. Chị nghĩ rằng tuổi trẻ cần phải như em và C: dám yêu, dám vượt qua những trở ngại phi lý đang kìm hãm làng quê. Ở góc độ nào đó sẽ có người cho em và C là những kẻ nổi loạn. Riêng chị, chị cho em và C là *"hai nhà cách mạng trong tình yêu"* ở làng. Cái chết vì tình của Romeo và Juliet đã làm hai dòng họ tỉnh ngộ, xóa bỏ hận thù. Nhưng ở đây, tuyệt đối không cần và dứt khoát không thể có cái gọi là "mất còn" của em và C để làm tỉnh ngộ hai gia đình. Em và C có pháp luật bảo vệ, có công lý bảo vệ và hơn hết có trái tim yêu mãnh liệt bảo vệ. Các em không được quyền gục ngã. Nhưng, các em không được quyền vô tâm bất chấp tất cả. Hãy hành động, hãy từ từ thuyết phục hai gia đình. Trước hết hãy thuyết phục tìm sự cảm thông của những ai độ lượng trong hai gia đình, dần dần thuyết phục hai người cha. Hãy làm sao để hai người cha gặp nhau chia sẻ với nhau, thấy tình yêu đẹp của hai đứa con mà xích lại gần nhau hơn. Rồi qua hai người cha tác động lại hai người mẹ. Vì tình yêu - các em có bốn phận làm việc này. Và cũng chính vì tình yêu các em đã góp phần hàn gắn tình cảm của hai gia đình vốn thù ghét nhau vì một chuyện xưa cũ không đâu vào đâu.

Nào, hãy tự tin và hành động. Chúc hai em thành công. ■

THACH THẢO

Mùa Vải cuối cùng...

(Tiếp theo trang 14)

Quả thật, tôi thấy hiếm có một người con gái lại thương bố, yêu bố đến như thế, mặc dù kỷ niệm về bố trong Thanh - tuổi thơ rất mờ. Từ một tỷ phú ở Sài Gòn, bây giờ Thanh về ẩn dật ở quê nhà. Có nghĩa là cuộc đời Thanh vừa qua một khúc trầm... nặng. Nguyên do cũng rất giản đơn, trong một cuộc làm ăn với người Nga, Thanh đã bị maphia Nga lừa mất cả một tàu thủy chở sắt. Vốn liếng để cả vào chuyến tàu sắt này, Thanh vỡ nợ, thế là phải vào trại giam mặc dù hậu quả của nó Thanh đã "cấn răng" khắc phục. Bao nhà cửa, xe hơi tài sản đều bán hết. Tay trắng Thanh trở về trắng tay. Thanh cười nói với Ninh và tôi: "Em đang thực hiện kế hoạch mới. Em không chịu thua đâu. Lần trước thua bị lừa vì do cá tin". Tôi cười: "Thôi Thanh ơi, ở quê làm ăn tà tà được rồi làm giàu làm gì cho khổ?" Thanh cười: "Cái máu của em nó thế". Tôi và Ninh cứ ngỡ gặp Thanh ở Ninh Bình nơi tương đối hẻo lánh gần Tam Điệp này, sẽ là một Thanh nhu mì hẳn đi sau những tháng năm trong tù, ai ngờ, vẫn là Thanh ấy. Điện thoại liên tục réo, có cả điện thoại từ Hàn Quốc, từ Úc, bàn về nuôi tôm, xuất khẩu tôm. Thanh đã chuyển từ thứ cực cứng là... sắt, qua thứ cực mềm là... tôm. Thanh hỗ trợ người dân ven biển nuôi tôm rồi xuất khẩu thẳng ra nước ngoài. Thanh đã mua xe

hơi, đã xây khách sạn chuẩn bị đón chuyên gia nước ngoài xây dựng nhà máy xi măng Tam Điệp. Thanh lo cho con và chồng qua Úc học. Tôi nói: "Thôi em muốn làm gì thì làm nhưng đừng để một lần nữa bị..." Thanh cười át cả tiếng cơn trùng đêm: "Chính những ngày ở tù em đã ngẫm nghĩ nhiều lắm, em quyết không để một lần nữa đâu..." Lại cười. Sớm hôm sau, tạm biệt tiếng cười lúc nào cũng lạnh lạnh ấy, và đôi mắt lúc nào cũng chực chờ nước mắt ấy, Ninh rủ máy chở tôi vọt trên quốc lộ Một. Thanh ra tiễn chợt nói: "Này, em bây giờ không còn nợ ai nữa đâu, nhưng ở Sài Gòn có một ca sĩ nổi tiếng nợ em chục triệu đấy. Anh ấy về Ninh Bình hát, ế quá, vay tiền em. Em cứ nghĩ ca sĩ nổi tiếng họ vay sẽ trả, thế mà lờ tịt đấy". Nói xong, lại tiếng cười...

Thôi, Tam Điệp, núi non trùng điệp đây rồi, bỗng có gì ươn ướt túi áo ngực tôi. Tôi thò tay vào nhón ra một trái vải chín bị tõe vỡ. Ờ, trái vải ai bỏ vào túi tôi từ lúc nào thế nhỉ? Không biết được, nhưng chắc chắn là trái vải trong vườn của Thu, cô sinh viên báo chí chuẩn bị lên Hà Nội ẩm trữ thôi. Tôi bóc vỏ, cho vào miệng, sao mà ngon đến thế, tôi bỗng rùng mình khi nghĩ rằng đó chính là trái vải cuối cùng tôi ăn được trong vườn nhà Thu, có thể chỉ ít ngày nữa thôi vườn vải ấy đã qua tay người khác rồi...

■
LT.V

Những cách đi xin việc độc đáo

Ngày nay, khi mà trên thế giới tỷ lệ thất nghiệp ngày càng cao do sự phát triển của công nghệ thông tin, các doanh nghiệp loại ra một số người lao động đáng kể, thì chuyện xin việc làm đối với một người không có quen biết là một vấn đề không phải dễ.

• Boyrir Fowd là kỹ sư chế tạo máy ở Mỹ. Sau nhiều tháng trời đi gõ cửa khắp các công ty xin việc, nhưng đều nhận được những câu từ chối, bừa nọ, anh mang con chim sáo của mình đặt trong chiếc lồng đến đưa cho cô thư ký giám đốc và nói: “*Nhờ cô chuyển dùm món quà này cho giám đốc*”. Khi ông giám đốc nhận chiếc lồng, thấy ở chân con chim sáo có một mảnh giấy, liền mở mảnh giấy, thấy trong đó có ghi: “*Ông hãy chọn một trong hai: hoặc là ông hãy thả con chim sáo này đi và không quan tâm gì đến chuyện xảy ra, hoặc là ông gọi tôi vào để hỏi về việc con chim sáo này và nhờ tôi giúp một công việc gì đó chẳng hạn*”. Đọc xong mảnh giấy, vị giám đốc hiểu ngay đây là một cách xin việc, nhưng xin việc một cách ấn tượng. Dĩ nhiên ông ta nghĩ người này phải có cái gì đó hơn người, nên Boyrir Fowd được nhận vào làm việc cho công ty.

• Cô Narry Morily muốn xin

vào làm thư ký cho một công ty. Cô biết công ty chỉ tuyển một cô thư ký nhưng có đến hàng trăm hồ sơ xin việc. Cô liền viết một lá thư gửi riêng cho vị giám đốc, với nội dung: “*Tôi biết ông đang bận nhiều việc lắm, ông không có thời gian đọc hết những hồ sơ xin việc để tuyển chọn một người đủ tiêu chuẩn và năng lực như ông muốn. Tôi muốn làm giúp ông một ngày để đọc các hồ sơ đó và chọn ra cho ông những hồ sơ đạt tiêu chuẩn*”. Lập tức vị giám đốc đó gọi cô Narry Morily vào làm giúp một ngày thật. Cuối ngày, ông hỏi: “*Cô chọn được bao nhiêu hồ sơ đạt tiêu chuẩn?*” “*Dạ 20 bộ*”. “*Trong đó có hồ sơ của cô không?*”. “*Dạ không*”. “*Thôi được rồi, tôi sẽ chọn cô vào làm thư ký cho tôi vì tôi đã thấy khả năng làm việc và tính trung thực của cô*”.

• Với bằng phổ thông trung học, không nghề nghiệp chuyên môn M. Barbel làm thuê kiếm sống qua ngày nhưng rất say mê nghề báo chí. Một hôm anh quyết định gửi đơn xin việc vào một tòa soạn báo ở Luân Đôn, anh viết: “*Tôi, một nhà báo lớn, một cây bút chuyên về phóng sự, một biên tập sừng sỏ, có khả năng đảm nhận chức vụ của một tổng biên tập*”.

(Xem tiếp trang 87)

■ Xã hội

Người phụ nữ quê
lên tỉnh

"THƯƠNG LẮM
TÓC DÀI
ƠI!..."

Chị Minh quê ở Quảng Ngãi, đã hơn ba năm qua vào Thành phố Hồ Chí Minh kiếm sống bằng việc nấu và bán tàu hũ. Chị kể: “Cùng vào đây với tôi còn có bốn người khác, người là chị chồng, người là em dâu, người là chị họ, còn người kia là bạn thân. Bọn tôi ở chung trong một phòng trọ gần Khu chế xuất Tân Thuận. Phòng rộng 12m², giá thuê 350.000 đồng/tháng, mỗi người góp 70.000 đồng. Sáng sớm, cả bọn cùng dậy nấu tàu hũ rồi chia nhau đi bán, mỗi người một ngả. Thường thì 3-4 giờ chiều là bọn tôi bán xong hàng, gặp hôm mưa gió ế ẩm thì đến tối mới về đến nhà. Bình quân, một gánh tàu hũ cũng cho được 15-17 ngàn tiền lời. Sau khi trừ chi phí cho bản thân, mỗi tháng tôi cũng để ra được 200.000 đồng gửi về quê cho con ăn học. Ở thành phố thì số tiền này chẳng thấm tháp gì chứ ở quê thì lớn lắm, bởi làm ruộng không biết xoay đâu ra tiền. Tiếng là sống ở Sài Gòn mà tụi tôi có bao giờ dám đi chơi, đi xem kịch, xem hát, cũng chẳng dám mua sắm gì cho bản thân, ăn uống cũng rất kham khổ. Tụi tôi bảo nhau, chắt bóp được đồng nào hay đồng đó để chồng con ở quê nhà đỡ cực”.

Cũng cùng quê Quảng Ngãi với chị Minh là chị Dung với nghề bán quà rong. Gánh quà của chị Dung rất đa dạng với nhiều “chủng loại” khác nhau: mấy chục nem chua, chục cái bánh phồng, chục gói đậu phộng, mấy bịch hạt dưa hạt bí, những túi kẹo xanh xanh đỏ đỏ, rồi cả một mớ trái cây

gồm: ổi, táo, củ sắn, mía, cam, quýt... Khách hàng của chị Dung phần đông là con nít, vì chúng có thể mua một cái bánh phồng, vài cái kẹo, trái ổi, trái cóc... với một giá rất “mềm” là 500 đồng. Quầy gánh quà rong trên vai, ngày ngày chị Dung lặn lội khắp các con hẻm của mấy phường trong quận 7. Cứ tầm 1-2 giờ chiều là chị quầy gánh đến con hẻm nhà tôi, ngồi bán suốt cả tiếng đồng hồ mới di chuyển sang hẻm khác. Vừa bán, chị Dung vừa ngủ gà ngủ gật mà không sợ bị mất hàng. Bởi chị có “thâm niên” bán hàng tại hẻm này đã gần 5 năm nay, nên đã trở thành quen thân với những người mua. Chị kể: “Lúc nào tôi cũng thềm ngủ. Ba giờ sáng tôi đã phải thức dậy để đi mua hàng. Sắp xếp bày biện hàng xong là trời vừa sáng. Gánh hàng đi bán từ sáng đến tối mịt mới mò về đến nhà trọ. Cơm nước, tắm giặt xong là lăn ra ngủ mê mệt, rồi ba giờ sáng lại phải lóp ngóp bò dậy đi mua hàng... Công việc này cực nhọc có kém gì việc đồng áng ở quê nhà, mà lại phải dậy sớm, đi nhiều, nắng mưa cũng chẳng dám nghỉ bán. Được cái là mỗi ngày đều có đồng ra đồng vào, mỗi tháng cũng để dành được vài ba trăm ngàn gửi về quê cho con ăn học. Chứ nếu cả hai vợ chồng đều bám trụ ở quê làm ruộng thì biết đào đâu ra tiền? Năm 1999 quê tôi bị ngập lụt nặng vì trận lũ lớn, tôi ở trong này cứ nom nớp lo sợ, không biết cha con nó xoay xở ra sao. Tôi tính về ngoài đó nhưng không thể về được vì nước ngập trắng cả

đường tàu lẫn đường ô tô. May mà nhà cửa bếp núc không bị nước cuốn trôi, cha con nó cũng kịp thời chuyển đến chỗ cao ráo". Tôi hỏi: "Sao chị không để chồng vào đây làm ăn, còn chị ở nhà quán xuyến gia đình?" Chị Dung bảo: "Vào đây thì ông ấy chỉ có thể đi đạp xích lô hoặc chạy xe ba gác chứ còn biết làm gì? Nhưng sức khỏe chồng tôi yếu lắm, không kham được công việc nặng nhọc. Mà đàn ông họ không quen tần tiện vun vén như đàn bà, làm đến đâu các ông ấy tiêu đến đấy, lâu lâu mới gửi tiền về cho vợ con được một vài trăm ngàn, chẳng bõ bèn gì. Thôi, cứ để ông ở quê trông nom vườn tược con cái, còn thấy yên tâm hơn là để ông đi thay mình. Làng tôi cũng có nhiều người vô đây làm ăn lắm, mà toàn cánh phụ nữ kéo nhau đi thôi".

Cùng chung cảnh đi ở trọ, lẫn lộn dãi nắng dầm mưa kiếm sống như chị Minh, chị Dung, nhưng chị Lựu và nhiều chị em quê ở ngoài miền Bắc không được hưởng niềm hạnh phúc mỗi năm lại về quê ăn tết, sum họp cùng gia đình. Bởi một lý do đơn giản là vé tàu xe dịp tết rất khó mua, mà giá vé lại ngốn khá nhiều vào số tiền dành dụm suốt cả năm trời, nên nhớ nhà thì nhớ, vẫn phải ở lại TP.HCM, vài ba năm chị em mới dám về quê một lần. Chị Lựu quê ở huyện Vụ Bản, tỉnh Nam Định vào đây kiếm sống bằng nghề bán xôi. Xôi chị nấu khá ngon, không bị lẫn nhiều gạo tẻ, mà gói xôi chị xới cũng đầy đặn hơn so với mấy người bán xôi

khác nên cũng thu hút được người mua. Chị Lựu tâm sự: "Nếu chỉ nấu một loại xôi thì cũng đỡ vất vả, nhưng để giữ khách nên phải nấu 3-4 loại xôi: xôi gấc, xôi vò, xôi đậu đen, xôi bắp... Cứ tối tối là tôi ngâm gạo, ngâm đỗ và chuẩn bị sẵn giấy gói xôi. Khoảng gần bốn giờ sáng là tôi thức dậy vo gạo đãi đỗ, nấu xong mấy nồi xôi thì trời vừa sáng. Đỗ xôi ra thúng rồi đem buộc chặt sau xe đạp và bắt đầu đạp xe đi bán dạo. Chỉ có dân trong hẻm mới hay ăn xôi vì nó nhẹ tiện, nên tôi cứ chịu khó đi sâu vào các con hẻm ngoằn ngoèo, vừa đi vừa rao. Đạp xe cuồn cuộn cả sáng suốt buổi sáng mới bán xong chỗ xôi, về đến nhà cũng đã 10 giờ sáng. Nấu nướng, ăn uống xong, nghỉ ngơi một chút tôi lại vo đãi chỗ gạo và đỗ được ngâm từ sáng, nấu xong mấy nồi xôi lại tiếp tục đạp xe đi bán dạo suốt buổi chiều. Tuy buổi chiều ít người ăn xôi, nhưng được cái không có ai bán cạnh tranh với mình như buổi sáng, nên tôi cứ nhấn nha bán đến 4-5 giờ chiều cũng hết hàng. Nhờ bán hai ca như vậy nên mỗi ngày tôi kiếm được khoảng 30.000 đồng tiền lãi. Trừ tiền trọ, tiền ăn uống của bản thân, mỗi tháng tôi cũng gom góp mua được một chỉ vàng, dồn lại 3-4 tháng là gửi về cho gia đình. Cả nhà tôi ngoài ấy đều trông vào tôi với thùng xôi này. Trước khi tôi vào đây, hoàn cảnh gia đình rất khó khăn: hai đứa con đang tuổi ăn học, cha mẹ già nay ốm mai đau...

(Xem tiếp trang 89)

Anna Kournikova...

(Tiếp theo trang 37)

Anna tâm sự: “Thật là khó nếu chỉ có một mình tôi đối phó với những chuyện này. Với môn quần vợt, bạn cần phải đi du lịch hết 11 tháng mỗi năm, do đó bạn cần có người ở gần bạn. Có những ngày thuận lợi thì cũng có những ngày bất lợi, và bạn cần có một ai đó để trò chuyện. Ba mẹ tôi luôn luôn ở bên tôi, nếu không tôi sẽ gặp nhiều khó khăn và rất cô đơn”.

Gần đây được tuyên bố là “vận động viên được truy cập nhiều nhất trên mạng Internet”, báo chí trên thế giới theo dõi liên tục Anna ở bất cứ nơi nào cô đặt chân đến. Cô nói: “Tôi vừa ghé Luân Đôn ít ngày. Thật là vui, nhưng có quá nhiều người đi theo tôi khắp nơi, nên sau đó tôi đã phải ngưng đi mua sắm”.

• Đây là những bức ảnh gợi cảm nhất chúng tôi đã chụp được từ cô. Phải chăng điều này thể hiện một hình ảnh khác về cô?

- Không, đây vẫn chỉ là tôi. Tôi không bao giờ muốn đóng vai của một người nào khác. Chúng ta có nhiều niềm vui. Tất cả đều tự phát.

• Cô đã chơi quần vợt từ hồi lên 5 tuổi. Hồi đó phương pháp luyện tập của cô ra sao?

- Thuở lên 5 tuổi tôi chơi hai lần một tuần. Đây là một chương trình cho trẻ em và nó chỉ để vui thôi, ba mẹ tôi không biết rồi đây tôi sẽ trở thành một tay vợt chuyên nghiệp hay không, hai vị chỉ muốn tôi chơi một môn thể thao nào đó vì tôi có nhiều năng lượng quá. Sự việc chỉ xảy tới khi tôi bắt đầu chơi tốt vào năm bảy tuổi và bước vào một học viện chuyên môn. Tôi đến trường, và cha mẹ tôi dẫn tôi đến một câu lạc bộ, phần thời gian còn lại trong ngày tôi chơi với đám trẻ nhỏ.

• Quần vợt đóng một vai trò quan

trọng như vậy trong cuộc sống của cô. Có bao giờ cô nghĩ rằng cô sẽ quên nó khi có một cuộc sống bình thường không?

- Không hoàn toàn đâu. Khi còn nhỏ, tôi chỉ thích nó thôi, và cho đến giờ vẫn như thế. Tôi không thể tưởng tượng được mình sẽ làm cái gì khác. Hiện giờ tôi thích lối sống này.

• Khi nào cô cảm thấy mình bức dọc nhất trên sân quần vợt?

- Tôi ít khi thực sự tức giận. Dĩ nhiên bạn có thể bị bức mình khi bạn chơi không đạt, nhưng chẳng có gì làm tôi mất bình tĩnh vì quá nóng giận.

• Vậy thì cô không phải là loại người quăng quật đập gãy cây vợt đâu?

- Không, thực sự là không, bởi vì khi lớn lên thật ra chưa bao giờ tôi sở hữu được nhiều cây vợt, hơn nữa đó là một dụng cụ cho tôi chơi, làm sao tôi có thể đập phá nó được? Tôi cho rằng nếu tôi muốn đập gãy một cây vợt chắc cũng phải tính toán cả đời.

• Chuyện gì diễn ra ở hậu trường các giải thi đấu?

- Mọi người đều làm chuyện riêng tư của họ. Điểm khác biệt duy nhất là chúng tôi chia sẻ các phòng có tủ khóa như nhau. Không giống như các môn thể thao theo đội, nơi họ có cái riêng của họ. Chúng tôi phải gặp gỡ nhau trước và sau trận đấu.

• Mỗi lần đi ra ngoài cô đều được chụp ảnh. Cô có luôn luôn nhận thức được cô đang mặc những gì không?

- Không. Dĩ nhiên, tôi phải chú ý đến những gì tôi đang mặc, nhưng tôi không chỉ mặc đẹp vì những người chụp ảnh cho tôi. Tôi mặc những gì tôi cảm thấy thoải mái, những gì tôi yêu thích và những gì chính là tôi. ■

TÔNG NGUYỄN

(Theo FHM, 9-2001)

Vui lạ

MÁT - XA kiểu... Thái

Người dân Thái Lan hay có những món “thật như giả” đến bất ngờ. Có mấy ai nghĩ cái búa và cái đục lại có lợi cho sức khỏe? Vậy mà người đàn ông “khách hàng” bên trái ảnh này lại thích thú với món mát - xa nặng mùi kim loại đục đẻo ấy! Được biết, rất nhiều người nằng ghé qua siêu thị sức khỏe ở Muang Thong Thani (Bangkok) để thưởng ngoạn tay nghề mát - xa cổ điển của bác thợ cả này.

Cần nói rõ, họ không phải là “thầy lang băm” vì nghề này được Sở Cải tạo Sức khỏe Thái Lan tổ chức hẳn hoi.

HOÀNG THANH

(Theo *Bangkok Post* và *Nation*)

Bàn tay nhân tạo trên ảnh này, được phát minh ở Nhật, đang chứng minh khả năng “thực hiện lại các cử động ở bàn tay người” của nó. Người minh họa là ông Isamu Kajitani, nhà nghiên cứu tại Viện công nghệ và khoa học công nghiệp tiên tiến quốc gia Nhật ở thủ đô Tokyo.

Ông Kajitani biểu diễn các động tác cực kỳ khó của tay robot, như xòe các ngón tay ra và nắm lại, cho các nhà khoa học dự hội thảo chuyên đề công nghệ tiên tiến tại Tokyo, hôm 5-10-2001. Bàn tay giả này được điều khiển bởi hai cảm biến, hoạt động đồng bộ bởi các tín hiệu đến từ cơ tay trên của người sử dụng.

ĐINH LÊ
(Theo *TST*)

Bàn tay nhân tạo mới ở Nhật

■ Bi kịch "Khờ me đỏ"

Sau 20 năm TÌM ĐƯỢC MẸ NƠI CỦA CHÙA

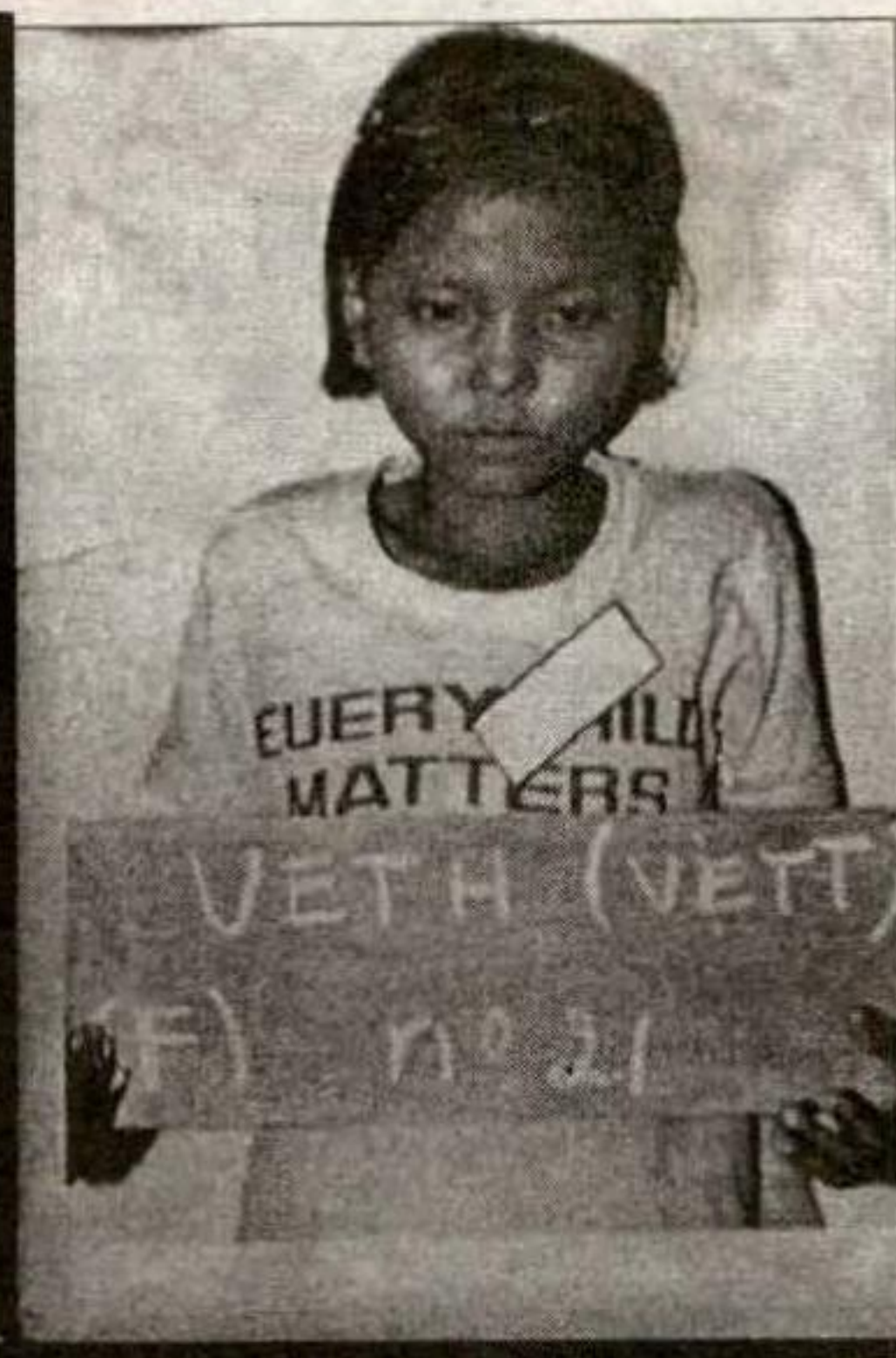
Vett năm 9 tuổi. ►

Vett gặp lại
mẹ, nghẹn
ngào chia tay
mẹ. ►

*Vett 9 tuổi,
thất lạc mẹ
trong thời kỳ
Khờ me đỏ
ngụ trị ở
Cămpuchia
đã được Hội
Chiến thập đò*

*Pháp cứu mang giải cô sang Pháp và kiếm cho cô cha mẹ nuôi ở Paris.
Mặc dù mới 9 tuổi nhưng Vett vẫn không quên được hình ảnh mẹ
Nan của Vett, một người phụ nữ gầy guộc và ba anh chị em của Vett,
tất cả đều thất lạc trong cơn lửa đạn.*

Ở Pháp được đi học, được đầy
đủ, Vett vẫn luôn luôn thủ thi
với cha mẹ nuôi là Jean và

Jeannette là cô muốn có được những
tin tức về mẹ Kang Nan của cô. Cha
mẹ nuôi của Vett đã đưa những tấm

Vett cùng cha mẹ nuôi và mẹ Nan ăn hủ tiếu Nam Vang ở Phum O.

Ảnh của Vett và mẹ Kang Nan nhờ tòa đại sứ Pháp ở Campuchia tìm giúp. Khi Vett 13 tuổi thì được tin là chị Rin của cô đã chết trong cơn binh lửa, và tin tức vồn vện có thể thôi, chứ mẹ Nan thì vẫn tuyệt vô âm tín. Năm Vett 15 tuổi, cô được biết thêm anh Khat Ches của cô cũng đã vong mạng trong chiến tranh, mẹ cô không còn ở cái "sóc" tên Phum O nữa. Năm 18 tuổi, cô còn được biết thêm đứa em út của cô cũng mất tích cùng với mẹ cô. Cùng với việc tìm người mẹ biệt tích, Vett không ngừng học tập. Vett tốt nghiệp bác sĩ ở Trường Đại học Y khoa ở Paris rồi kiếm được việc làm với lương bổng khá cao. Nhân được phép nghỉ trong năm, Vett quyết định trở về Campuchia tìm mẹ, sau 20 năm biệt tin. Vett và cha mẹ nuôi nghỉ một đêm tại khách sạn ở Pnom - Penh rồi lên đường về Kampot bằng xe đồ, sau đó đi xe "Honda ôm" về Phum O. Vett đi khắp Phum O hỏi thăm tin tức mẹ, bỗng gặp một phụ nữ hỏi cô có phải là Ran không, khiến Vett sững sờ, nước mắt ràn rụa, bởi cô chính là Ran, sở dĩ cô có tên Vett vì khi gia nhập tổ chức thiếu nhi của Khờ me đỏ, cô gầy ốm quá các bạn mới gọi cô là Vett (con nhỏ ốm tong teo). Gặp được người bạn thiếu nhi năm xưa, Vett được bạn cho biết mẹ của Vett còn sống hiện đang tá túc nơi cửa thiền. Người bạn đưa tới chùa, và chỉ cho Vett một cụ già ốm yếu, bảo rằng đó chính là mẹ Nan của Vett.

Vett nhào tới ôm chầm lấy mẹ khóc lóc nghẹn ngào, trong khi mẹ Nan lại sững sờ đứng im. Sau cuộc đoàn tụ, Vett được biết anh chị Vett đã chết còn đứa em út mất tích đến nay vẫn chưa tìm thấy, do đó mẹ Nan đã vào chùa xin tá túc để được gần bình tro của cha Vett.

Gặp được mẹ, Vett ngỡ ý muốn cất một ngôi nhà gần chùa cho mẹ ở tạm, chờ cô làm thủ tục rước bà qua Pháp sống với cô, nhưng mẹ Nan đã từ chối. Bà nói rằng gặp được Vett là bà hạnh phúc lắm rồi, bà đã quen không khí nơi chùa nên không muốn đi đâu cả, tiền cất nhà bà xin Vett cúng cho chùa.

Vett năn nỉ thế nào cũng không lay chuyển được lòng mẹ Nan, đành đem số tiền định cất nhà cho mẹ "cúng chùa" và chia tay mẹ trở lại Paris. Trước khi chia tay con gái và cha mẹ nuôi của Vett, mẹ Nan mời mọi người ra quán đầu Phum O ăn một bữa điểm tâm với món hủ tiếu Nam Vang. Nước mắt cô ràn rụa, Vett nói với mẹ rằng cô sẽ trở lại Campuchia sống với mẹ và hành nghề bác sĩ tại chính Phum O, nơi chôn nhau cắt rốn của cô. ■

HỒ TÂY

(Theo Michel Peyrard)

Những trẻ sơ sinh là hàng hóa của Trúc Liên Bang.▼

Theo Trung Quốc thời báo thì mỗi năm tại xé Đài Loan có khoảng một ngàn trẻ em sơ sinh “mất tích” một cách khó hiểu. Theo nguồn tin của cảnh sát thì có một tổ chức chuyên kinh doanh trẻ sơ sinh ở Đài Loan xuất ra nước ngoài, làm con nuôi cho thiên hạ. Những

XÃ HỘI ĐEN ĐÀI LOAN VÀ NGHỀ BUÔN BÁN TRẺ EM SƠ SINH

bà mẹ sinh con ra, bán liền cho tổ chức trên giá một bé trai là 300.000 Đài tệ (khoảng 140 triệu đồng Việt Nam), giá bé gái là 150.000 Đài tệ (khoảng 70 triệu bạc Việt Nam). Những bé sơ sinh này được bán lại cho người Hồng Kông, người Nhật, những người châu Âu, Bắc Mỹ với giá từ 20.000 USD tới 50.000 USD.

Việc buôn bán trẻ sơ sinh hiện đang là “dịch vụ” hái ra tiền ở Đài Loan, dịch vụ này đang nằm trong sự thao túng của Trúc Liên Bang (một tổ chức xã hội đen lừng lẫy nhất Đài Loan), Trúc Liên Bang có nhiều thế lực ở Đài Loan, không những có người tại quốc hội Đài Loan mà còn có nhiều chân tay nắm giữ các chức vụ trong các nghị viện địa phương. Đã thế, họ lại có nhiều “sát thủ” súng ống đầy mình, ai đụng tới Trúc Liên Bang là bị “sát thủ” hỏi thăm sức khỏe liền. Tổ chức thiện nguyện có tên là “Trung tâm hỗ trợ gia đình” chuyên nhận những bé sơ sinh bị bỏ rơi ở các bệnh viện về nuôi, đã không còn việc làm nữa vì bao nhiêu trẻ ra đời đã được mẹ chúng bán cho người của Trúc Liên Bang. Qua môi giới của một người mua trẻ sơ sinh, phóng viên *Trung Quốc thời báo* đã thâm nhập vào được một cơ sở của Trúc Liên Bang và đã chụp được quang cảnh nơi nuôi trẻ sơ sinh đang được dùng làm hàng kinh doanh này (*xem hình*). Theo *Trung Quốc thời báo* thì Trúc Liên Bang không chỉ làm dịch vụ buôn bán trẻ sơ sinh mà còn lo từ A đến Z việc đưa những đứa trẻ sơ sinh này ra khỏi Đài Loan một cách hợp pháp, và dịch vụ sau đem lại cho Trúc Liên Bang số lợi nhuận không thua kém gì dịch vụ trước. Phóng viên *Trung Quốc thời báo* tới các bệnh viện hộ sản ở Đài Bắc điều tra, thì thấy ở đây cũng có tay chân của Trúc Liên Bang, sản phụ nào tới sinh là họ nắm lý lịch rất kỹ, họ theo dõi các sản phụ từ khi mới khám thai, ai gặp khó khăn là họ ứng tiền trước mua con từ khi đứa bé còn nằm trong bụng mẹ. Hiện nay ở Đài Loan

Bà chủ nhiệm Trung tâm Hỗ trợ Gia đình ở Đài Bắc.

có những phụ nữ nông thôn đã nhận tiền bán con từ khi đứa bé chưa chào đời, trong số những bà mẹ bán con cho Trúc Liên Bang có một số là những cô gái Việt Nam lấy chồng Đài Loan.

Vì người tới Đài Loan mua trẻ sơ sinh về làm con nuôi ngày một đông nên gần đây Trúc Liên Bang đã cho tay chân về vùng nông thôn tìm những phụ nữ mang thai đặt hàng trước. Các sản phụ được đưa đi siêu âm để biết con mình sắp sinh ra là trai hay gái và nhận tiền cọc trước. Theo tiết lộ của *Trung Quốc thời báo*, thì trong số những người Đài Loan sang Việt Nam kiếm vợ, có một số là người của Trúc Liên Bang và những chú rể này đã ký trước hợp đồng bán con cho Trúc Liên Bang ngay khi bà vợ Việt Nam vừa mang thai. ■

HỒ TÂY

(Theo *Trung Quốc thời báo*)
KIẾN THỨC GIA ĐÌNH • 77

Giải đáp y học

Tiến sĩ Y học LÊ TRỌNG BỔNG

• Vũ V.N. (Thường Tín, Hà Tây)

Hỏi: Chị cháu được nhận vào một cơ sở chế biến sơn ta để làm đồ mỹ nghệ bằng sơn mài, ngay hôm đầu tiên đi làm việc về, mặt chị bị đỏ, ngứa, nổi những mụn nhỏ li ti về sau rí nước, người hơi sốt. Cả nhà lo quá.

Đáp: Nhiều khả năng chị cháu bị lở sơn, nói chính xác hơn, chị bị viêm da dị ứng với chất laccol chứa trong sơn ta.

Cây sơn (tên khoa học *Rhus succedanea anacardiaceae*) tiết ra một chất nhựa được nhân dân từ ngàn xưa dùng chế tạo sơn ta để sơn các đồ gỗ thờ cúng, mỹ nghệ, sinh hoạt.

Trong nhựa cây sơn có chất laccol kích thích mạnh gây dị ứng đối với da, mạnh đến mức chỉ mở một hộp sơn ta đã qua chế biến, ngắm nhìn một vật mới sơn, hay đi qua cạnh cây sơn, đun củi có lẫn cành cây sơn cũng có thể bị lở sơn, đặc biệt với những người có sẵn cơ địa dị ứng như: hay nổi mề đay (mẩn ngứa), eczema, hen phế quản. Da mặt bao giờ cũng bị tấn công trước nhất, và thường chỉ bị ở mặt; trường hợp nặng mới bị thêm ở các vùng da khác.

Cháu không ghi địa chỉ cụ thể nên không thể gửi thư nhanh đến chị kịp thời; mong sao khi cháu đọc GD này thì chị đã đỡ hoặc khỏi.

Về chữa trị lở sơn, có thể đắp lá khế tươi giã nhỏ, chấm nước chè

tươi, lá bàng, hoặc nước muối 9/1000; nếu nghi có nhiễm khuẩn thì chấm thuốc tím pha thật loãng 1/4000; nếu có bội nhiễm thì dùng thêm kháng sinh dăm hôm.

Trong tương lai, tốt nhất là chị tìm việc làm tại một nơi khác không có quan hệ gì với loại sơn này. Còn nếu do hoàn cảnh bắt buộc, chị có thể trở lại cơ sở cũ "cầu may" xem sao, vì ở một số người, viêm da dị ứng do sơn ta chỉ xảy ra một lần trong đời, sau đó không bị nữa, dường như đã quen "chạm trán với hung thần".

• Bùi Công T. (Yên Phong, Bắc Ninh)

Hỏi: Em là con trai, 17 tuổi, đang yên ổn tự nhiên thấy mặt nổi mụn trứng cá, mọc ria mép, lông mu..., làm em rất buồn khi giao tiếp với bạn bè. Xin hỏi có cách gì trị những cái này cho sạch sành sanh như trước, mà không phải bôi mỹ phẩm?

Đáp: Mới đọc tưởng em định đùa. Nhưng thư em viết rất trân trọng, ghi rõ họ tên, trường lớp hẳn hoi. Đúng là em quá ngây thơ và thiếu hiểu biết về bản thân mình.

Thư em chắc còn thiếu nhiều chuyện đáng nói, trong đó có cả "giọng nói trở nên ồm ồm", phải không?

1. Những điều trên đây là biểu hiện của tuổi dậy thì, cho biết rằng em không còn là chú bé nữa, mà bắt đầu trở thành người lớn. Và không ai có thể can thiệp được vào quá trình tất yếu này, kể cả bác sĩ hoặc mỹ phẩm.

Lông hay râu em có cạo hay nhổ thì cũng sẽ mọc lại, có khi còn cứng hơn, đen hơn, và ác thay nó lại gây ngứa ngáy khó chịu; cho nên em cứ phó mặc nó cho trời.

Giọng nói của em sẽ vĩnh viễn như hiện nay.

Các bạn của em sớm muộn cũng sẽ nắm trái như em, đừng buồn!

2. Nói thêm: Nếu em bị hẹp bao quy đầu (nghĩa là đầu dương vật không thể lộn ra được), thì sớm xin bố mẹ cho đi mổ cắt bao quy đầu, chỉ đảm hôm là đẹp.

3. Riêng mụn trứng cá, nếu xuất hiện quá nhiều, em có thể lấy bột đậu đỏ nhỏ (xích tiểu đậu) trộn với chút lòng trắng trứng gà, đem bôi lên toàn bộ mặt (tiện nhất là tiến hành vào buổi tối trước khi đi ngủ).

Ghi chú: Các cháu **Mai Thanh H.** (Gia Lai), **Ngô Kim Th.** (Bá Thước, Thanh Hóa), **Đỗ Thảo Ng.** (Ninh Thượng, Ninh Hòa, Khánh Hòa) có thể tham khảo điểm 3 của GD này.

• **N.N.Đ.** (Hải Dương)

Hỏi: *Cháu là nữ học sinh nông thôn 15 tuổi, bị hai căn bệnh oái oăm là ra nhiều mồ hôi và hôi nách, mùa nực thật vô cùng khổ sở.*

Đáp: a) Về chứng ra nhiều mồ hôi, cháu hãy xin gia đình tới hiệu thuốc đông y mua 5 vị thuốc sau đây: Hoàng kỳ 12 g, Phòng phong 6 g, Bạch truật 8 g, Mạch môn 8 g, Ngũ vị tử 4 g. Cho vào 2 lít nước, đun trên lửa nhỏ còn 400 ml, chia làm 2 lần uống mỗi ngày. Dùng liên tục 1 tháng (Đây là bài thuốc được Lương y Hoàng Duy Tân cải biên từ một phương thang cổ xưa mà một số người dùng thấy hiệu nghiệm).

b) Về hôi nách, xin nói lại một cách khử mùi hữu hiệu mà KTGD đã nhiều lần giới thiệu: một nắm phèn chua (giá không quá 1 ngàn đồng, mua tại các hàng khô, hàng xén), để nguyên không phi, cho vào lọ sạch, đổ thật ngập nước, nút kín, lắc mạnh

cho đến khi không còn tan thêm là được. Rửa sạch và lau khô nách, thấm hoặc rửa dung dịch này vào, kẹp nách lại đảm ba phút. Mỗi ngày từ 1 đến 3 lần tùy tình huống (buổi tối, trước khi ngủ nên thấm 1 lần, để chặn chiếu khỏi có mùi). Giữ lọ phèn luôn ngập nước, đi đâu xa nhớ mang theo.

• **Vũ Hồng Th.** (Xuân Khanh, Sơn Tây, Hà Tây)

Hỏi: *Mẹ cháu bị thoái hóa cột sống, được bác sĩ dùng đèn hồng ngoại chiếu tia vào lưng. Nhưng có người bảo là tia hồng ngoại có hại vì dễ gây ung thư, làm cháu vừa lo cho mẹ vừa lo cho mình vì đã có lần cháu tự chiếu đèn đó vào người.*

Đáp: Đèn hồng ngoại (phát ra ánh sáng màu đỏ) lâu nay được y học dùng chữa trị các chứng đau nhức khá công hiệu, nhiều gia đình mua về sử dụng tại nhà.

Khoảng cách và thời gian chiếu được ghi trong tài liệu hướng dẫn sử dụng đối với từng loại đèn. Nói chung, không nên để gần dưới 40 cm, còn thời gian chiếu thì nhích dần từ 1-2 phút lên khoảng 10-15 phút, nhằm tránh bị bỏng do sức nóng của tia hồng ngoại gây ra.

Không thấy tài liệu nào nói là chiếu đèn hồng ngoại dài ngày dễ gây ung thư, do đó hai mẹ con cháu cứ yên tâm.

Ghi chú: Có lẽ ai đó đã nghe nói về tác hại của tia tử ngoại (tia cực tím): Đúng là tia tử ngoại có thể gây ung thư da nếu ta phơi nắng quá nhiều hoặc ra nắng lâu mà không có đồ che chắn. Lâu dần người này nhớ nhầm “tử ngoại” thành “hồng ngoại” rồi mách bảo sai cho cháu, vì vậy hai mẹ con cứ vô tư đi. ■

Phong lan

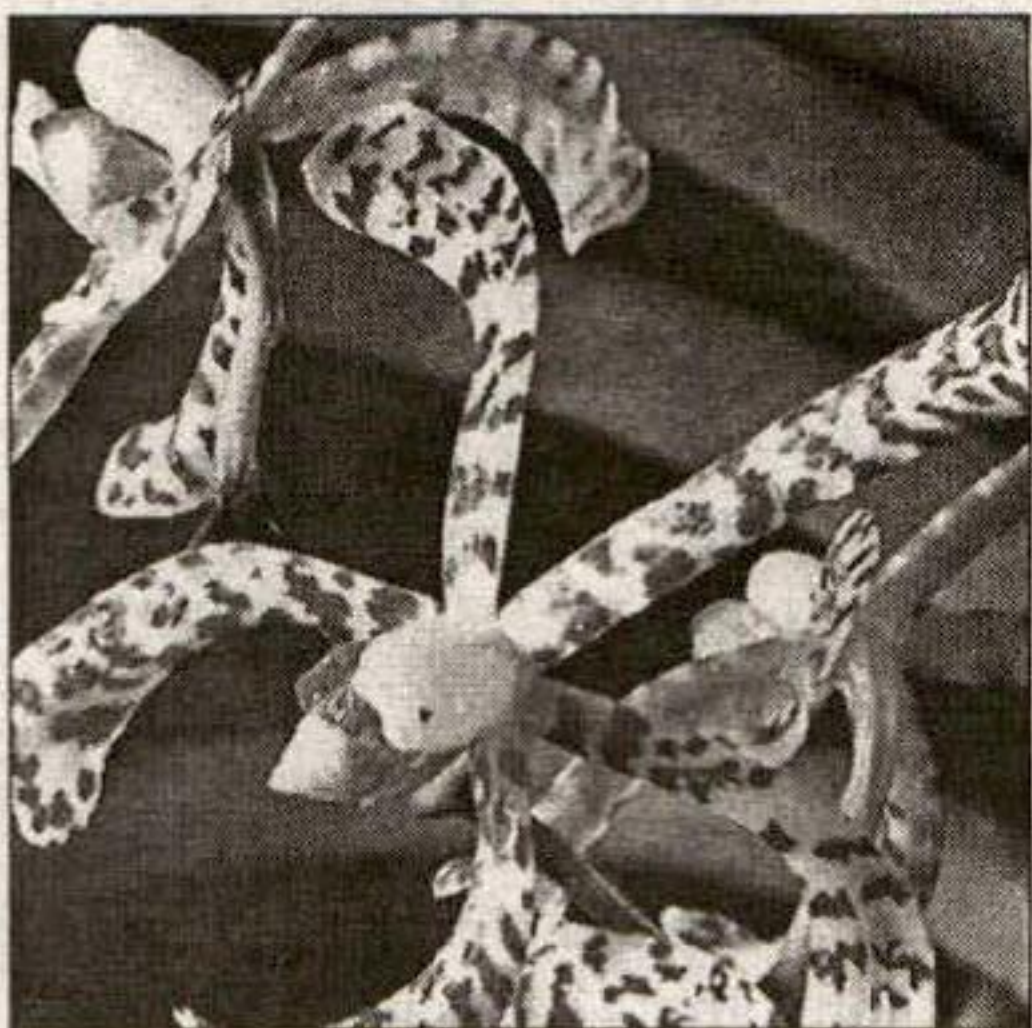
vị thuốc

TĂNG LỰC

rất công hiệu

Giáo sư tiến sĩ Rapee Sagarit chuyên viên số một của Thái Lan về hoa phong lan, cho biết rằng năm nay ông 78 tuổi mà vẫn còn sung sức là nhờ mỗi đêm uống phong lan Phannea “hấp” với đường phèn. Một bông hoa phong lan Phannea hấp với một cục đường phèn trong nửa giờ lấy nước uống, ông có sức khỏe không thua gì một thanh niên uống Viagra hằng đêm. Tiến sĩ Rapee Sagarit là một trong những người đưa nước Thái Lan thành cường quốc phong lan, trước đây Thái Lan có 1.000 loài phong lan hoang dã, nhưng ngày nay Thái Lan đã lai tạo được tới hơn 10.000 loại phong lan khác nhau và đứng đầu thế giới về ngành xuất khẩu phong lan. Theo ông: “*Muốn gần gũi thiên nhiên không gì hơn là trong nhà treo ít “giò” phong lan, nó mang lại cho ta sự tươi mát của thiên nhiên và hoa của nó thì thơm lạ lùng. Giò phong lan treo nơi cửa sổ giúp ta thư giãn, yên tĩnh sau một ngày làm việc*”. Phong lan là thứ thuốc ngừa “stress” vô cùng hiệu nghiệm.

Tại Thái Lan chợ phong lan Talat Thewes nằm bên bờ kinh Krung Kasem gần sông Chao Phraya họp suốt đêm với hàng trăm quán bán

Phong lan Phannea.

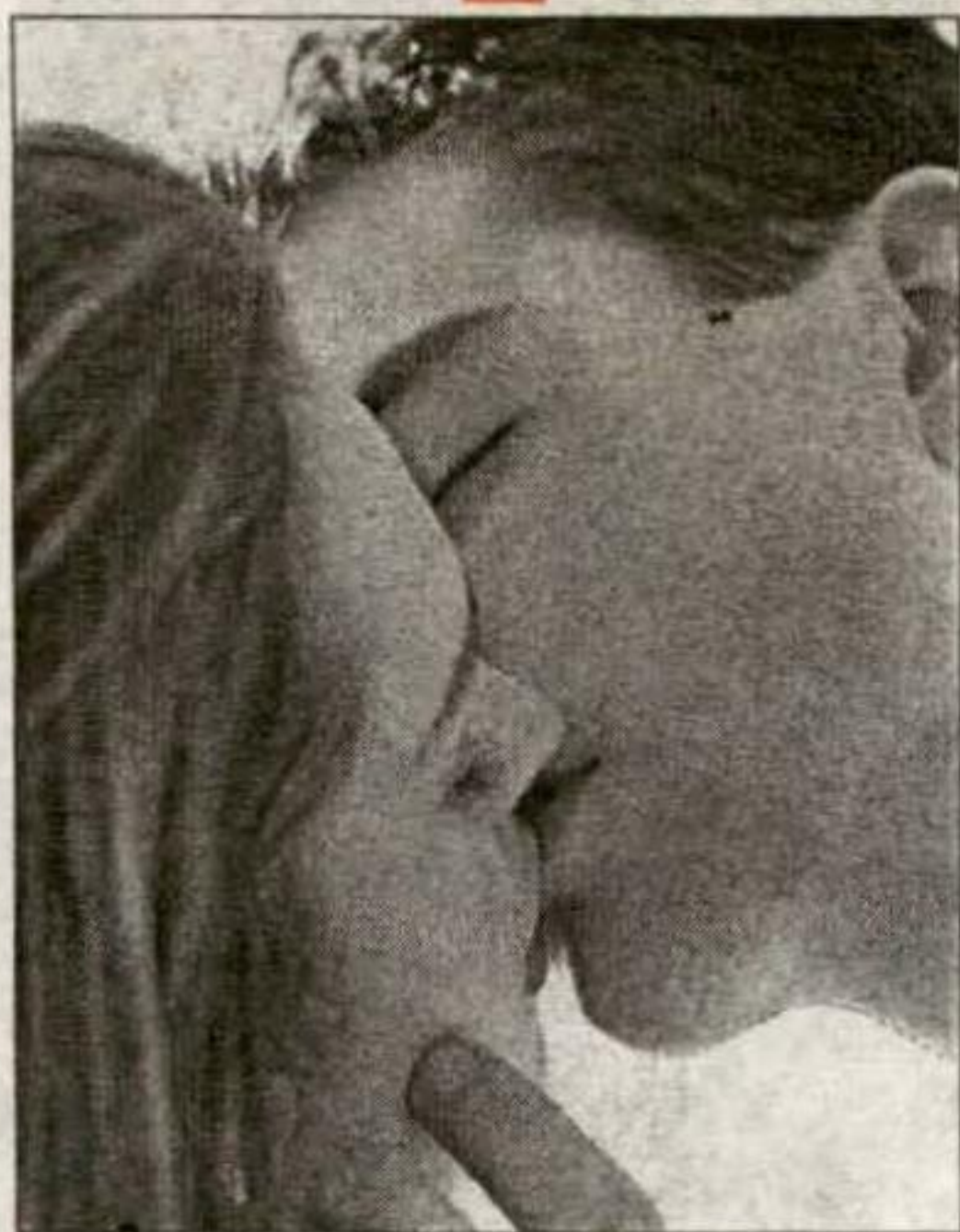
hoa phong lan, tại đây khách hàng thích nhất loại hoa phong lan Phannea (hoa này thơm lâu và 10 ngày mới tàn) (xem hình). Kế đến là phong lan Dendrobium (hoa Dendrobium thơm không kém gì hoa Phannea, nhưng chỉ một tuần lễ là tàn). Ngoài hai loại phong lan trên, khách thường thích mua những giò phong lan để trong vỏ những quả dừa khô, những giò phong lan bày ở đây rất khỏe, nó luôn luôn nở hoa giữa đường phố ngọt ngào bụi bặm và khói xăng. Muốn mua lan rừng quý hiếm, khách phải tới chợ Chatuchak, ở phía bắc thủ đô Bangkok, chợ này chỉ họp vào hai ngày nghỉ cuối tuần (thứ bảy và chủ nhật).

Hiện nay cây phong lan hằng năm đem lại cho Thái Lan một số ngoại tệ không nhỏ và ngành trồng và nhân giống phong lan đã nuôi sống cả trăm ngàn người dân Thái Lan. Với mùi hương vừa nhẹ vừa lâu bền của phong lan, nhiều nhà sản xuất nước hoa trên thế giới đã bắt đầu tìm cách khai thác phong lan để sản xuất thành loại nước hoa đặc biệt. ■

HỒ TÂY

(Theo Morning Calme)

■ Sức khỏe của bạn

Phát hiện một bệnh mới từ

NU HÔN

đơn nhân nhiễm khuẩn, một bệnh do virus Epstein Barr (EBV) cùng họ hàng với mụn rộp gây ra. Các virus này có trong nước bọt của người bệnh. Nhưng nếu người nhiễm virus EBV hôn người khác bằng những nụ hôn "nhẹ nhàng" và ngắn, nguy cơ lây bệnh hầu như không xảy ra. Còn với những nụ hôn sâu và dài, nguy cơ lây bệnh rất cao. Người truyền bệnh cho Marie bị nghi ngờ không ai khác chính là Sébastien. Marie buộc phải ở lại bệnh viện để theo dõi và chữa trị.

Chữa trị bằng cách nào?

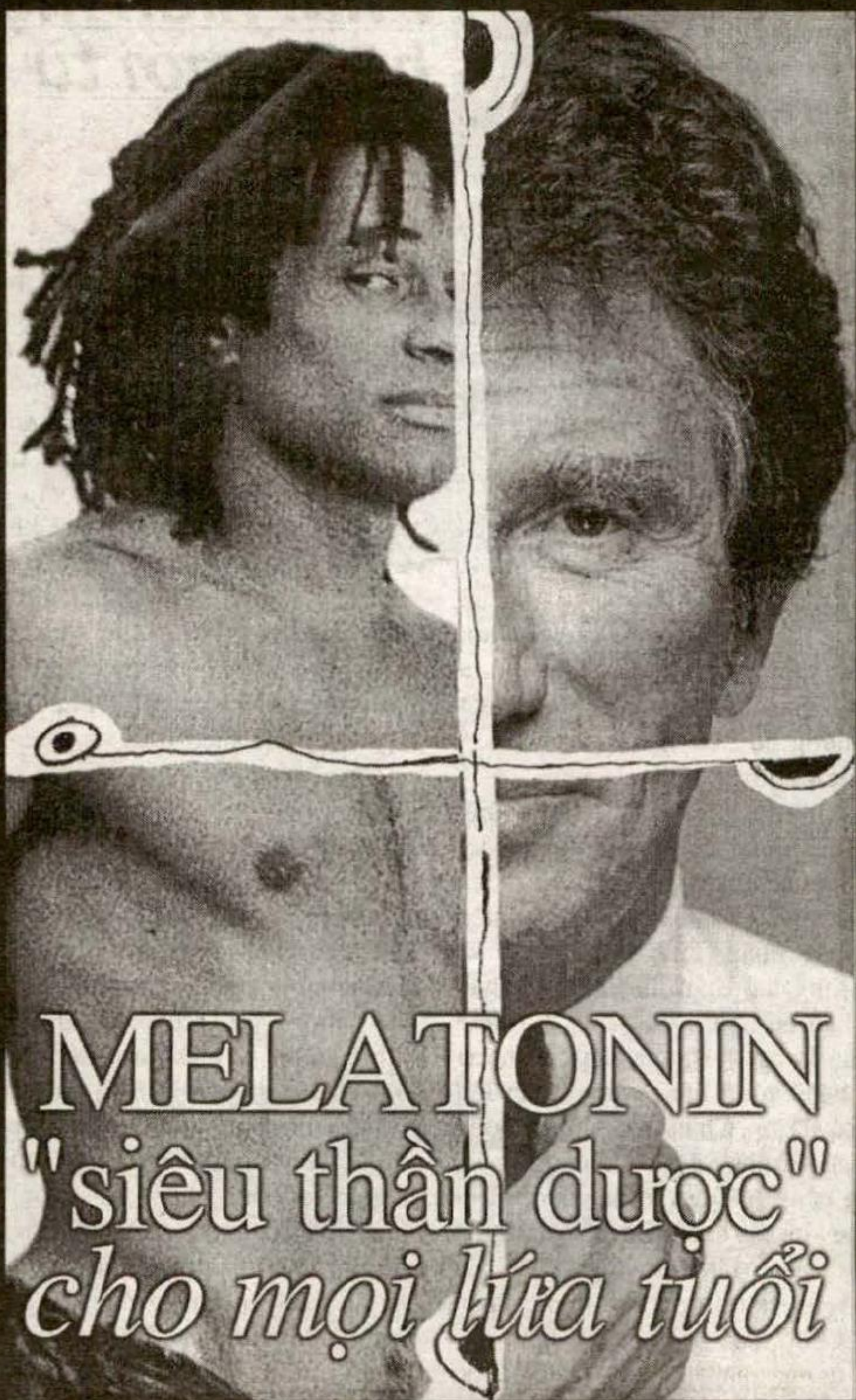
Theo các bác sĩ nơi Marie đến khám thì hiện tượng như sốt, nổi hạch, viêm họng vẫn không thể chẩn đoán ngay là bệnh tăng bạch cầu đơn nhân mà cần phải có một cuộc xét nghiệm máu để tìm ra chất kháng thể chống lại virus EBV. Để chữa được bệnh này, không hề có một loại thuốc chống virus đặc hiệu nào. Bệnh viêm họng được chữa khỏi bởi thuốc Aspirine và nước súc miệng. Ngoài ra, bệnh nhân bắt buộc phải uống nhiều nước để tránh sự mất nước. Thuốc penicilline được các bác sĩ khuyên không nên dùng cho các bệnh nhân này vì nó có thể gây dị ứng và một số tác dụng phụ khác.

(Xem tiếp trang 99)

Ở châu Âu, hiện nay người ta đang cảnh báo một bệnh có nguy cơ lây nhiễm khá cao. Đó là chứng tăng bạch cầu đơn nhân, bệnh lây qua đường nước bọt và những nụ hôn sâu.

Triệu chứng bệnh

Marie, một bệnh nhân của chứng tăng bạch cầu đơn nhân nhớ lại kỳ nghỉ hè năm ngoái. Cô gặp Sébastien trên bãi biển Sables d'Olone ở miền tây nước Pháp. Tình yêu nảy nở và chỉ trong hai tuần, họ đã trao nhau biết bao nụ hôn. Đến tháng 8, Marie bị đau họng. Nhưng lần đau họng này hoàn toàn khác với những lần mà cô đã bị. Chưa bao giờ cổ họng lại đau rất như vậy, cô không thể ăn, uống cũng không thể nói được. Rồi Marie bị sốt cao và ở cổ xuất hiện nhiều hạch. Marie được gia đình đưa đến bệnh viện trong tình trạng khẩn cấp. Ở đó, các bác sĩ cho biết, các hiện tượng trên là những triệu chứng tiêu biểu của chứng tăng bạch cầu

MELATONIN

"siêu thần dược"
cho mọi lứa tuổi

Quay ngược chiều chiếc “đồng hồ sinh học” cố hữu, nhằm chặn đứng quá trình lão hóa trong cơ thể con người - luôn là niềm mơ ước cháy bỏng của nhiều thế hệ các nhà y học ưu tú nhất trên hành tinh: “siêu thần dược” Melatonin chính là hệ quả đúc kết từ những hoài bão đó. Đúng ra Melatonin là một dạng thuốc an thần “nóng” bạn chỉ cần bỏ ra chừng 30 xu cents (1 USD = 100 cents) mỗi ngày chi phí cho thuốc, sẽ chống lại được các chứng bệnh mất ngủ hay stress - những căn bệnh “trầm kha” của thời hiện đại. Ngay cả nhiều bậc “cao thủ” trong làng khoa học năm châu cũng thường xuyên sử dụng “siêu thần dược” Melatonin, giúp họ luôn có được một thể chất tươi tắn bất chấp tuổi tác. Như giáo sư tiến sĩ Rusel Dater, trưởng bộ môn sinh học thuộc Đại học Tổng hợp Texas (Mỹ) thổ lộ: “*Đã gần 10 năm nay, tôi uống trung bình một miligram Melatonin vào mỗi buổi tối trước khi đi nằm. Tôi muốn cơ thể mình càng trẻ lâu càng tốt và chính hợp chất giàu hormone này đã củng cố được niềm mong mỏi của tôi*”. Rusel Dater hiện là một trong những nhà sinh học phân tử hàng đầu thế giới, từng dày công nghiên cứu Melatonin trong suốt 4 thập niên qua.

Được phát hiện lần đầu vào giữa những năm 1950, Melatonin được ghi nhận như là thứ nguyên tố hiện hữu khắp nơi trong đời sống và hiện diện trong cơ thể con người tới từng tế bào một. Melatonin được chiết ra từ tuyến tùng trong não bộ, bảo đảm cho con người “hòa nhịp” với thời khắc của tự nhiên. Ngoài ra Melatonin cũng rất hữu dụng trong việc chống lại các khối u của các căn bệnh ung thư. Giới y học Italia đứng đầu là giáo sư tiến sĩ Paoli Lisconi thuộc Bệnh viện Geraldo ở Monza, sau một thời gian thử nghiệm,

đã rút ra kết luận rằng chỉ với 10 miligram Melatonin mỗi ngày, sẽ làm tăng thêm chừng một năm tuổi thọ cho các bệnh nhân bị chứng ung thư phổi hành hạ đang tuyệt vọng và... nằm chờ chết. Với người bình thường, chỉ cần 1/10 miligram Melatonin cũng có thể giúp cho giấc ngủ tự nhiên ập đến bất cứ lúc nào. Các chuyên gia của NASA (Cơ quan Không gian Mỹ) cho biết thêm: với liều lượng 5 miligram Melatonin một ngày đêm, có thể giúp các phi công lái máy bay chở khách đường dài thích nghi với việc thay đổi múi giờ của các khoảng thời gian cách biệt.

Tuy rằng toàn những công dụng hữu ích như vậy, nhưng liệu Melatonin có được phép bán rộng rãi trong các hiệu thuốc như là “siêu thần dược giúp cải lão hoàn đồng” hay “thuốc trường sinh bất tử” không? Hoặc những phụ nữ đang mang thai sử dụng Melatonin có an toàn không? Chẳng ai dám khẳng định cả. Riêng FDA (Cơ quan quản lý thực phẩm và thuốc Hoa Kỳ) từng khuyến cáo trước đây 6 năm - khi bùng phát “cơn sốt Melatonin” tại Mỹ, rằng: “*Người tiêu dùng sử dụng Melatonin mà không được bảo đảm là nó tuyệt đối an toàn hoặc có lợi hay không. Do vậy chúng tôi chỉ muốn đưa ra lời khuyên chứ không bảo mọi người nên tránh xa Melatonin. Câu phúc đáp phụ thuộc duy nhất vào giới sản xuất, khiến Melatonin đáp ứng đúng những chỉ dẫn ghi trên hiệu hàng hóa khát khe mà pháp luật yêu cầu*”. Còn bà Madline Gibson, nữ trợ lý về sức khỏe lâu năm cho cựu Tổng thống B. Clinton nêu nhận định: “*Qua hàng triệu năm tiến hóa và sàng lọc, mặc nhiên một chất nào đó do chính cơ thể con người tiết ra – như chất Melatonin – sẽ không đời nào gây nguy hiểm cả!*” ■

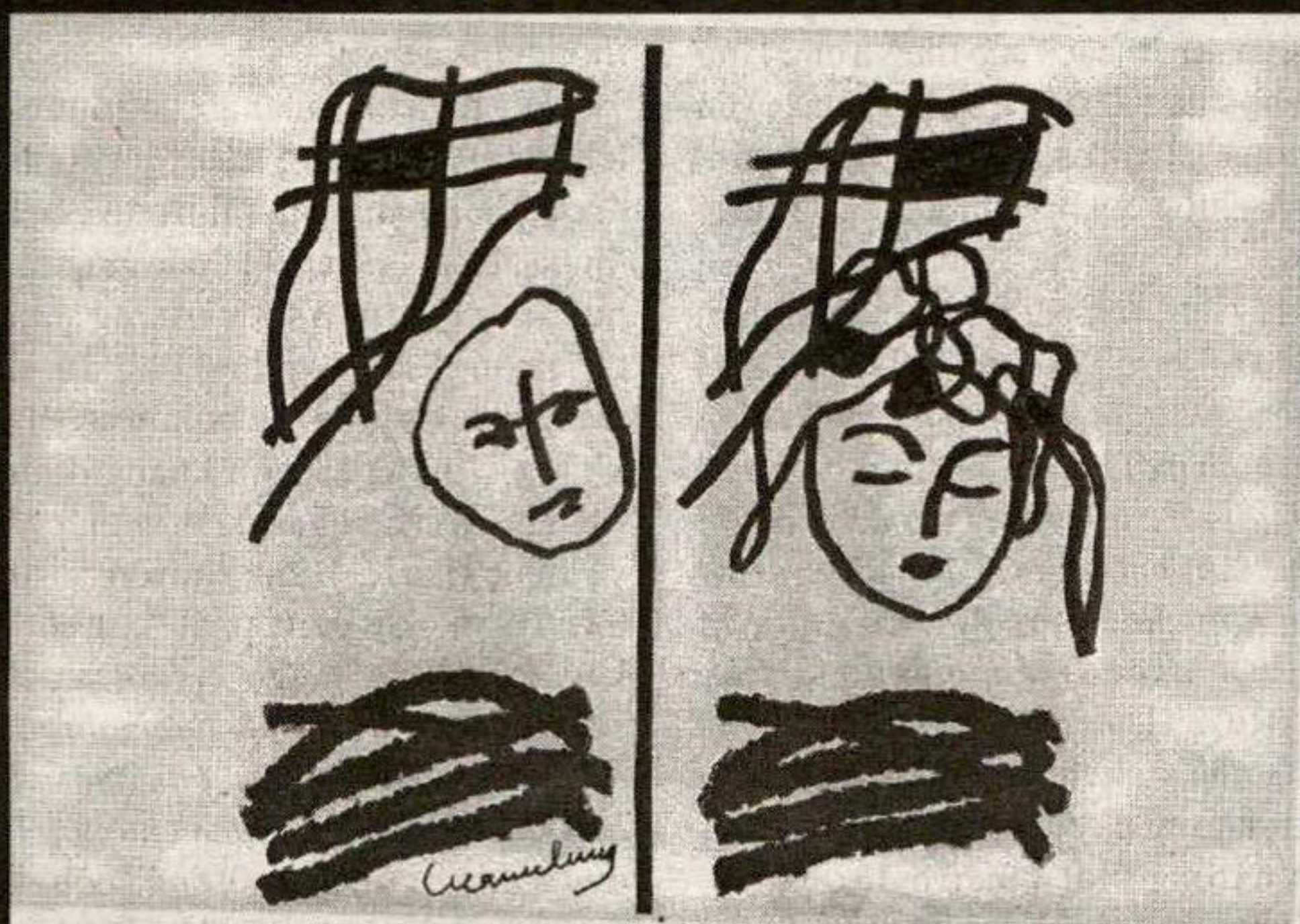
NGUYỄN LƯƠNG HIỀN

(Theo Newsweek)

VỤ ÁN VIẾT LẠI

Chuyện xảy ra đêm tân hôn...

NHẬT TUẤN

C hỉ còn 2 tiếng nữa là Hạnh lên xe hoa... ra khách sạn. Ngồi trong phòng kín dịch vụ đám cưới, cạnh hai cô phù dâu, Hạnh cứ để mặc cô thợ trang điểm đang nắn nót từng cái lọn tóc trên đầu. Ai cũng có vẻ mừng cho cô dâu trẻ đẹp, không hề biết được những lo âu trong lòng cô. Bởi lẽ cả hai cô phù dâu lẫn cô thợ trang điểm đều được... thuê mãi tận... Kiên Giang.

Họ cũng chẳng thắc mắc tại sao cô dâu ngụ tại TP Hồ Chí Minh, chú rể Việt kiều Mỹ lại đưa nhau xuống mãi cái xứ miệt biển này làm đám cưới. Tất cả chỉ tại ông... luật sư. Ông này nói rằng muốn được cấp visa đi Mỹ thì khi được phỏng vấn phải trưng ra ảnh chụp, băng video quay lễ tuyên hôn, trong đó nhất thiết là phải có cảnh cô dâu chú rể trao nhẫn, lên xe hoa ra khách sạn có

đồng đủ quan khách dự đám cưới rồi phòng tân hôn...

Mọi chuyện bắt đầu từ cách nay hơn hai năm, khi chị Lan chị của Hạnh từ Mỹ trở về thăm nhà. Chị Lan vượt biên từ ngay sau 1975, giờ đã có quốc tịch Hoa Kỳ, nhà có mỗi hai chị em, cha mẹ chết cả nên chị quyết tâm kéo bằng được cô em sang Mỹ sống với chị. Vậy nhưng luật di trú Mỹ lại chỉ cho chồng bảo lãnh vợ chứ không cho chị bảo lãnh em, bởi thế chị Lan cố kiếm cho cô em một tấm chồng Việt kiều. Suốt hai năm chị dẫn về Việt Nam tới 3 anh chàng có quốc tịch mà cô em vẫn lắc quày quạy. Đi Mỹ thì OK, chứ lấy chồng kiều đó thì Hạnh không chịu. Chẳng phải Hạnh chê gì mấy chàng Việt kiều mà cái chính là cô đã nặng lòng gắn bó với một chàng trai "nội địa" hộ khẩu Sài Gòn. Chàng tên Hùng, kỹ sư đồ họa ở Công ty Kinh doanh Nhà đất, có nhà riêng, thu nhập khá, lọt vào mắt Hạnh trong một đám cưới cô bạn. Cuộc tình của hai người đang ngon trớn, đã có những dự định tốt đẹp cho tương lai thì chị Lan ở Mỹ trở về. Thế là từ đó, trong Hạnh luôn luôn có một cuộc đấu đo cân nhắc. Một bên là một tấm chồng có nhà cửa, có thu nhập ở ngay Sài Gòn, lại là người yêu tâm đầu ý hợp, bên kia là đời sống tiện nghi ở Mỹ mà mỗi lần ra sân bay đón chị, Hạnh lại thấy những người Việt kiều trở về toàn ăn mặc sang trọng, giàu có. Bên này, bên kia như cái cặp kênh đu đưa trong đầu Hạnh trong nhiều đêm mất ngủ khiến cô gần như rối trí đành cứ thôi kệ "*Chị Lan, muốn làm gì thì làm*". Thế là chị Lan xắn tay áo lên hành động. Chị tìm được một anh

Việt kiều chuyên chạy bàn và rửa bát tại một tiệm ăn mãi tận xứ sa mạc Texas để nghị anh về Việt Nam làm anh chồng hờ, vờ cưới em gái của chị để làm bảo lãnh "vợ" sang Mỹ, sau khi "vợ" sang tới Mỹ rồi sẽ cách ly gấp để làm thủ tục "ly hôn". Thoạt đầu anh Texas dầy nẩy, cưới vợ, ôm hoa, tặng nhẫn, uống rượu hợp cần, vào phòng tân hôn rồi lại phải... ra mà chẳng xờ múi gì thì ai mà chịu cho thấu. Nhưng chị Lan đã đưa ra cái giá 3.000 - 4.000 rồi 5.000 USD thì anh Texas OK liền. Chẳng mất xu nào lại được một chuyến du lịch về Việt Nam lại được một món tiền lớn, ai mà không OK. Thế là vào một sáng đẹp trời chàng Texas theo chân chị Lan bước chân vào phi trường Los Angeles để bay về Việt Nam... đóng phim "*cưới vợ*". Mới nhìn thấy Hạnh ra đón ở sân bay Tân Sơn Nhất, anh chàng Texas đã hết hồn rồi. Oh My God... lạy Chúa tôi... giá như chẳng phải vợ vờ mà là vợ thật thì đâu có tổn thọ đi vài năm trong đời chàng Texas cũng OK liền. Vậy nhưng cuộc chơi có những luật khắt khe của nó, xe taxi chỉ ghé nhà Hạnh cho hai chị em lúi túi bê đồ vào nhà rồi lại chờ thốc chàng ra khách sạn có ông luật sư đi kèm chứ chẳng cho chàng ghé xuống để coi kỹ gương mặt điểm kiều của cô vợ dẫu là... hờ. Thế rồi suốt trong 7 ngày chờ đợi làm đám cưới ở một khách sạn Sài Gòn, chàng Texas chẳng thấy mặt "vợ" đâu, ngược lại lúc nào cũng kè kè ông luật sư theo sát chàng từng bước. Thế rồi "ngày cưới" đã đến, chú rể được đưa xuống tuốt thành phố miệt biển, nằm trơ trong khách sạn cho tới

khi ông luật sư đưa hai chàng trai lạ hoắc tới đóng vai phù rể. Từ lúc đó máy quay video, máy chụp hình làm việc liên tục. Nào cảnh cô dâu chú rể cúi chào hai họ, trao nhẫn cho nhau, uống chung ly rượu, nào cảnh đãi khách ở phòng cưới, cô dâu chú rể lần lượt đi chào khách và nhận phong bì, nào cảnh chú rể đỡ lưng cô dâu dắt vào phòng tân hôn có chiếc giường để sẵn hai chiếc gối và đèn ngủ màu hồng nhạt... nhất nhất diễn ra trước ống kính và đèn flash. Thế rồi không biết do rượu hay do sắc đẹp của "cô dâu", chàng Texas từ chỗ giả vờ, sau lại ngỡ là thật nên đóng vai chú rể có hơi... quá đà, nhất là sau khi mọi người đã rút hết ra ngoài rồi, chỉ còn hai người với... anh thợ ảnh. Hạnh cũng trong tâm trạng rối bời trong vai "cô dâu" cứ để mọi người dẫn dắt đi trong màn kịch cưới vờ cho đến khi nhận ra anh chàng Texas đang ôm hôn mình thắm thiết cho chàng phó nháy bấm lia lịa cô mới hoảng hồn, giả vờ e lệ đẩy anh ta ra không lộ tẩy với anh thợ ảnh. Vậy nhưng anh chàng Texas nhất định không chịu coi đây là cảnh giả vờ, anh ta cứ đinh ninh là chồng thật, sau khi khéo léo đẩy anh chàng thợ ảnh ra ngoài, anh quay lại "cô dâu", bất ngờ rút trong túi một chiếc khăn mùi xoa chẳng hiểu có tẩm sẵn cái thuốc gì đó mà sau khi bịt lên miệng Hạnh, cô nằm lăn ra bất tỉnh trong khi bên ngoài tiếng nhạc vẫn xập xình ầm ĩ, quan viên hai họ vẫn om sòm cùng ly chúc nhau rồi rít. Không đầy nửa tiếng sau, chị Lan với ông luật sư tông cửa vào và cái cảnh bày ra trước mắt hai người làm họ đứng chết trân. Ông

luật sư đâm vào khuôn mặt lơ đãng của chàng Texas cũng chẳng làm gã đau đớn, nhả nhó chút nào, ngược lại gã còn toét miệng ra cười khoái trá: "Sorry... I'm sorry...". Còn chị Lan... tác hộng luôn không nói nổi lấy một lời.

Ngày hôm sau, trở về nhà ở Sài Gòn, Hạnh đóng chặt cửa phòng, nằm lì trên giường, nhất thiết không gặp mặt ai kể cả Hùng người yêu thứ thiệt của cô. Anh không hiểu chuyện gì đã xảy đến với Hạnh mà suốt mấy ngày vừa rồi anh tìm tới nhà thấy đóng cửa im ỉm và rồi khi cô gái trở về lại nhất định không chịu giáp mặt anh. Còn chàng Texas sau khi trở lại khách sạn ở Sài Gòn bị ông luật sư nhốt chặt trong phòng, không cho đi đâu chờ... xử lý kỷ luật. Riêng chị Lan ngậm đắng nuốt cay không giám hé răng với ai, chỉ dậm chân tự trách mình sao chủ quan để đến nỗi xơ xẩy đến như vậy. Mấy ngày sau khi Hạnh đã nguôi nguôi, chị Lan lân la vào buồng bàn với cô, thôi cứ mặc kệ, coi như... không có chuyện gì xảy ra, cứ để cho nó về Mỹ làm giấy tờ bảo lãnh cho cô sang được bên đó rồi... tính. Nghe đến đó mắt Hạnh long lên:

"Chị định... tính thế nào?"

Chị Lan ngập ngừng:

"Chị thấy... cái thằng Texas này cũng... được... nó vừa có quốc tịch lại vừa có công ăn việc làm ổn định..."

"Chị muốn em... phải làm vợ thật của nó à?"

"Thì chị chỉ muốn làm sao em sang được đó... hai chị em ở gần nhau thôi..."

Hạnh cười nhạt:

"Có cho em lên thiên đường em cũng không lấy thằng chó đó. Chị bảo nó cứ đợi đấy..."

Ngay sau đó, cô gái thoát biến thành người khác, cô không còn khóc lóc than thân trách móc thằng "chồng vờ" nữa, cô trở dậy ăn uống, đi lại như thường và tối hôm đó cô tìm Hùng kể cho anh nghe hết mọi chuyện.

"Anh tìm người yêu khác đi - Hạnh kết luận, em không còn xứng đáng với anh nữa..."

"Không bao giờ... dù có thế nào.. anh cũng sẽ cưới em làm vợ..."

Hùng buông một câu chắc nịch và ôm lấy Hạnh khi cô òa lên khóc. Ba ngày sau tại sân bay Tân Sơn Nhất, gã Texas từ trên taxi bước xuống, lòng hồi hộp. Máy ngày qua nằm bẹp trong phòng khách sạn, gã cứ thấp thỏm chờ một... kỷ luật như ông luật sư đã nói, cho tới khi được báo tin sẽ về Mỹ trước thời hạn cả một tuần, gã mừng rơn. Gã biết, trong vụ này, những người ở Việt Nam rơi vào thế "tình ngay, lý gian", đồ có dám kiện gã ra tòa, thôi kệ, cứ thoát khỏi

cái xứ sở đầy đe dọa này đã, sang đó, biết đâu chị Lan nghĩ lại, cho gã làm chồng thiệt thì thật... number one. Đưa hẳn ra sân bay chỉ có mỗi ông luật sư, chị Lan chẳng thấy mặt đâu. OK, không sao cả, miễn sao lên được máy bay là ổn. Thế rồi gã kiểm cái xe đẩy, chất vali lên và đẩy nhanh tới phòng cách ly. Chỉ một quãng nữa thôi là gã thở phào, trút bỏ mọi lo âu lên máy bay thì bỗng dưng một bàn tay ai đó vỗ lên vai làm gã co rúm người lại. Gã chỉ thoáng thấy một thanh niên cao to mặt đầy giận dữ rồi những quả đấm tới tấp trút lên mặt gã. May cho gã, nhiều hành khách xúm tới lôi Hùng ra không thì gã đã bị đấm chết ngay lúc đó. Xe cấp cứu được gọi tới đưa gã đi bệnh viện. Còn Hùng bị bắt ngay sau đó. Ba tháng sau những người dự phiên tòa xử anh cứ bàn cãi nhau mãi. Liệu có cách xử sự nào khác ngoài những cú đấm trả thù mà vì chúng, một thanh niên hiền lành, tốt bụng như anh đã phải ra vành móng ngựa? ■

18-10-2001

N.T

Những cách đi xin việc độc đáo

(Tiếp theo trang 68)

Sau khi nhận được đơn xin việc của anh, ông tổng biên tập tờ báo đã gọi anh vào và nói: "Tôi sẽ nhận anh vào làm phóng viên, chỉ cần phân nửa cái gan dạ anh viết trong đơn thôi cũng đủ cho chúng tôi nhận anh vào làm việc". Và sau này, M Barbel đã thành công trong lĩnh vực phóng sự báo chí nhờ tính gan dạ và siêng năng.

Trong chuyện đi xin việc, có năng lực không chưa đủ, người đi xin việc còn phải chứng tỏ cho nhà tuyển dụng thấy khả năng thích ứng, nổi trội của mình. Sự thông minh, tính độc đáo, táo bạo đôi khi là ấn tượng giúp dễ được tuyển dụng so với hàng loạt hồ sơ xin việc khác. ■

LƯU TUYẾT MAI

(Sưu tầm)

Champions League... (Tiếp theo trang 35)

Chúng ta thử nhìn vào các câu lạc bộ đang được xem là ứng cử viên nặng ký của Champions League 2001-2002. Real Madrid ở bảng A có cặp cầu thủ Pháp Claude Makelele và Zinedine Zidane ở giữa sân, Arsenal ở bảng B với bộ tứ Vieira - Pires - Wiltord - Henry; Juventus ở bảng E với cặp David Trezeguet - Lilian Thuram; Manchester United ở bảng G với cặp bài trùng Fabien Barthez - Laurent Blanc và Bayern Munich với hai hậu vệ Willy Sagnol và Bixente Lizarazu.

Chiếc cúp Champions League 2002 khó mà thoát khỏi một trong những đội kể trên: Real Madrid, Arsenal, Juventus, Manchester United và Bayern Munich. Có nghĩa chiếc cúp sẽ không lọt khỏi tay người Pháp.

Thật thú vị theo dõi xem nhóm cầu thủ nào sẽ vô địch mùa này. Năm 2000, đó là Nicolas Anelka ở Real Madrid, năm 2001 là Sagnol và Lizarazu ở Bayern Munich. Còn năm nay?

Nếu theo sự dự đoán chung của nhiều người, cặp Makelele - Zidane đứng số 1, kế tiếp là cặp Barthez - Blanc, rồi đến cặp Thuram - Trezeguet. Sau đó mới đến cặp Sagnol - Lizarazu và bộ tứ Vieira - Pires - Wiltord - Henry.

Tạp chí bóng đá "*Bleu Blanc Foot*" có một cuộc gặp gỡ với Lilian Thuram và David Trezeguet mới đây tại thành phố Turin. Lilian Thuram tiếc rằng Juventus không giữ được Zinedine Zidane nếu

không đội này có 3 cầu thủ Pháp xuất sắc ở ba tuyến. "*Bà đầm già*" Juventus sẽ có một cái xương sống "*Made in France*" ngon lành. Thuram tiếc lắm vì khi anh chấp nhận về với Juventus, người ta bảo với anh rằng sẽ có Zidane trong đội.

Thuram tin rằng huấn luyện viên Marcello Lippi sẽ giúp Juventus chiến thắng lớn ở Champions League.

Rạng sáng ngày 17-10 vừa qua, khán giả Việt Nam đã được xem trực tiếp trận Arsenal - Panathinaikos, nhìn thấy sự vận hành của khối vuông Pháp Vieira - Pires - Wiltord - Henry trong guồng máy Arsenal. Trận này Arsenal thắng 2-1 với sự sáng chói đặc biệt của Vieira và Henry. Trong khi đó Wiltord mờ nhạt (Bergkamp vào thế). Đây là đội bóng sử dụng đến 4/11 tuyển thủ quốc gia chính thức của Pháp nhưng Arsenal vẫn không thật sự mạnh. Tại sao? Có người cho rằng hàng thủ Arsenal không mạnh. Sol Campbell xuống chân, còn Ashley Cole không tiếp tục giữ được đà đi lên của mình.

Cặp bài trùng Barthez - Blanc trước đây được gọi là B.B (như quả bom Brigitte Bardot) nay cũng xuống. Trận thua Deportivo Coruna trên sân nhà của Manchester United là do chủ yếu cặp bài trùng này, đặc biệt là do lỗi chơi liều lĩnh và khinh thường đối phương của thủ môn Barthez. Anh xông ra không cần thiết ở pha bóng thua 3-2 (và thua luôn trận đấu), ra

xa ngoài vòng 16,50m đến 3 - 4m, khiến hậu vệ Wesley Brown phải nhường bóng cho anh. Anh phá bóng hụt, tạo cơ hội cho Diego Tristan ghi bàn... Hình như sự xuống chân của một "tượng đài" bóng đá không khác ngày suy tàn của một đế chế: trông cũng thảm hại không kém.

Cặp Makelele - Zidane ở Real

Madrid vẫn phải cần thêm thời gian. Makelele cho rằng sự thất thường của Real là do bệnh ngôi sao của một số đồng đội. Zidane đang gây áp lực với Chủ tịch Florentino Perez mua Patrick Vieira về để tăng cường thêm tuyến giữa của Real. Vieira sẽ thế chỗ của Helguera hay Makelele? ■

TR.D

Người phụ nữ quê lên tỉnh...

(Tiếp theo trang 71)

Đành phải tìm lối thoát, chấp nhận sống xa nhà, chịu khó làm ăn kiếm tiền gửi về cho cha mẹ, cho chồng con mình đỡ khổ. Nhớ nhà, nhớ quê lắm, nhưng vài ba năm mới dám về một lần, chứ năm nào cũng về thì tốn khối tiền, nghĩ thấy tiếc lắm. Thôi để chỗ tiền tàu tiền xe ấy dành gửi về cho con ăn học còn có lý hơn".

Không phải ai vào sinh sống làm ăn tại TP.HCM cũng đều thành công. Một số chị em do sức khỏe quá yếu hoặc do việc buôn bán liên tiếp bị thua lỗ nên chán nản, đành bỏ cuộc trở về quê nhà. Nhưng nhìn chung, đa số chị em khi vào đây đều tìm mọi cách để trụ lại được. Không ít trường hợp "ăn nên làm ra" đã tính trở về quê nhà kéo cả chồng con vào lập nghiệp, như trường hợp chị Hải quê ở Ninh Bình, đang bán hàng rau ở chợ Cư xá Ngân hàng (Q7). Mấy năm trước, chị Hải và hai chị bạn thuê một phòng trọ gần chợ với giá 300.000 đồng. Hai chị kia do có tay nghề nên xin được vào làm ở một xí nghiệp may. Còn chị Hải, sau khi trải qua mấy công

việc xong đều bị thất bại, cuối cùng chị xoay ra nghề đi bán rau. Từ chỗ phải bán rau "lưu động" ngoài khuôn viên chợ, luôn bị bảo vệ chợ đuổi lên đuổi xuống, bây giờ chị Hải đã thuê được một chỗ ngồi bán cố định trong lồng chợ. Nhờ có duyên bán hàng, nên rau của chị hôm nào cũng đông khách. Thấy công việc buôn bán có vẻ "thuận buồm xuôi gió", chị Hải dự tính cuối năm nay sẽ đưa chồng cùng vào Nam, cả hai sẽ tiếp tục theo đuổi nghề bán rau.

Còn biết bao những mảnh đời như chị Minh, chị Dung, chị Hải, chị Lựu, họ đang phải lăn lộn kiếm sống bằng những nghề vất vả: mua ve chai, bán vé số, bán hột vịt lộn, bán bánh chưng, bánh gai... Chị em chấp nhận cuộc sống tha hương, trở thành lao động chính trong cuộc mưu sinh cho cả gia đình. Vẫn như từ ngàn xưa, người phụ nữ chẳng quản ngại nhọc nhằn gian khó, hết lòng lo toan vun vén cho chồng con. Và với chị em, thì đó cũng là lẽ tự nhiên, đó cũng chính là niềm hạnh phúc. ■

DIỄM HÀ

THỬ THÁCH

TÍNH

TRUNG THỰC

Đang đi dạo trên đường, bạn chợt nhìn thấy một chiếc ví (bóp). Bạn nhặt lên. Bên trong là vài tấm hình, một thẻ căn cước, một giấy phép lái xe và một xấp tiền. Bạn làm gì? Bạn sẽ trả lại cho người đã đánh rơi hay...?

Tạp chí *Reader's Digest* vừa khám phá nhiều điều bất ngờ thú vị tại một số thành phố lớn nhỏ ở Hoa Kỳ, châu Âu, châu Á, Canada, Úc, New Zealand và châu Mỹ Latinh với những chiếc ví mà chính Ban biên tập (BBT) của tạp chí bí mật “đánh rơi” tại những nơi kín đáo. Tổng cộng cả thấy

1.100 chiếc ví “bị mất”, mỗi chiếc ví đều có 50 USD tiền mặt cùng tấm danh thiếp ghi họ tên, số điện thoại để người nhặt nó có thể liên hệ với người bị mất. Những chiếc ví được “đánh rơi” trên vỉa hè, trong buồng điện thoại công cộng, trước các tòa cao ốc, ngân hàng, nhà thờ, bãi đậu xe và nhà hàng.

Và kết quả tuy có sự khác biệt lớn giữa nước này với nước khác nhưng có đến 44% những chiếc ví “đánh rơi” đã ra đi mãi mãi. Tổng kết cuộc thử thách, huy chương vàng về tính trung thực được trao cho Na Uy và Đan Mạch với 100% những chiếc ví bị mất đều được trả lại cho “khổ chủ”. Cách xử sự của người dân xứ Scandinavian khiến những phần đất còn lại trên thế giới phải hổ thẹn. Tương tự là tại New Zealand và hai nước châu Á: Nhật và Hàn Quốc. Và bạn thật xui xẻo khi bị mất ví tại Argentina hay Ý nhưng như thế cũng còn may hơn là ở Mexico vì chuyện tìm lại chiếc ví trong những thành phố của đất nước này chẳng khác nào... mò kim đáy biển.

Còn tại Hợp Chúng Quốc Hoa Kỳ? Đại khái, 10 chiếc ví bị mất thì bảy chiếc được trả về cho “khổ chủ”. Và bạn cũng có quyền hy vọng như thế với các nước như Canada, Úc và Ấn Độ.

Và dĩ nhiên, trong một nước cũng có sự khác biệt giữa thành phố này với thành phố khác. Chẳng hạn tại Mỹ, bạn có thể yên tâm với chiếc ví trong túi khi đi dạo ở Seattle nhưng hãy cẩn thận khi đến Atlanta. Phải chăng tất cả những điều này nói lên tính cách của con người? Có thể! Hay ít ra đối với những người có bản tính trung thực. Còn bây giờ, tại mỗi nơi trên khắp thế giới, với những nền văn hóa khác nhau chúng ta thử trò chuyện và hỏi tại sao họ trả lại chiếc ví với hy vọng rút ra được một vài điểm chung.

Tỷ lệ những chiếc ví quay về

với “khổ chủ” tại một số nước

Na Uy: 100%

Japan: 70%

Pháp: 60%

Nga: 43%

Trung Quốc: 30%

Singapore: 90%

Mỹ: 67%

Hà Lan: 50%

Philippines: 40%

Mexico: 21%

Australia: 70%

Anh: 65%

Đức: 45%

Ý: 35%

Tính trung thực học từ trong gia đình

Tại Weimar, một thành phố ở Đức, không hẳn là “vơ đũa cả nắm” nhưng có đến 8 trong 10 chiếc ví mà *BBT Reader's Digest* “đánh rơi” đã “mặt di không trở lại”. Một trong hai người nhặt được mang trả lại là “Jacqueline Geier, một bé gái 8 tuổi trong khi đang tập cưỡi xe đạp. Sau đó cô bé chỉ cho mẹ là Ingrid nơi tìm thấy chiếc ví, cả hai nhanh chóng quyết định cần phải trả lại cho người bị mất. “Tôi lớn lên trong một gia đình rất nghèo và chúng tôi phải kiếm từng đồng xu. Nhưng cha mẹ tôi rất trung thực, vì vậy tôi cố gắng dạy dỗ ba đứa con theo gương ông bà” – Ingrid nói.

Còn Mary, một bé gái đáng yêu trong bộ đồ màu hồng phát hiện chiếc ví trên một ghế đá trong công viên giải trí tại Seattle, Mỹ. Cô bé chạy đến báo cho cha là ông Yong Cha biết, lập tức ông này bảo cô bé: “Con hãy mang chiếc ví này đến gặp những người có thể trả lại chiếc ví cho người đánh rơi”. Tay

trong tay, cô bé chín tuổi cùng cha đến văn phòng bảo vệ. *"Tính trung thực là điều quan trọng nhất mà đứa bé cần phải học"*.

Còn đối với người khác, sức mạnh của đồng tiền có thể quan trọng hơn? Đang cùng con gái đi dạo tại Lausanne, thành phố nghỉ mát của Thụy Sĩ, một phụ nữ trẻ ăn mặc rất hợp một *"tính bơ"* cúi nhặt chiếc ví, chẳng những thế cô còn thản nhiên lục lọi ví trước đôi mắt ngỡ ngàng của con. Dĩ nhiên là chiếc ví không bao giờ được trả lại cho người đánh rơi.

Một chiếc ví khác được một bé trai phát hiện trong khi cùng mẹ và em gái đi mua sắm trước một cửa hàng ở Chiang Mai, Thái Lan. Người mẹ đã nhanh chóng vỗ lấy nhét vào đôi găng tay rồi vội vã kéo hai đứa trẻ lên xe buýt. Còn vừa qua khỏi cổng lâu đài Fulham, trước kia là Tòa Giám mục Luân Đôn, một đoạn ngắn, trông thấy chiếc ví, một người phụ nữ đã dừng xe lại. Cậu con trai nhanh nhẹn nhảy xuống xe và nhặt chiếc ví. Khi cậu con trở lại xe, người phụ nữ lục lọi ví rất kỹ trước khi lái xe qua cổng. Bà ta không cần biết ai đã đánh rơi.

Vấn đề đức tin

Zulhijah Binti Sahar, một phụ nữ 20 tuổi, bán trái cây tại Kajang, Malaysia không giàu nhưng không tham lam. *"Là một người theo đạo Hồi, tôi luôn luôn tâm niệm cần phải vượt qua mọi cám dỗ"*. Và cũng giống như Sahar, nhiều người đã trả lại ví đã nói về đức tin tôn giáo. Trong hành lang của Bệnh viện Tâm thần Chang Gung ở Đài Bắc, BBT Reader's Digest đã "đánh rơi"

chiếc ví trong buồng điện thoại công cộng. H.C Chiu đã nhặt được và ngay lập tức đem đến quầy tiếp tân. *"Bốn phần của tôi là làm điều thiện"*. Chiu là một Phật tử.

Còn Lena Kruchinina, cô bảo mẫu tại Vladimir, một thành phố ở Nga, sau khi phát hiện chiếc ví trong một tiệm thuốc tây, cô nhớ lại một trong 10 điều răn và nhặt nó giao cho người bán thuốc. *"Vài năm trước có thể tôi không trả lại nhưng giờ đây tôi hoàn toàn đối khác. Tôi luôn luôn nhớ đến 10 điều răn của Chúa"*.

Còn tại Mexico, ít nhất là hai người sau khi làm dấu thánh giá đã ém nhẹm chiếc ví. Giữa đồng tiền và thiên đường họ đã quyết định chọn đồng tiền.

Điều đó có thể xảy ra với bạn

Vòng quanh khắp thế giới, với nhiều người, 50 USD lúc nhặt được là cả một gia tài nhưng đã trả lại và cũng không ít người, 50 USD chẳng đáng là bao nhưng là "của rơi" thản nhiên bỏ túi xài. Frasher Hajzeraj, người Albani, sau khi rời Kosovo, làm bồi bàn tại một nhà hàng ở Thụy Sĩ, tâm sự với BBT Reader's Digest sau khi trả lại chiếc ví: *"Tôi giữ nó rất lâu nhưng rồi tôi nghĩ để có được số tiền này, nhiều người đã phải làm việc cật lực"*.

Thực vậy, những người từng trải qua giai đoạn khó khăn trong cuộc sống thường đồng cảm hơn và trung thực hơn. Chẳng hạn vào thời điểm nhặt được chiếc ví, chàng sinh viên ở Greensboro, North Carolina (Mỹ) cùng một lúc vừa phải giải quyết chuyện học phí, tiền thuê nhà và tiền ăn. Đầu tiên

anh ta nghĩ: “*Mình có thể “xài đỡ” số tiền này*”. Nhưng rồi khi nhìn thấy bức ảnh đứa trẻ sơ sinh trong ví anh đã thay đổi ý định. Anh nghĩ có thể người đánh rơi chiếc ví còn cần tiền hơn cả anh.

Một số người trả lại ví vì bản thân có những kỷ niệm sâu sắc. Andele Boosma, một thanh niên làm nghề hớt tóc tại Leeuwarden, Hà Lan nhớ lại: “*Lúc nhỏ trong khi chơi đùa trong công viên tôi đã làm mất chiếc ví. Tôi đã bỏ ra không biết bao nhiêu thời gian để tìm*”. Chính vì thế mà anh rất hiểu nỗi khổ của những người mất ví.

Nhưng có lẽ đáng nói hơn hết là Brian Toothill, người Canada đã

nhặt được một trong bốn chiếc ví “đánh rơi” trong một buồng điện thoại công cộng tại Saskatoon. “*Tôi nghĩ, chiếc ví nằm trong buồng điện thoại chắc do một người tật nguyền ngồi trên xe lăn đánh rơi. Và một người tật nguyền thì hẳn cần tiền hơn tôi, phải vậy không*”, anh nói với *BBT Reader's Digest*. Không. Không đúng với những gì anh vừa nói. Bởi lúc đó Brian đang thất nghiệp và chỉ vài phút trước khi mang trả lại chiếc ví, anh còn lục lọi trong những đồng rác tìm những chai lọ có thể tái sinh để bán kiếm tiền.

NGUYỄN HIỂN

(Theo *Reader's Digest*)

■ Sản phẩm mới

Nữ nhân viên hãng Sharp trên ảnh này giới thiệu một đoạn phim video trên máy trợ lý cá nhân kỹ thuật số (PDA) mới nhất. Máy có tên gọi Zaurus MI -E21, có thể dùng để ghi lại các chương trình truyền hình, giúp cho người dùng máy có thể mở xem lại như video trên đường đi. Nó sẽ được tung ra trên thị trường Nhật từ ngày 7-9-2001, với giá 60.000 yên (khoảng 510 USD).

LÊ ĐÀO

(Theo *AFP*,
25-8-2001)

Máy VIDEO Đi và XEM

TUỔI NHÀN THƯỜNG THỨC NHẠC “ngũ điều”

Sớm trưa nghe nhạc chim hòa tấu
Năm tháng chơi hoa thỏa chữ

nhàn

Người cao tuổi sau bao năm tháng
lăn lóc với cuộc đời để mưu sinh,
để hiến dâng cho đất nước, ngày về
già, tạm biệt công sở, nhà máy, xí
nghiệp để về cùng vườn hoa, chim
chóc. Được như thế "cuộc đời đẹp
biết bao!"

C hăm sóc vườn hoa là một
thú vui hòa mình vào
thiên nhiên. Hoa cỏ đầm
thắm mà lặng lẽ. Mà lặng lẽ quá thì
cũng bớt đi một phần sinh khí, nên
thêm vào đó là thú chơi chim. Có
nhiều người ham quá trồng đủ cây,
nuôi nhiều chim đến nỗi không còn
thì giờ để thỏa được chữ nhàn. Có
nhàn, có thanh thản mới có sức khỏe
mới thọ được. Thời gian còn lại càng
dài, càng thụ hưởng nhiều thú vui tao
nhã. Đó là tâm tình cho người cao tuổi
mà con người và tạo hóa đã trao tặng.

Không gì yên ổn, thanh thản hơn
khi được nghe nhạc, nhất là nhạc
chim. Thú nhạc của thiên nhiên đã
tặng cho loài người. Một vài lần đến
gian hàng chim của các nghệ nhân, họ
nuôi quá nhiều chim, khiến âm thanh
của chúng phát ra hỗn độn quá khiến
đến inh tai là giảm cái hay của nhạc
chim mà nhiều người đã ca tụng.
Nhân đọc bài tứ điều của TĐ tôi đã

Chim sơn ca. ▼

▼ Chim họa mi.

đem ý ấy ra thực hiện.

Chọn được bốn con chim để tạo
thành một ban nhạc hòa tấu. Tuy đã
mang tính nhạc nhưng vẫn chưa đủ vì
thiếu nhịp nhàng. Vì vậy nghệ sĩ
Bình Minh có giới thiệu với tôi một
loài chim hơi lạ đó là chim “phách”.
Chim nhỏ hơn chích chòe than, màu
xanh lục pha đen. Chim có tiếng kêu
như tiếng sên “tốc, tốc” phát đều đặn
gần như không nghỉ.

Chọn đủ 5 con chim như sau:

1. Sơn ca:

Có tiếng hót đồ dòn như tiếng rung archet (cần mã vĩ) vì vậy sơn ca có giai điệu của một (violon) vĩ cầm.

2. Họa mi (Có bốn điệu)

- **Hồi:** tiếng trầm hơn tiếng sơn ca nhưng đồ dòn từ cao xuống thấp. Có con đồ liên hồi đến hai ba lượt mới ngưng - réo rất như dương cầm.

- **Đổ:** từng âm riêng rẽ đồ đều.

- **Ngắt:** tiếng hót bỗng dưng im bất như một dấu lặng (sourir). Tiếng hót nghẹn ngào, đôi khi như ảm ức.

3. Chích chòe than:

Âm trung hơi cao có giọng như sáo (flute) đôi khi cũng réo rất không kém violon.

4. Chim gáy:

Có giọng trầm, rền từng hồi như giọng ténor giữ vai trò của đàn contre basse. Tuy nhiên chim gáy chưa đóng được vai trò nhịp nhàng như chim "phách".

5. Chim chích (còn gọi là chim thầy chùa)

Luôn phát ra một âm đều đặn "tốc tốc" không dứt, giữ vai trò giữ nhịp làm nền cho nhạc hòa tấu.

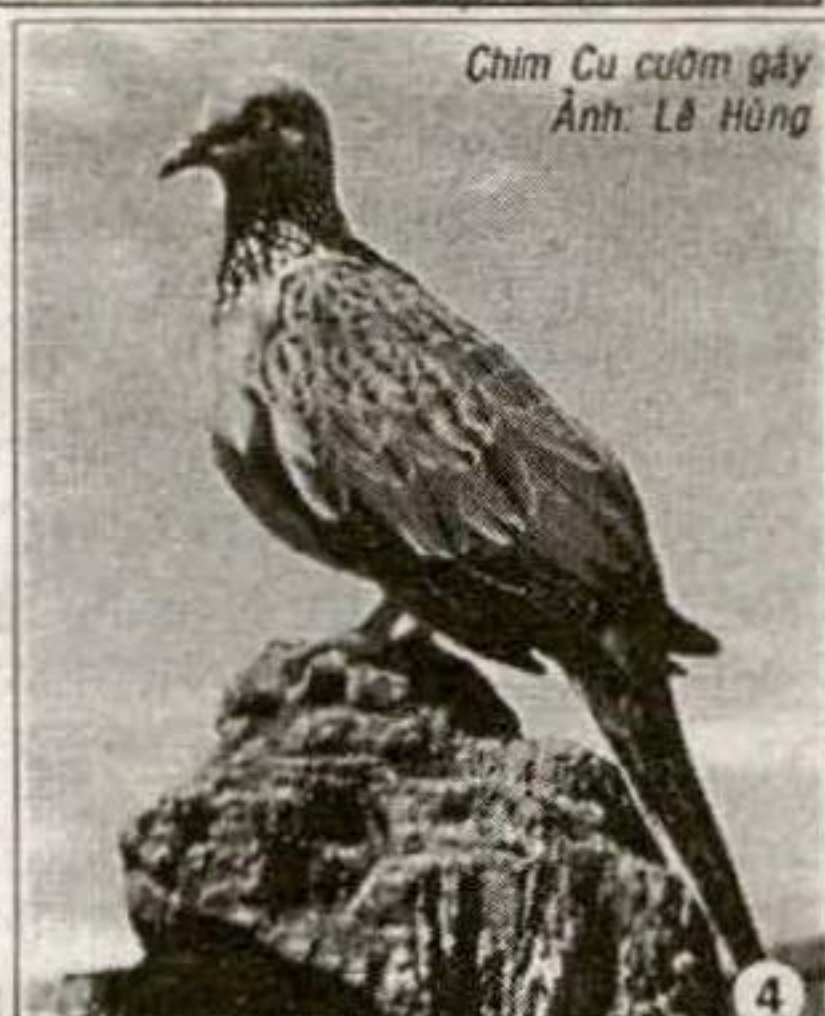
Nếu tất cả năm chàng nhạc sĩ kia đều bị kích thích, chúng sẽ phát ra một bản nhạc vui tươi đến bất ngờ. Ngồi trước bình trà ngon vào buổi bình minh thường thức nhạc chim, tưởng chừng như hồn ta theo tiếng chim mà chu du bay bổng đến mọi miền đất nước. Tiếng chim như đan quện vào nhau, nâng đỡ cho nhau khiến người yêu nhạc say mê như được nghe những bản nhạc nổi tiếng hòa tấu.

Tôi cũng đã nghe những cuốn băng nhạc chim bán trên thị trường qua máy cassette - hay và công phu thật nhưng không làm sao bì kịp

▲ Chim chích chòe than.

▼ Chim cu gườm gườm.

Chim Cu cườm gườm
Ảnh: Lê Hùng

Ảnh: Trịnh Thuận Đức

Chim phách (thầy chùa). ▲

ban nhạc "ngũ điệu", cây nhà lá vườn Việt Nam chẳng khác nào xem đá bóng trên tivi và xem đá bóng trên sân. Hy vọng có nhiều bạn làm như thế và trao đổi ý kiến trong tình yêu sinh vật cảnh. ■

NGUYỄN PHÚC LIÊM

(578/13B Nguyễn Thái Học,
Quy Nhơn, Bình Định)

Từ ngày 15 – 10 – 2001 đến ngày 25 – 10 – 2001, TS Kiến thức gia đình đã nhận được tin, bài và thư của các bạn sau:

Trần Trọng Trí (**An Giang**); Lê Đình Hiếu, Nguyễn Thụy Ngọc Trâm (**Bình Định**); Nguyễn Minh Châu, Nguyễn Thị Hải Yến, Nguyễn Thị Thu Hà, Tú An, Nguyễn Thị Nhiệm, Vũ Quốc Bắc, Nguyễn Thị Thu Thủy (**Bắc Ninh**); Cao Thị Bích Thủy, Nguyễn Thị Tú (**Bình Phước**); Lê Thị Hồng Tươi, Lê Nga, Mai Nga, Minh Ngọc, Phạm Thủy Triều, Tuyết Mai (**Cần Thơ**); Trần Diệu Linh (**Lâm Đồng**); Nguyễn Thị Tuyến, Bùi Thị Hải, Ngô Thị Quyên, Nguyễn Phương Lan, Nguyễn Thị Thúy Vân, Đỗ Thị Thảo, Thu Hà, Trần Khả Trung, Trần Thị Lệ Xuân, Nguyễn Duy Cách, Đinh Thị Diệp (**Hà Tây**); Trần Thị Ánh, Trần Văn Dầu, Dương Phú Xuân, Trần Quang Long, Nguyễn Lương Hiền, Ngân Thảo, Hoàng Thanh, Bảo Minh, Hoàng Oanh, Văn Chung, Liên Anh, Gia Đạo, Hoàng Đạo, T. Loan, Nguyễn Thanh Nga, Lê Đào, Hà Thu Quỳnh, Nguyễn Đăng Khoa (**TP. HCM**); Nguyễn Hạ Giang (**Hải Dương**); Nguyễn Hiền (**Hà Giang**); Nguyễn Hoàng Lan, Nguyễn Thị Thành Thắng, Nguyễn Thị Thủy, Lê Hoàng Nhật, Đặng Thị Bích Hồng, Nguyễn Mai Dung, Phạm Hồng Dương, Đinh Thu Hương (**Hà Nội**); Đào Thị Hằng (**Hà Nam**); Đào Đình Bản (**Hải Phòng**); Nguyễn Kim Thoa, Trương Thị Hiền (**Hà Tĩnh**); Lê Thị Vân (**Huế**); Bùi Thị Thu Hiền, Nguyễn Văn Hợp (**Hung Yên**); Nguyễn Diệp Chi, Trương Tuấn (**Khánh Hòa**); Nguyễn Kế Thu (**Kiên Giang**); Phạm Thị Duyên, Nguyễn Thị Phương, Phạm Thị Duyên (**Kon Tum**); Phạm Văn Huấn (**Lai Châu**); Lê Thị Hải (**Lâm Đồng**); Trần Hậu Dương (**Lạng Sơn**); Bùi Thị Tình, Hoàng Ngân, Lê Thị H, Nguyễn Phương Linh, Nguyễn Thị Hồng Nhung, Nguyễn Thị Huyền Vân, Nguyễn Quỳnh Thương, Nguyễn Thị Thu Hằng, Lương Thị Linh, Nguyễn Thị Hoa, Ngô Quỳnh Hưng (**Nghệ An**); Lê Ngọc Hân, Phạm Duy Tân, Phạm Thu Hương, Bùi Thị Hồng Hạnh, Đinh Thị Hương Thảo, Trần Thị Thủy, Lê Ngọc Hân (**Ninh Bình**); Nguyễn Thủy, Nguyễn Băng Dương, Trần Vũ Diệu, Tạ Văn Minh, Tô Thị Vân (**Nam Định**); Huyền Nữ Dương, Nguyễn Hiền (**Nha Trang**); Nguyễn Ngọc Huỳnh Kim (**Ninh Thuận**); Lê Thị Tình, Nguyễn Thị Thanh (**Phú Thọ**); Tô Thị Thanh Hường (**Quảng Bình**); Nguyễn Thanh Tâm (**Qui Nhơn**); Nguyễn Thị Vân, Thùy Dung (**Quảng Trị**); Lò Thúy Vân, Hoàng Kim Phương (**Sơn La**); Trần Thị Hồng Hạnh (**Sóc Trăng**); Hoàng Thanh Nga, Tô Thị Lan, Nguyễn Văn Rinh, Đỗ Viết Lãng, Phạm Phương Thịnh (**Thái Bình**); Lê Bá Liên, Lê Thị Phương Lan, Phạm Thị Huyền, Trịnh Thị Xuân (**Thanh Hóa**); Đinh Thị Thanh Hồng (**Thái Nguyên**); Lê Thị Ngọc Thủy (**Tây Ninh**); Bùi Thị Đông, Đỗ Thanh Dung, Nguyễn Ánh Nguyệt, Nguyễn Thành Lương (**Tuyên Quang**); Nguyễn Thị Tuyến (**Vĩnh Phú**).

Xin cảm ơn và mong các bạn tiếp tục tham gia.

KTGD

Tập làm bánh

Bánh quai vạc tôm thịt ở Bình Thuận

Món ăn này đã có từ rất lâu ở Bình Thuận, người sành điệu về ẩm thực, dù bất cứ ở đâu đều nhủ nhau rằng khi về Bình Thuận nhớ tìm món *bánh quai vạc tôm thịt* ăn cho bằng được.

Thật vậy, nằm nơi góc chợ trung tâm, quán *bánh quai vạc tôm thịt* của chị Thu luôn đông khách, nhìn bộ dạng của những thực khách là ta đoán được họ vừa ý như thế nào rồi...! Trông họ ăn, lòng ta không ngăn được cái mùi thơm nồng của bánh cứ bay phảng phất đâu đây...

Không hiểu sao người xưa gọi là *bánh quai vạc*? Chắc có lẽ hình thù của nó giống chiếc quai của cái vạc (tựa như quai chảo, quai xoong...) Theo ý trả lời của chị chủ quán là như thế sau khi được tôi hỏi.

• **Cách làm** (phần 4 người ăn):

- 1 kg bột mì lọc (bột năng)
- 1/2 kg tôm thịt
- Hành phi và nước chấm

Dun nước sôi, lấy bột cho cho vừa, sau đó lăn dài cục bột ra, cắt thành từng viên nhỏ rồi dùng vỏ chai bia cán mỏng đều từng viên bột. Tôm thịt mua ở chợ về rửa sạch lột đầu hay để nguyên con tùy ý bạn, bỏ tôm vào chảo xào chín, chia đều lượng tôm có được với số bột đã lăn thành từng miếng mỏng, bỏ tôm vào làm nhân, se chặt miếng bột lại, làm thành hình chiếc bánh (*xem hình*).

Tất cả bỏ vào nước sôi, khi thấy bánh chín vớt ra rồi, rồi dùng nước sôi để nguội xỏ bánh.

Món này ăn kèm với chả hoặc nem tùy thích. Khi ăn ta rải hành phi lên mặt bánh và chan nước mắm vắt một tí chanh vào, ta sẽ có được một đĩa *bánh quai vạc* ngon tuyệt.

LÊ THI TRINH THY

(51 Nguyễn Huệ, Phan Thiết, Bình Thuận)

■ Hương vị quê nhà

CÁ BỔNG

sông Trà

NGUYỄN NHÂN THỐNG

*“Anh đi anh nhớ quê nhà
Nhớ con cá bóng sông Trà kho tiêu”*

Người ta thường bảo: “Cá bóng kho tiêu, cá thiều nấu ngọt”. Cá bóng khi tiêu là món ăn đặc biệt của vùng sông nước Trà Giang. Ngon nhất phải nói đến loại cá bóng cát ở sông Trà gọi là “Trà Giang sa ngư”.

Du khách đến thăm xứ Quảng đã từng thưởng thức mạch nha Mộ Đức, kẹo gương Thu Xà; nhưng nếu chưa có dịp ăn cơm với cá bóng sông Trà thì cũng chưa được hưởng trọn vẹn hương vị của “Non nước xứ Quảng”, bởi lẽ, đây là một trong bốn đặc sản nổi tiếng ở địa phương:

*Chim mía Xuân Phổ
Cá bóng sông Trà
Kẹo gương Thu Xà
Mạch nha Mộ Đức*

Cá bóng cát ở sông Trà rất nhiều, nhất là ở gần các bờ lạch xe nước. Vì nước sông luôn luôn trong xanh và đáy sông không có bùn khiến cho cá bóng rất thích ở và sinh sản rất nhanh.

Cá bóng ở sông Trà có nhiều loại, từ loại cá bóng cát nhỏ con, màu vàng nhạt, cỡ bằng ngón tay út cho đến loại cá bóng vỏ có đầu vỏ,

to con, và loại cá bóng mú có thân hình tím sẫm như loại cá mú biển (còn gọi là cá bóng than), thịt nhão, không ngon bằng thịt cá bóng cát.

Muốn bắt cá bóng, người ta dùng những ống tre cưa từng đoạn dài khoảng năm tấc tây, có chừa đốt ở giữa đoạn, để trống hai đầu ống cho cá chui vào ở. Mùa thả ống bắt đầu vào khoảng tháng tám âm lịch khi các guồng xe nước đã dọn xong để tránh mùa mưa lũ - cũng là lúc cá bóng bắt đầu mùa chữa, đẻ. Nước sông Trà lúc bấy giờ rất cạn, chỉ ngập đến lưng quần. Chỗ sinh đẻ thích hợp cho cá bóng là đoạn nước cạn đứng nước và trong veo veo. Người ta chọn lạch sông vừa tầm ống, đem ống ra cắm từng hàng ngang nhau, thẳng góc với dòng nước và cách đáy sông lối ba tấc tây. Ống này cách ống kia chừng hai mét. Cứ sau 24 giờ, người ta đi bắt cá một lần gọi là đi trút ống. Người đi trút ống mang theo sau lưng chiếc “vịt” đan bằng nan tre để đựng cá. Để bắt cá cho chắc ăn, đưa hai tay nhẹ nhẹ bịt lấy hai đầu ống rồi nâng lên khỏi mặt nước và

trút nhanh vào chiếc “vịt”. Xong lại cắm ống trở về vị trí cũ. Những cử động của người đi trút ống hết sức nhẹ nhàng, khéo tay để tránh gây tiếng động khiến cho cá nằm trong các ống khác chạy trốn mất.

Người ta còn dùng cả lưới ngao để bắt cá. Đồ kéo ngao gồm có một tấm lưới đan bằng gai hay tơ, dài độ tám mét, hai đầu có sào chấn lưới. Một đầu sào vót nhọn để cắm xuống sông khi chằng lưới đón cá. Mỗi dây ngao làm bằng vỏ ngao biển kết lại thành dây dài từ 30 đến 40 mét.

Để bắt cá, dây ngao được thả xuống sông, hai người giữ hai đầu, kéo từ từ sát mặt cát, trong khi hai người khác thì đứng giữ lưới. Cá thấy dây ngao trắng toát, sợ lắm trốn chạy về phía lưới đang bủa. Khi ngao kéo đến gần lưới, hai người giữ hai đầu lưới nhanh tay giở lưới lên cao. Hàng trăm chú cá bỗng nằm gọn trong khung lưới mặc sức mà vùng vẫy.

Cá bỗng đem về nhà đánh vảy, chặt hết vi và lấy hết ruột. Xong đem cá bỏ vào chiếc rổ tre có trộn ít muối hột, chà đi xát lại nhiều lần

cho sạch hết vảy. Đoạn rửa cá thật sạch mới đem bỏ vào chiếc tô lớn và ướp nước mắm ngon để độ mười phút. Bây giờ mới đổ cá vào chiếc “trách đất” đã tráng một lớp mỡ hay dầu phộng đã khử rồi mới đổ thêm nước mắm ngon vào trách sao cho vừa xấp xỉ và đun lửa riêu riêu cho đến lúc cá chín. Cuối cùng mới dùng đôi đũa tre trộn cá cho thật đều, nhớ trộn cho khéo tay để cá khỏi bị nát, rồi rắc tiêu bột và nước màu lên mặt. Đây nắp trách cho thật kín để um hơi cho nước màu và tiêu ngấm dần vào cá. Độ chừng năm phút sau mới đưa trách cá xuống lò nhưng nắp vẫn đậy kỹ cho đến bữa cơm mới đem ra dùng. Lúc mở nắp trách, mùi vị nồng nàn thơm nức mũi, dù bụng ta có no cũng khó mà chối từ.

Hương cá, hương tiêu, hương nước mắm kho là những mùi vị quyến rũ thực khách. Cao lương mỹ vị mà chi! Chỉ một xoong cơm gạo trắng và một trách cá bỗng sông Trà kho tiêu cũng đủ ngon miệng lắm rồi!

■
N.N.T

Phát hiện một bệnh... (Tiếp theo trang 81)

Ngoài ra, cần phải cho bệnh nhân một thời gian nghỉ ngơi và ngủ tốt. Điều này đối với tuổi thanh niên thật khó thực hiện bởi ý thích đi chơi, mua sắm. Một chế độ ăn uống, bồi bổ cùng với các loại vitamin không thể thiếu trong bữa ăn hằng ngày. Nó sẽ giúp cho bệnh nhân lấy lại sức lực một cách nhanh chóng. Chính vì vậy, khi mắc bệnh, bệnh nhân không cần phải nằm lại viện. Với những chỉ dẫn của bác sĩ, họ trở về nhà tự giúp bản thân. Nếu kiên

trì chỉ khoảng 1-4 tuần là khỏi.

Lứa tuổi nào dễ mắc bệnh nhất?

Qua nghiên cứu, người ta nhận thấy rằng cứ 100.000 người mắc bệnh có 66 trường hợp ở độ tuổi 10 -14; 123 trường hợp từ 20-24 và 343 trường hợp từ 15 -19 tuổi. Vậy lứa tuổi từ 15 -19 là độ tuổi dễ mắc bệnh nhất. Đây quả là một căn bệnh thật khó tránh cho giới trẻ hiện nay.

■
THU QUỲNH

(Theo Top Santé)

TRAO ĐỔI

• **Trần Thị Thúy** (12A7, Trường PTTH CưMgar, CưMgar, Quảng Phú, Đắc Lắc)

“TV biết không, ở tỉnh Đắc Lắc này cây cà phê là chủ lực vậy mà giờ đây trái cà phê bị rớt giá thảm hại. Vô số học sinh như em phải nghỉ học và nói thật em cũng đã nằm trong tầm ngắm của ba mình nếu tiếp tục khó khăn cũng sẽ phải rời mái trường thân yêu.

Vừa rồi một câu chuyện của em được đăng trên KTGD, đọc đến bài của mình tìm em đập nhanh, thở gấp và em đã quy ngay xuống bàn. Chuyện đó em viết về ba em, em không đồng tình với cách cư xử của ba – quá gia trưởng đối với con cái. Không biết ba em đọc, ba em có nhận ra được điều ấy không. Em nghĩ ba sẽ lên con thịnh nộ, nhưng không, phải chăng ba đã thay đổi, ba ít la mắng em hơn, ba không dùng những lời cay độc nữa. KTGD đã giúp em lấy lại niềm tin nơi cha mình”.

Thúy ơi, giá cà phê có thể rớt thảm hại, nhưng giá của tình cha con không bao giờ bị rớt đâu. Chia buồn với Thúy vì giá cà phê vẫn còn rớt gây bao thảm họa cho nhà nông, nhưng cũng chia vui với Thúy đã không còn phải nghe tiếng người cha la mắng mày tao nữa. À, bài viết của Thúy có nhuận bút đấy, có lẽ do tên và địa chỉ không rõ ràng nên chưa đến nơi thôi.

• **Nguyễn Hoài Thu** (Lớp 32A, khoa Mỹ thuật, CĐSP Nhạc - Họa TW, Thanh Xuân, Hà Nội)

“TV ơi, lâu lắm rồi hôm nay em lại mới có cảm giác yêu đời, yêu cuộc sống và thích làm thơ nhưng mà em chẳng biết tặng bài thơ con cóc cho ai cả. TV ơi, thú thật em cũng đã trải qua những ngày buồn chán, thế rồi một ngày vô

tình mở hòm của mình ra, vô tình cầm trên tay cuốn KTGD số 100 – cuốn KTGD lần đầu em đọc và biết đến KTGD rồi trở thành thân quen với nó. Số kỷ niệm 100 ấy như là một kỷ niệm của em. Tự nhiên em muốn làm thơ. Chà là chính cái ngày KTGD ra số 100, cách đây ba năm rồi, khi em còn là học trò lớp 11, em đã quen người ấy...

Như cỏ, như hoa

Mỗi ngày em gặp

Anh có biết

Từng đêm em thao thức

Và, mỗi ngày tấm mình trong mưa
nắng

Đánh đổi những vui buồn...”

Hoài Thu ơi, chần chờ gì nữa, hãy gửi bài thơ này cho người ấy và báo tin Hoài Thu không qua sông lấy chồng mà chống đò đến trường đại học. Chúc Hoài Thu luôn như câu thơ của mình...

Và em đã tự gieo cấy những mùa xuân
Từ phía những con đường.

• **Phạm Thị Thu Hương** (12A3 Trường PTTH Hạ Hòa, Phú Thọ)

“Ngày trước ở lớp em có một bạn được đăng bài ở KTGD, khi nhận nhuận bút bạn ấy đã giúp đỡ em và hai bạn nữa tiền sách vở. Bạn ấy đã cho em làm quen với KTGD, em gửi bốn bài, được đăng ba. Hôm đầu nhận nhuận bút 80.000 đồng em đưa mẹ tất cả, mẹ đã khóc. Hai lần sau, mẹ bảo tự em quyết định, thế là em giữ lại nộp đủ tiền học cả một năm (150.000 đồng + 80.000 đồng = 230.000 đồng). Mẹ em biết, mẹ lại khóc bởi nếu có số tiền ấy nộp tiền học, mẹ em phải gánh rau bế cả vai suốt hai tháng trời”.

Nếu có nhuận bút tiếp, em nhớ mua tặng mẹ chiếc áo mới nhé, áo cũ gánh rau chắc sờn rách lắm rồi.

• **Phùng Hà Vân** (Lớp 12E, Trường PTTH Bảo Yên, Lào Cai)

"Em mơ ước là nhà báo và được công tác ở báo Pháp luật. Điều đó có khó quá không TV? Em đang học lớp 12, sẽ thi báo chí, liệu với sức một mình ra trường em có thể xin nổi vào tờ báo danh tiếng đó không. Còn điều này nữa, muốn là nhà báo chuyên viết điều tra tội phạm, em phải làm gì?"

Trước hết em hãy lo rằng với sức một mình em có thể thi đậu vào Đại học Báo chí không đã? Sau, cũng với sức một mình em có thể học giỏi suốt 4 năm đại học không? Còn thích viết điều tra tội phạm trước hết phải rèn luyện lòng dũng cảm, niềm tin vào cái thiện, sự thật và lòng căm ghét sự dối trá, độc ác. Cách thức điều tra ra sao... học rồi sẽ biết.

Em có làm bài thơ "Khờ dại":

*Em yêu, yêu như người điên dại
Đâu biết tình anh đang hững hờ!*

Này, với người mình yêu thì được phép khờ chứ với bọn tội phạm mà khờ, mà bị qua mặt là bị treo bút ngay đấy nhé.

• **Trần Diễm** (39/2/6 Hùng Vương, Phan Rang, Ninh Thuận)

"Tôi là một nông dân tỉnh lẻ và cũng là độc giả muộn màng của quý báo. Tuy nhiên có lẽ "chậm mà chắc" vì qua cảm nhận vài trang mục của quý báo tôi khá tâm đắc. Nhân đây tôi gửi đến quý báo vài dòng tâm tình nhờ chỉ giáo thêm:

*Mặt trời tình yêu đang rực sáng
Ngoài khơi triều sóng đã dâng tràn
Còn đợi thuyền tình neo bến đậu
E ấp hoài chưa hợp đã tan".*

Chà, bác nông dân tỉnh lẻ ơi, sao thơ tình của bác lại "hơi bị" dữ dội đấy. Bác đặt tên cho bài thơ là "Tình muộn", xin thưa với bác rằng với tình chỉ có...

tình thôi chứ không có cái gọi là tình già, tình muộn đâu.

• **Lê Thị Hồng Tươi** (Bưu điện Vĩnh Viễn II, Long Mỹ, Cần Thơ)

"TV ơi, Hồng Tươi vốn có rất nhiều bạn trai, vậy mà khi bạn trai nào nói lời yêu với Hồng Tươi, Hồng Tươi cũng đều hỏi lại một câu như sau: "Trên thế gian này chữ gì khó lý giải nhất? Vì sao?"

Vậy mà không anh chàng nào lý giải được đó, nên Hồng Tươi đành phải sống không có người yêu. Chỉ có một câu mà người ta cũng không lý giải được thì sau này khó mà nói được có cùng ý nghĩ với Hồng Tươi".

Bạn trai nào giải đáp được câu hỏi của Hồng Tươi hãy mau mau gửi thư cho Hồng Tươi trước khi Hồng vẫn còn... tươi.

• **Quách Lưu Trà** (Số 3, đường 64, quận II, TP.HCM)

"Đến giờ em vẫn chưa có tí duyên gì, mong TV tặng cho em một tí duyên. TV ơi, có bao giờ niềm tin bị đánh cắp không? Mà đêm nay TV có ngắm trăng không? Có người bảo "nguyệt viên thì nhân khuyết" đúng với em lắm đấy".

Cái duyên là thứ mà cho bao nhiêu lại đây bấy nhiêu nên TV sẵn sàng san sẻ với Trà. Còn câu hỏi: "Niềm tin có bao giờ bị đánh cắp không?" TV nghĩ niềm tin cũng như cái duyên thôi - cho bao nhiêu lại đây thêm bấy nhiêu, mà kẻ nào có ý định lấy cắp niềm tin của kẻ khác để thành niềm tin của mình với kẻ bị mất trộm đó thì cũng tốt lắm chứ sao. Còn cái câu "nguyệt viên thì nhân khuyết" chỉ đúng với TV khi ngổi ngắm trăng tròn quá khuya - bụng của TV cứ reo reo vì... khuyết bánh nhân đậu hoặc chè đỗ... đen thôi.

THƯƠNG VIỆT

Kỹ thuật trồng rau sạch: TRỒNG SULO

Bộ phận sử dụng làm thực phẩm ở sulo là các chất hữu cơ dự trữ được tích lũy từ lá. Từ đây sẽ phát sinh và nuôi dưỡng những cành mang các chùm hoa nên người tiêu dùng quen gọi là hoa lơ.

Do có nguồn gốc phát sinh từ vùng bờ biển Địa Trung Hải nên cần điều kiện khí hậu dịu mát. Nhiệt độ thích hợp nhất cho sinh trưởng và phát triển là 15 - 18°C. Nhiệt độ cao (trên 25°C) hoặc thấp hơn (dưới 10°C) cây sinh trưởng chậm, lá nhỏ, hoa nhỏ và mau già. Trong các điều kiện bất thuận trên, để có sản phẩm sulo trái vụ, cần sử dụng giống chịu nóng hoặc chịu lạnh, hoặc tạo điều kiện môi trường thích hợp với sinh trưởng và phát dục của cây.

Sulo là cây ưa ánh sáng ngày dài. Trong điều kiện ngày ngắn, cây kéo dài thời gian sinh trưởng. Ở thời kỳ cây con, cây yêu cầu ánh sáng mạnh; khi hình thành hoa rất cần ánh sáng dịu hoặc yếu.

Sulo thuộc loại cây ưa ẩm nhưng nếu độ ẩm đất và không khí cao quá (trên 90%) cây dễ bị bệnh, giá trị thương phẩm kém. Độ ẩm đất thích hợp là 60 - 80%.

Sulo rất mẫn cảm với điều kiện dinh dưỡng. Đất trồng sulo phải nhẹ, nhiều mùn, pH = 6. Lượng phân bón thường yêu cầu cao hơn các cây cùng họ. Hơn 70% lượng dinh dưỡng tập trung vào thời kỳ làm hoa và cũng là thời điểm cây tích lũy nitrat cao nhất. Do vậy, bón thúc mặc dù rất có hiệu

quả cho việc tạo năng suất nhưng lại có tác dụng ngược trong việc nâng cao chất lượng sản phẩm.

Hiện có 2 nhóm giống sulo được trồng phổ biến:

- Nhóm sớm: Gồm các giống địa phương và các giống nhập nội có nguồn gốc Thái Lan, Đài Loan. Các giống này chịu được nhiệt độ cao, ít phản ứng với độ dài chiếu sáng trong ngày. Hoa có kích thước trung bình, mỏng, chất lượng tốt.

- Nhóm chính vụ: Gồm hầu hết các giống nhập nội có nguồn gốc Trung Quốc, Nhật Bản, Hà Lan. Giống thích hợp trồng chính vụ hoặc muộn. Cây thấp, hoa to, trọng lượng hoa 2 - 3 kg, màu trắng ngà, lá cây mỏng và bầu, hơi nghiêng về một phía, nõn tía.

• THỜI VỤ:

- Vụ sớm: Gieo tháng 7 - 8, trồng tháng 8 - 9, thu hoạch tháng 10 - 11.

- Vụ chính: Gieo vào trung tuần tháng 9, trồng vào tháng 10, thu hoạch tháng 11 - 12 tùy theo thời gian sinh trưởng của giống.

Hạt giống trước khi gieo nên ngâm nước ấm 45 - 50°C trong 15 - 20 phút để loại trừ nấm bệnh và kích thích nảy mầm. Lượng hạt để gieo 1m² vườn ươm 3,5 - 4g (mỗi sào gieo 20 ± 5g hạt hay 400 - 600 g/ha). Vườn ươm có giàn che mưa, nắng, nhất là đối với sulo trồng vụ sớm. Cây con 30 - 35 ngày tuổi (lúc đạt 4 - 5 lá thật) có thể nhổ trồng.

Chọn cây to, mập, lá xanh, gốc đỏ, đồng đều về dạng hình đặc trưng của

giống, nhúng qua dung dịch Sherpa 0,1% rồi trồng.

• LÀM ĐẤT, BÓN PHÂN

Đất sau khi cày bừa kỹ lên luống ngay để tránh gặp mưa. Luống rộng 0,9 – 1,0 m. Vụ sớm lên luống cao, vụ chính và muộn làm luống thấp hơn và phẳng.

Phân dùng để bón lót cho mỗi héc ta:

- 40 tấn phân chuồng ủ mục (hay 1,5 tấn/sào). Nếu có lân hữu cơ vi sinh (bón 300 kg/ha), lượng phân chuồng chỉ cần 35 tấn.

- 50 kg đạm urê
- 125 kg lân super
- 70 kg kali clorua

Lượng phân trên được chia đều bỏ vào hốc và đảo kỹ. Mỗi luống trồng 2 hàng nanh sấu với khoảng cách 50 x 60cm hoặc 40 x 50cm (21.000 - 23.000 cây/ha hay 750 - 820 cây/sào).

• CHĂM SÓC

Sau khi trồng, giữ ẩm cho cây và đất liên tục trong tuần lễ đầu. Dùng ô doa tưới đều và nhẹ mỗi ngày 2 lần vào buổi sáng và buổi chiều. Khi cây đã bén rễ, tưới cách ngày để thường xuyên có độ ẩm 70 - 80%.

Lúc cây vào thời kỳ chéo nõn là giai đoạn cần nhiều nước nhất. Lúc này nên tưới đậm, trực tiếp vào gốc cây để khỏi ảnh hưởng tới hoa.

Hòa đạm vào nước sạch tưới cho cây là hình thức bón thúc chủ yếu cho sulo. Thông thường cây sulo cần 2 - 3 kỳ bón thúc tùy theo thời gian sinh trưởng của giống và vụ trồng. Lượng phân dùng cho tất cả các đợt bón thúc là 60 - 80 kg đạm urê/ha.

- Lần thứ nhất, sau khi trồng 15 - 20 ngày kết hợp xới vun, làm tơi đất. Hòa tưới 20 kg đạm.

- Lần thứ 2, tương tự như lần thứ

nhất với khoảng thời gian cách nhau 10 - 15 ngày.

- Lần thứ 3, lúc cây đã chéo nõn, bón nốt số phân còn lại để tập trung dinh dưỡng cho cây phát triển hoa nhanh và chắc.

- Che đậy hoa. Đây là biện pháp kỹ thuật cần hết sức quan tâm trong qui trình trồng sulo vì hoa được che sẽ trắng, mềm và tránh được tiếp xúc với các yếu tố ô nhiễm của môi trường. Khi cây có khoảng 20 - 30 lá (45 - 50 ngày trồng với giống sớm và 55 - 65 ngày với giống trung bình và muộn), 2 lá ở giữa sẽ nhỏ hẳn lại và bắt chéo nhau là dấu hiệu xuất hiện hoa. Khi hoa có đường kính 3 - 4cm thì tiến hành che. Việc che này làm thường xuyên đến khi thu hoạch. Khi hoa còn nhỏ, dùng 2 lá trong bẹ gấp lại, phủ kín hoa. Khi hoa lớn, ngắt bỏ lá ngoài, lấy phần đầu phiến lá để che. Khi lá che gần héo, thay lá khác để khỏi ảnh hưởng đến hoa.

• PHÒNG TRỪ SÂU BỆNH

Ngoài các sâu bệnh hại chung nhóm cây họ Thập tự, cây sulo thường bị bệnh lở cổ rễ và bệnh đen gốc. Nguồn bệnh được truyền chủ yếu qua hạt và phát triển trong điều kiện độ ẩm không khí cao. Nên ngoài việc áp dụng quy trình phòng trừ sâu bệnh chung cho họ rau Thập tự thì với sulo rất cần thiết phải xử lý hạt trước khi gieo và duy trì độ ẩm phù hợp với đặc điểm sinh lý của cây.

• THU HOẠCH

Thời gian thu hoạch phụ thuộc vào giống và nhiệt độ. Khi tuổi hoa 15 - 20 ngày, mặt hoa không phẳng, xung quanh có hiện tượng rão là lúc thu hoạch.

■
I.Q

(Theo tài liệu của Nhà xuất bản
Nông nghiệp)

Châm cứu

Một bác sĩ châm cứu mới ra trường mở phòng mạch. Sau một thời gian dài mà vẫn không có bệnh nhân nào đến châm cứu. Cuối cùng có một người đến mạch bảo:

- Tại trên tấm bảng hiệu ngoài kia anh đề: "*Châm cứu, vô sâu 5m*" nên không có ai dám đến cả.

Trễ giờ thi

Gần đến giờ thi, một nữ sinh viên vượt đèn đỏ bị công an thời phạt.

- Anh thông cảm, em là sinh viên
- anh cho em đi kéo trễ giờ thi.
- Thẻ sinh viên đâu?
- Em vội nên quên ở nhà rồi.
- Vậy lấy gì làm bằng chứng em là sinh viên?

- Đây! Anh xem đi.

Cô sinh viên lấy trong túi ra một xấp giấy tài liệu photocopy nhỏ xíu.

Anh công an vội khua tay: "*Thôi thôi! Đi đi! Nhanh lên*".

GVN là gì?

Một nam sinh viên mới tốt nghiệp đại học - chuyên dạy tiếng Anh và tiếng Hoa - đến dịch vụ giới thiệu việc làm để tìm lớp dạy.

Thấy ngoài bảng đề: "*Cần một GVN biết tiếng Anh - tiếng Hoa*".

Anh mừng quá liền vào xin nhận dạy lớp đó.

- Cô ơi! GVN là "giáo viên nam" phải không?

- Cô nhân viên trộn mắt: GVN là "*Giúp việc nhà*".

C.T.V

CÔNG TY CAO SU PHƯỚC HÒA

PHUOC HOA RUBBER COMPANY

- ĐỊA CHỈ: XÃ PHƯỚC HÒA, HUYỆN PHÚ GIÁO, TỈNH BÌNH DƯƠNG
- TEL: (0650). 657105 - 657106 • FAX: 0650.657110

Văn phòng công ty.

Công ty Cao su Phước Hòa là một đơn vị có diện tích lớn của ngành cao su Việt Nam, nằm trong vùng chuyên canh cao su, vị trí trung tâm của vùng cao su miền Đông Nam bộ, cách Thành phố Hồ Chí Minh 70 km, rất thuận lợi về mặt giao thông.

- **Diện tích:** - 17.000 ha cao su quốc doanh - 1.000 ha cao su tiểu điền.
- **Sản lượng:** - 25.000 tấn năm 2001.
- **Thị trường:**

Sản phẩm của công ty được tiêu thụ trên các thị trường: Thổ Nhĩ Kỳ, Đức, Mỹ, Nhật, Malaixia, Singapore, Trung Quốc, Hàn Quốc, Đài Loan, SGN, Nam Mỹ, Maroc, Pháp, Ý, Anh...

CÔNG TY LUÔN QUAN TÂM ĐẾN VIỆC NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG SẢN PHẨM MONG MUỐN HỢP TÁC VỚI CÁC ĐƠN VỊ TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC SẢN XUẤT CÁC SẢN PHẨM CÔNG NGHIỆP VÀ SẢN PHẨM TIÊU DÙNG TỪ NGUYÊN LIỆU CAO SU THIÊN NHIÊN.

HÂN HẠNH ĐÓN TIẾP QUÝ KHÁCH HÀNG

Giám đốc: NGUYỄN TẮT CHIẾN

Kiến thức 204 gia đình

Phụ san báo Nông Nghiệp VN

INTERNET
Ủ?

Bạn đã
ghiền nó
quá mức
rồi đó,
nếu...

Bin Laden
VÀ
NƯỚC MỸ:
CHUYỆN CỦA
CẢ THẾ GIỚI

Nữ danh thủ
ANNA KOURNIKOVA
NHỮNG LỜI TỰ BẠCH